

**YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
KLİNİK PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI**

**YETİŞKİN BİREYLERİN CİNSEL MİTLERE İNANMA DÜZEYLERİ, CİNSEL
TUTUMLARI VE BENLİK SAYGILARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN
İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Buse Nur KOCA ÖZDEMİR

**Lefkoşa
Haziran, 2023**

**Buse Nur KOCA
ÖZDEMİR**

**YETİŞKİN BİREYLERİN CİNSEL
MİTLERE İNANMA DÜZEYLERİ,
CİNSEL TUTUMLARI VE BENLİK
SAYGILARI ARASINDAKİ
İLİŞKİNİN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

2023

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
KLİNİK PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI

YETİŞKİN BİREYLERİN CİNSEL MİTLERE İNANMA DÜZEYLERİ, CİNSEL
TUTUMLARI VE BENLİK SAYGILARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

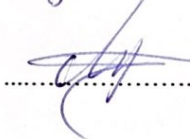

Buse Nur KOCA ÖZDEMİR

Tez Danışmanı
Dr. Ayşe BURAN

Lefkoşa
Haziran, 2023

Onay

Buse Nur KOCA ÖZDEMİR tarafından hazırlanan “**Yetişkin Bireylerin Cinsel Mitlere İnanma Düzeyleri, Cinsel Tutumları ve Benlik Saygıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi**” başlıklı bu çalışma, 05/06/2023 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Yeterlik Tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri	Adı – Soyadı	İmza
Jüri Başkanı:	Dr. Fahriye BALKIR	
Jüri Üyesi:	Yrd. Doç. Dr. Şengül BAŞARI	
Danışman:	Dr. Ayşe BURAN	

Anabilim/ Anasanat Dalı Başkanı Onayı

13.6/2023

Doç. Dr. Meryem KARAAZİZ

Ünvan, Ad-Soyad

Anabilim/Anasanat Dalı Başkanı

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Onayı

...../...../ 20...
Prof. Dr. Kemal Hüsnü Can Başer

Enstitü Müdürü

Etik İlkelerine Uygunluk Beyanı

Bu tezin içinde sunduğum verileri, bilgileri ve belgeleri akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi; tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu; çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce, sonuç ve bilgilere bilimsel etik kurallar gereği olarak eksiksiz şekilde uygun atıf yaptığımı ve kaynak göstererek belirttiğimi beyan ederim.

Buse Nur KOCA ÖZDEMİR

05/06/2023

Teşekkür

Tez çalışmam süresince, yoğun çalışmalarına rağmen bana destek veren çalışmamı bilimsel yönde şekillendiren danışman hocam Sayın Dr. Ayşe BURAN'a çok kıymetli katkıları için sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Yüksek lisans sürecine başlamama vesile olan maddi ve manevi desteğini esirgemeyen eşim Mehmet Hayrettin ÖZDEMİR'e; yaşamım boyunca bana güç veren, varlığıyla hayatıma anlam katan sevgili ailem Tülay KOCA'ya; tüm tez çalışmam süresince bana güvenen ve yardımcı olan dostum İrem Yaklaş'a; yüksek lisans sürecinde kazandığım değerli tüm dostlarıma teşekkürlerimi sunarım.

Buse Nur KOCA ÖZDEMİR

Öz**Yetişkin Bireylerin Cinsel Mitlere İnanma Düzeyleri, Cinsel Tutumları ve Benlik Saygıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi****Buse Nur KOCA ÖZDEMİR****Yüksek Lisans Klinik Psikoloji Anabilim Dalı****06-2023, 106 sayfa**

Bu araştırmanın amacı, yetişkin bireylerin cinsel mitlere inanma düzeyleri, cinsel tutumları ve benlik saygıları arasındaki ilişkiyi incelenmesidir. Bu çalışmada ilişkiyel tarama modeli kullanılmıştır. Bu çalışmanın evreni, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde bulunan yetişkin bireylerden oluşmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise evreni bilinmeyen örnekleme yöntemi sayısı yoluyla Lefkoşa da yaşayan, 18 yaş üzeri Türkçe konuşan 246 kadın, 138 erkek olmak üzere toplam 384 gönüllü birey oluşturmaktadır. Bu çalışmada, katılımcıların kişisel bilgilerini öğrenmek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan Sosyodemografik Bilgi Formu, cinsel mitlere inanma düzeylerini ölçmek için Cinsel Mit Değerlendirme Formu, cinsel tutumu ölçmek için Hendrick Cinsel Tutum Ölçeği ve son olarak benlik saygısını ölçmek için Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği Kısa Form kullanılmıştır. Araştırma bulgusunda, katılımcıların cinsel tutum düzeyleri ile cinsel mitler düzeyleri arasında negatif yönlü; benlik saygısı düzeyleri arasında pozitif yönlü anlamlı olmayan ilişkiler olduğu bulunmuştur. Bununla birlikte, katılımcıların cinsel mitler düzeyleri ile benlik saygısı düzeyleri arasında pozitif yönlü anlamlı olmayan ilişkiler bulunmuştur. Katılımcılarda cinsel tutum ve cinsel mitler düzeylerinin benlik saygısını yordamadığı bulunmuştur. Çalışmada elde edilen sonuçlar, cinsel tutum, cinsel mitler ve benlik saygısı gibi faktörler arasındaki ilişkiyi daha iyi anlamak için ileri araştırmalar yapılması gerektiğini önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Benlik Saygısı, Cinsel Mit, Cinsellik

Abstract

Examining the Relationship Between Adult Individuals' Level of Belief in Sexual Myths, Sexual Attitudes and Self-Esteems

Buse Nur KOCA ÖZDEMİR

Msc, Department of Clinical Psychology

06-2023, 106 pages

The aim of this study is to examine the relationship between adult individuals' level of belief in sexual myths, sexual attitudes and self-esteem. Relational screening model was used in this study. The population of this study consists of adult individuals in the Turkish Republic of Northern Cyprus. The sample of the study consists of a total of 384 volunteer individuals, 246 women and 138 men over the age of 18, who speak Turkish and live in Nicosia through the number of unknown sampling method. In this study, the Sociodemographic Information Form prepared by the researcher was used to learn the personal information of the participants, the Sexual Myth Assessment Form was used to measure the level of belief in sexual myths, the Hendrick Sexual Attitude Scale was used to measure sexual attitude, and finally the Rosenberg Self-Esteem Scale Short Form was used to measure self-esteem. In the findings of the study, it was found that there were negative correlations between the participants' sexual attitude levels and sexual myths levels and positive non-significant correlations between their self-esteem levels. However, there were positive and non-significant relationships between participants' sexual myths and self-esteem levels. It was found that the levels of sexual attitude and sexual myths did not predict self-esteem in the participants. The results obtained in the study suggest that further research should be conducted to better understand the relationship between factors such as sexual attitude, sexual myths and self-esteem.

Keywords: Self-Esteem. Sexual Myth, Sexuality

İçindekiler

Onay	i
Etik İlkelerle Uygunluk Beyanı	ii
Teşekkür.....	iii
Öz.....	iv
Abstract.....	v
İçindekiler	vi
Tablolar Listesi	ix
Kısaltmalar	x

BÖLÜM I

Giriş.....	1
Problem Durumu	3
Araştırmanın Amacı	4
Alt Amaçlar	4
Araştırmanın Önemi	5
Sınırlılıklar.....	6
Tanımlar	6

BÖLÜM II

Kavramsal Temeller ve İlgili Araştırmalar	7
Cinsellik.....	7
Cinselliğin Tarihi	7
Cinsel İlişki Sıklığı	7
Cinsel tutum ve Davranış.....	8
Toplumsal Cinsiyet ve Cinsellik	9
Cinsel Gelişim Dönemleri	10
Oral Dönem	11
Anal Dönem.....	11
Fallik Dönem	12
Latent (Gizil) Dönem.....	13
Genital Dönem.....	13
Cinsel Yanıt Dönemleri.....	13
Uyarılma Evresi	14

Plato Evresi	14
Orgazm evresi	14
Çözülme Evresi.....	15
Cinsel İşlev Bozuklukları	15
Azalmış Cinsel İstek Bozukluğu.....	16
Cinsel Tiksinti Bozukluğu	16
Kadınlarda Orgazm Bozukluğu	17
Disparoni / Vajinismus	17
Erkeklerde Cinsel Uyarılma Ve Erektile Disfonksiyon Bozukluğu.....	18
Erkeklerde Orgazm ve Erken Boşalma Bozukluğu	18
Cinsel Mitler.....	19
Benlik Saygısı.....	24
Benlik Kavramı	24
Benlik Saygısı.....	25
Yüksek ve Düşük Benlik Saygısı	27
Benlik Saygısını Etkileyen Faktörler.....	28
İlgili Araştırmalar	29

BÖLÜM III

Yöntem.....	33
Araştırmanın Modeli	33
Evren ve Örneklem.....	33
Veri Toplama Araçları.....	36
Sosyodemografik Bilgi Formu (EK-3)	36
Cinsel Mitler Ölçeği (EK-4)	36
Hendrick Cinsel Tutum Ölçeği (HCTÖ) (EK-5)	37
Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği (RBSÖ) / Kısa Form (EK-6).....	38
Veri Toplama Süreci.....	38
Veri Analizi	38
Araştırmanın Planı ve Süreci.....	40

BÖLÜM IV

Bulgular.....	41
---------------	----

BÖLÜM V

Tartışma	58
----------------	----

BÖLÜM VI

Sonuç ve Öneriler.....	64
Sonuçlar.....	64
Öneriler.....	65
Kaynakça.....	68
Ekler	82
Ölçek İzinleri.....	89
Öz Geçmiş.....	91
İntihal Rapor Oranı	92
Etik Kurul Onay Formu	93

Tablolar Listesi

Tablo 1. Katılımcıların Tanıtıcı (Kişisel) Özelliklerine Göre Dağılımı	34
Tablo 2. Cinsel Mitler Ölçeği, Cinsel Tutum Ölçeği ve Benlik Saygısı Ölçeğine Ait Betimsel Değerler.....	39
Tablo 3. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Cinsel Mitler Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması	40
Tablo 4. Katılımcıların Yaşlarına Göre Cinsel Mitler Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması	41
Tablo 5. Katılımcıların Eğitim Durumlarına Göre Cinsel Mitler Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması	43
Tablo 6. Katılımcıların Medeni Durumlarına Göre Cinsel Mitler Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması	45
Tablo 7. Katılımcıların Çalışma Durumlarına Cinsel Mitler Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması	46
Tablo 8. Katılımcıların Gelir Durumlarına Göre Cinsel Mitler Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması	48
Tablo 9. Katılımcıların Herhangi Bir Kronik ya da Psikolojik Rahatsızlığa Sahip Olma Durumlarına Göre Cinsel Mitler Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması.....	50
Tablo 10. Katılımcıların Herhangi Bir İlaç Kullanma Durumuna Göre Cinsel Mitler Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması	51
Tablo 11. Katılımcıların Herhangi Bir Psikolojik Destek Alma Durumuna Göre Cinsel Mitler Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması	52
Tablo 12. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Cinsel Tutum Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması	53
Tablo 13. Katılımcıların Gelir Durumlarına Göre Cinsel Tutum Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması	54
Tablo 14. Katılımcıların Herhangi Bir Psikolojik Destek Alma Durumlarına Göre Cinsel Tutum Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması	55
Tablo 15. Katılımcıların Cinsel Tutum, Cinsel Mitler ve Benlik Saygısı Ölçek Puanları Arasındaki İlişkilere Ait Pearson Korelasyon Katsayıları.....	56
Tablo 16. Katılımcılarda Cinsel Tutum Ölçeği ve Cinsel Mitler Ölçeğinin Benlik Saygısı Ölçeği Üzerindeki Yordayıcı Etkisine Ait Regresyon Analizi	57

Kısaltmalar

CETAD	:Cinsel Eğitim Tedavi ve Araştırma Derneğinin
CİSED	:Cinsel Sağlık Enstitüsü Derneği
CMDF	:Cinsel Mit Değerlendirme Formu
DSÖ	:Dünya Sağlık Örgütü
HCTÖ	:Hendrick Cinsel Tutum Ölçeği
RBSÖ	:Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği
SPSS	:Sosyal Bilimler için İstatistik Programı
TDK	:Türk Dil Kurumu

BÖLÜM I

Giriş

Yaşamının her döneminde gelişen ve değişen cinsellik, hayat boyu devam eden bir süreçtir (Nusbaum ve Rosenfeld, 2009). Cinsellik, beden ve ruh sağlığımızın en temel olgusu olmakla birlikte bireyin yaşam kalitesini etkileyen önemli bir faktör sayılmaktadır. Cinsellik toplumsal, psikolojik ve biyolojik boyutlarla ele alınmaktadır. Toplumsal boyutuyla cinsellik, bireylerin beraber yaşama ihtiyaçlarını ve sosyal değer yargılarının onayını sağlar, karşılıklı güveni, sevgiyi oluşturur, hayat standartlarını artırır, psikolojik boyutuyla birleşme, ruhsal doyum ve fiziksel entegrasyon ihtiyaçlarını karşılar, biyolojik boyutuyla da bedensel haz almayı ve rahatlamayı sağlar (Tunç, 2005; Karakoyunlu, 2007).

Cinsel tutum, bireyin doğup büyüdüğü ailenin, sosyal çevrenin etkisi ve dinsel görüşüne yönelik faktörler tarafından şekillenmektedir. Cinsel tutumun çocuklara aktarılmasında, toplum kadar ebeveynlerinde etkisi büyüktür (Ebeoğlu ve Karacan, 2017). Yapılan araştırmalara göre, ruh sağlığı iyi olan ve bedensel bütünlüğüyle barışık olan bireylerin cinsel tutumlarının, cinsel doyum düzeylerinin diğer çiftlere göre daha yüksek olduğu saptanmıştır (DSÖ, 2010). Cinselliğin her aşamasında çiftler arası karşılıklı saygı ve anlayışta büyük önem taşımaktadır. Birbirlerine saygı duyan çiftlerin, cinsel birliktelik aşamasında mahremiyetlerine özen göstermeleri güven duygularını güçlendirmektedir (Egelioğlu, 2016).

Bir toplumun sosyo-kültürel yapısı, o toplumun cinselliğe olan bakış açısını ve cinsel tutumlarını etkilemektedir (Kukulu vd., 2009; Gölbaşı vd., 2016). Aynı kültürde yaşayan bireylerde bile cinsellik kavramı kişiden kişiye farklılıklar gösterebilmektedir. Temel ihtiyaçlarımıza göre fizyolojik ihtiyaçlarımız arasında yer alan cinsellik, bireyin en temel ihtiyacı kabul edilmektedir. Fakat bu temel ihtiyaç bazı kültürlerde bastırılırken bazı kültürlerde açıkça ifade edilebilmektedir (Bozdemir ve Özcan, 2011).

Dünyada gelişen yaşam koşullarına rağmen toplumumuzda cinsellik halen tabu olarak görülmekte, cinsellikle ilgili konular saklanmaktadır. Bireyler kulaktan dolma bilgilerle cinsel yaşamlarını sürdürmektedir (Kukulu, Gürsoy ve Ak, 2009; Torun ve Özaydın, 2011). Yıllar boyunca cinselliğin işleviyle ilgili toplumda birçok söylentiler yayılmış ve cinselliğin “ ne kadar uzun ve sık yaşanırsa o kadar iyi ” olduğu gibi kalıplaşmış yanlış söylemler yer almıştır. Sosyal çevre, akraba,

pornografik dergi, film gibi kaynaklar aracılığıyla bireyden bireye aktarılan bu eksik, yanlış, abartılı söylemler ve bilgiler bireylerde cinsel mitlerin oluşmasına neden olmaktadır (Keçe, 2012).

Cinsel Eğitim Tedavi ve Araştırma Derneğinin (CETAD) 2006 yılında yapmış olduğu çalışmada Türk toplumunda, cinsel konularla ilgili problemlerin büyük sebebinin %63 oranla eğitimsizlik ve cinsel bilgi eksikliğinin oluşturduğu ortaya konmuştur (Yetkin, 2001). Ülkemizde de genç ve yetişkin bireylere yönelik cinsel eğitim programları ve cinsel mitleri değiştirmeye yönelik çalışmalar yok denecek kadar azdır (Dağ vd., 2012; Bulduk ve Erdoğan, 2012).

Mitler, gerçek olmayan, geçmişte insanların oluşturduğu, kendilerini inandırdıkları doğüstü yaratıkları ve olayları temsil eden, yıllar boyu süregelen hayal ürünü öykülerdir (Şahindoğan, 2017). Cinsel Mitler ise cinsel konularda, bireylerin doğru olduğu fikrine kapıldığı fakat doğru olmayan, abartılı, bilimsel bir değer taşımayan, ağızdan ağza yayılmış inançlardır. Cinsel mitler bireylerin psikolojik sağlıklarını negatif yönde etkileyebilmekte ve fiziksel olarak da cinsel işlev bozukluklarına neden olabilmektedir (CETAD, 2006; Güneş vd., 2016). Toplumdaki bu yanlış inançlar o toplumda yaşayan bireyleri kültürel ve cinsel birçok konuda birbirinden ayırmaktadır. Toplum bu ayrımcılığı çocuklar dünyaya geldiği andan başlatmaktadır. Erkek ve kız çocuklarını farklı kalıplar içerisine koyarak birbirinden ayrı tutmakta ve cinsiyetlerine göre farklı şemalar çizmektedir (Avcı ve Beji, 2011).

Cinsiyet ayrımcılığı toplumdan topluma farklılık gösterse de dünyanın neresine gidersek gidelim erkekler genel olarak kadınlardan üstün tutulmuştur. Kadınlar zavallı, bağımlı, korunması gereken, şefkatli, ev işlerinden sorumlu biri olarak tanımlanırken; erkekler güçlü, bağımsız, koruyan, kuvvetli, evi geçindiren olarak tanımlanmıştır. Bu kalıpların oluşmasında biyolojik olarak cinsiyet farklılıklarımız değil, sosyalleştiğimiz çevre ve toplumun insanlara yaşamın ilk yıllarından beri öğrettikleri etkili olmuştur. Çocuklar da yaşamın ilk yıllarında öğrendikleri toplumsal cinsiyet rollerini, toplumun yapısına göre şekillendirmektedir. Böyle bir toplumda yetişen bireylerinde cinsel mitlere inanıp yanlış tutum ve davranışlar sergilemesi kaçınılmaz bir durum olarak görülmektedir (Korkmaz, 2014).

Cinsel mitlerin toplumsal cinsiyet rolleriyle ilişkisine baktığımızda 'erkeğin seks makinesi gibi görülmesi, kadının cinsellikten haz almadığının düşünülmesi' verilecek en iyi örnekler arasındadır. Toplumumuzda geçmişten günümüze kadar

erkekler, cinsel konuları rahatlıkla konuşmaktan ve yaşamaktan çekinmeyen bir kategoride yer almıştır. Toplum erkeğin bu tarz davranışlarını ayıplamamış aksine her zaman destekleyici tarafta olmuştur. Kadınların bulunduğu kategoride ise sekse sadece partneri ile hazır olabileceği, tek başına istediği hazzı ulaşamayacağı ve cinsel arzu isteklerinin partnerininki kadar etkili olamayacağı düşünceleri yer almaktadır (Kocagöz, 2008).

Cinsel mitlere olan inancın ortadan kaldırması için doğruluğu ve geçerliliği kanıtlanmış bilgilerin, bireyin sosyo-kültürel düzeyine göre anlayacağı şekilde aktarılması ve bu konuda bilgilendirilmesi gerekir (Keçe, 2012).

Benlik saygısı, bireylerin kişisel farkındalığıyla kendi benliği hakkındaki düşüncelerinden oluşmaktadır (Heatherton vd., 2003). Pozitif düşüncelere sahip olan bireylerin, benlik saygılarının üst düzey olduğu düşünülmektedir. Elbette bireylerin negatif düşüncelere sahip olması da benlik saygılarının düşük olduğu anlamına gelmemektedir. Burada bahsedilen durum bireyin kabul mekanizması ve kendilik algısıyla ilgilidir. Bireyin kendi benliğine saygı duyması, çevresinde olan bireylerinde ona saygı göstermesine yardımcı olacaktır. Kişinin kendini çalışkan, değerli ve yetenekli olarak görmesi önemli bir benlik niteliği olarak görülmektedir (Yörükoğlu, 2000). Değersizlik düşüncesinin yüksek olması ya da benlik saygısının azalması durumunda bireyde, depresif semptomlar, cinsel işlev bozuklukları veya özgüven problemleri ortaya çıkabilmektedir (Yıldız ve Çapar, 2010).

Problem Durumu

Cinsellik çok boyutlu bir kavramdır. Bu yüzden cinselliğe dair birçok tanım bulunmaktadır. Bu tanımlarda cinsel yaşamın hayatımızdaki yeri ve önemi vurgulanmaktadır. Schopenhauer cinselliği, bireyin yaşamının çoğuna etki edebilen bir güç ve bireyde bulunan en çarpıcı içgüdü olarak tanımlamaktadır (Tepecik, 2006). Maslow cinselliği, fizyolojik ihtiyaçlarımız arasında yer alan, bireyin en temel ihtiyacı olarak tanımlamaktadır (Cüceloğlu, 2006). Freud ise cinselliği tanımlarken “libido” terimini kullanmıştır. Libido, bireylerin içlerinde bastırmış oldukları duyguları(cinsellik, ölüm vb.) ateşleyen enerjidir. Freud’a göre, cinsel enerji toplum tarafından bastırıldığında bireyde psikolojik rahatsızlıklar ortaya çıkabilmektedir (Dökmen, 2004).

John Locke, “tabula rasa” yaklaşımıyla çocukları doğduklarında boş bir levhaya benzetmektedir. Bu yaklaşıma göre çocuk dünyaya geldiğinde bir düşünceye

sahip değildir. Birey boş zihnini, çocukluktan itibaren öğrendiği bilgilerle doldurmakta ve gelecek yaşantısı bu bilgiler üzerine şekillenmektedir. Bu sebeple çocukluk döneminde öğrenilen bütün bilgiler, gelecek yaşantısı için önem teşkil etmektedir (Kılıç, 2014).

Öğrenilen bu bilgilerin içerisinde cinsellik kavramı da yer almaktadır. Fakat cinsel konular toplum içinde rahat konuşulmadığı için çocuklar bu konudaki meraklarını doğruluğu kanıtlanmamış, yanlış kaynaklardan gidermeye çalışmaktadır. Bu kaynaklar ilerleyen yaşlarda bireyin, cinsel yaşamında tabular oluşturmalarına neden olmaktadır (Macuncu, 2016). Cinsel tabular ve yanlış cinsel inanışlar sonucunda ise cinsel mitler ortaya çıkmaktadır. Cinsel mitlerin, cinsel yaşam kalitesini, cinsel tutum, davranışları ve benlik saygısına yönelik düşünceleri büyük ölçüde etkilediği düşünülmektedir (Ekmen, 2017).

Yapılan bu araştırmada, yetişkin bireylerdeki cinsel mit inançlarının hangi düzeyde olduğu detaylı bir şekilde araştırılarak, bu duruma paralel olarak bireylerin cinsel tutumları ve benlik saygıları arasındaki ilişkinin incelenmesi çalışmanın temel konusunu oluşturacaktır.

Araştırmanın Amacı

Yapılan araştırmada, yetişkin bireylerin cinsel mitlere inanma düzeyleri, cinsel tutumları ve benlik saygıları arasındaki ilişki araştırılarak detaylı bir literatür çalışması yapmak amaçlanmıştır. Böylece literatüre yeni bilgiler kazandırılarak, ileride yapılacak olan çalışmalara katkı sağlaması düşünülmektedir.

Bu araştırmanın amacı, yetişkin bireylerin cinsel mitlere inanma düzeyleri, cinsel tutumları ve benlik saygıları arasındaki ilişkiyi araştırmak ve ölçmektir. Ayrıca aşağıda belirtilen sorulara cevap aranacaktır.

Alt Amaçlar

1. Katılımcıların cinsel mitlere inanma ve cinsel tutum düzeyleri sosyodemografik değişkenlere göre farklılık göstermekte midir?
2. Katılımcıların cinsel mitlere inanma, cinsel tutum ve benlik saygısı düzeyleri arasında bir ilişki var mıdır?
3. Katılımcıların cinsel mitlere inanma ile cinsel tutum düzeyleri benlik saygısı düzeylerini yordamakta mıdır?

Araştırmanın Önemi

Cinsellik, yüzyıllardır merak konusu olmuş ve bilim insanları tarafından üzerinde birçok araştırma yapılmış bir kavramdır. Bu merak günümüzde de devam etmekte ve yapılan çalışmalarla, araştırmacılar cinselliğin hayatımızdaki yeri ve önemini anlatmaya çalışmaktadır (Bulut, 2004).

Cinsellik kavramı, akla ilk olarak üreme ve cinsel birliktelik tanımlarını getirirse de cinsellik; birey de ruhsal ve fiziksel bir uyum yaratarak bireyin iyi hissetmesini, psikolojik olarak rahatlamasını ve o anki durumundan haz almasına sağlamaktadır. Sağlıklı bir cinsel yaşam, bireyin yaşam kalitesini arttırmaktadır. Fakat yaşadığımız toplumun kültürel yapısından dolayı cinsel istek ve arzular, cinsellikle ilgili yaşanan problemler bastırılarak açıkça ifade edilememektedir (Esencan, 2015).

Cinselliğe olan merak, cinsel sağlık eğitimleriyle veya bu alanda uzman kişilerden bilgi alarak giderilmemektedir. Tam tersi olarak cinsel yaşam, nesilden nesile aktarılmış, doğruluğu kanıtlanmamış, yanlış bilgi ve inançlarla sürdürülmektedir. (Bulut, 2016). Yanlış bilgilerin sonucu olarak da zaman içerisinde cinsel mit inançları oluşabilmektedir. Cinsel mitler, geçmişten günümüze kadar gelmiş, cinsel konularda doğruluğu kabul edilmiş aslında yanlış ve eksik olan inançlardır. Bu inançlar, cinsel tabuların oluşmasına, cinselliğin istenilen biçimde yaşanılmamasına, cinsel konularda yetersiz, başarısız ve suçlu hissedilmesine neden olmaktadır. Ayrıca cinsel mitler, cinsel işlev bozukluklarının oluşumuna zemin hazırlamaktadır. Bu yüzden cinsel mit inançlarının çürütülüp ortadan kaldırılması gerekmektedir (Demiralp, 2016). Cinsel mitlere olan inancın çürütülmesi, cinselliğe olan ön yargıları yıkarak cinselliğin istenilen biçimde yaşanabilmesine, cinselliğe karşı olumsuz tutum ve davranışların azalmasına etki edebileceği düşüncesiyle büyük önem taşımaktadır (Zeren, 2018).

Benlik saygısı kavramı ise bireyin kendi benliği hakkındaki pozitif düşüncelerini, sevgisini, kabulünü, başarılarını ve yeterlilik duygularını kapsamaktadır. Ruh sağlığı açısından kişinin kendini olduğu gibi kabul etmesi, benliğine karşı olumlu duygular barındırması ve değer vermesi büyük önem taşımaktadır. Düşük benlik saygısı depresif semptomlara, cinsel işlev bozukluklarına veya özgüven problemlerine sebep olabilmektedir. Çiftler arası iletişim problemleri değersizlik düşüncelerine, cinsel isteksizliğe ve libido eksikliğine neden olabilmektedir (Yıldız ve Çapar, 2010).

Yapılan bu araştırma, yetişkin bireylerin cinsel mit düzeylerinin, cinsel tutumlarının ve benlik saygılarının ölçülerek aralarındaki ilişkinin gözlemlenmesi açısından önem taşımaktadır. Ayrıca cinsel mit inançlarında hangi faktörlerin etkili olduğu, bireylerin sosyodemografik özellikleriyle, toplumun kültürel tutumu ve benlik saygıları ile olan ilişkisini detaylı bir şekilde inceleyerek literatüre yeni bilgiler kazandırılması açısından önem arz etmektedir.

Sınırlılıklar

- Bu araştırmanın evreni, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde yaşayan yetişkin bireylerle sınırlandırılmıştır.
- Bu araştırmanın örneklemi, Lefkoşa ilçesinde yaşayan, 18 yaş üstü rastgele seçilmiş 384 yetişkin bireyle sınırlandırılmıştır.
- Araştırmada katılımcılara uygulanacak Cinsel Mitler Ölçeği, Hedrick Cinsel Tutum Ölçeği ve Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği ile elde edilen verilerle sınırlandırılmıştır.

Tanımlar

Benlik Saygısı: Bireylerin kişisel farkındalığıyla kendi benliği hakkındaki düşünceleridir (Heatherton vd., 2003).

Cinsel Mit: Yüzyıllardır süregelen, gerçek olmayan, geçmişte insanların oluşturduğu, kendilerini inandırdıkları doğaüstü yaratıkları ve olayları temsil eden, yıllar boyu süregelen hayal ürünü öykülerdir (Şahbaz, 2017).

Cinsellik: Cinsellik dendiğinde akla ilk olarak “üreme” kavramı gelir. Oysaki cinsellik hem fiziksel hem duygusal olarak birleşmeyi de ifade eder (Bozdemir, 2011).

BÖLÜM II

Kavramsal Temeller ve İlgili Araştırmalar

Cinsellik

Cinsellik denildiğinde, ilk olarak aklımıza cinsiyetimizi belirleyen cinsel organımız gelmektedir. Oysaki cinsiyetimiz, hem biyolojik cinsel organımızla hem de vücudumuzda salgılanan bazı hormonlarla belirlenmektedir. Vücudumuzda salgılanan bu hormonlar sayesinde birey içsel olarak üremek ve cinsel doyum sağlamak istemektedir. Bireyin cinsel doyumunu diğer fizyolojik ihtiyaçları kadar önem taşımaktadır. Karşılانmadığı ve bastırıldığı takdirde önemli psikolojik problemlere sebebiyet verebilmektedir (Bozdemir, 2011).

Bilimsel araştırmalara bakıldığında cinselliğın birçok tanımını bulunmaktadır. Bazı araştırmacılara göre cinsellik; en çarpıcı içgüdü, bazı araştırmacılara göre ise bedenin en temel ihtiyacı olarak tanımlanmaktadır. Sonuç olarak yapılan her tanım, cinselliğın hayatımızdaki yeri ve önemini belirtmektedir (Kılıç, 2014).

Cinselliğın Tarihi

Cinsellik, dünyaya gelen ilk insanla birlikte içgüdüsel olarak ortaya çıkmıştır. Tüm canlılar geçmişten günümüze üreyip, çoğalarak gelmiştir. Üreme, insanların ve canlıların cinsel birliktelikleriyle meydana gelmektedir. Üreme şekli bazı canlılarda değişiklik göstermektedir. Fakat insanlarda, erkeğın spermi ve kadının yumurtasının birleşimi sonucu üreme gerçekleşmektedir (Foucault, 2003; Keçe, 2018).

Cinsellik, günümüzde bazı toplumlarda dini inanç, sosyal çevre ve kültür yapısının etkilerinden dolayı bastırılrsa da eski çağlarda kutsallaştırılmış ve insanları tanrıya yakınlaştıran bir ibadet olarak görülmüştür. İlk eşcinsel ilişkiler ise Antik Yunanda ortaya çıkmıştır. Yani eski çağlarda cinsel ihtiyaçlar gayet normal karşılanıyor ve bu ihtiyaçlar insanlar tarafından önemseniyordu (Çetin, 2019).

Cinsel İlişki Sıklığı

Cinsel ilişki sıklığı, bireylerin arzu ve isteklerine göre değişiklik göstermektedir. Çiftler ortak bir karar alarak bu sıklığı belirlemelidir. Çiftlerden birinin isteksiz davranışları veya orgazma hemen ulaşma isteğı karşı tarafında cinselliğini olumsuz etkileyebileceğinden çoğın zaman çift taraflı cinsel doyum görülememektedir. CİSED, rutin evliliklerde olan cinselliğı haftada iki kere olacak

şekilde normal kabul etmektedir. Fakat bu durum bireyin yaşına ve sağlık durumuna göre değişiklik gösterebilmektedir (Poroy, 2017).

Cinsel tutum ve Davranış

Cinsel bilgi eksikliğinin büyük bir sebebini, bireylerin cinsellik konusundaki görüşlerini rahat bir şekilde ifade edememeleri, cinsel konuları çevresiyle paylaşamamaları ve toplumun oluşturduğu cinsel tabular oluşturmaktadır. Bu yüzden de cinsel problemler saklanmakta ve doğru bir şekilde ifade edilememektedir. Özellikle kadınların yaşadığı cinsel problemler mahrem olarak görüldüğü için bastırılarak ifade edilememektedir (Mollaoğlu ve ark., 2012). Ülkemizde cinsel konular bu kadar bastırılırken, bireyler cinsel sağlık eğitimi almamakta ve bu konuda farklı kaynaklardan yanlış, eksik bilgilerle cinsel yaşamlarını sürdürmektedir. Bu yanlış ve eksik bilgilerin sonucunda, cinsel mitlere inanma oranının da artışlar görülmektedir (Giray ve Kılıç, 2004).

Çocuklarıyla iletişimi güçlü olan, cinsel konuları paylaşmaktan çekinmeyen, onları doğru bir şekilde bilgilendiren ve yönlendiren ebeveynlerin çocuklarının, cinsel tutum ve davranışlarının ileriki yaşlarda daha olumlu şekillendiği gözlenmektedir. Bireyin yaşadığı kültür, toplum, çevre ve dini inanç gibi faktörler bireyin cinsel tutum ve davranışlarını önemli ölçüde etkileyen faktörlerdir. Bu yüzden cinsellik, her kültürde farklı tanımlanmakta ve ifade edilmektedir (Soylu ve ark. 1999).

Ergenlik döneminden, yetişkinlik dönemine geçiş yapan bireyler “Cinsel Kimlik” arayışına girmektedirler. Bu dönemde bireyler fizyolojik, bilişsel, sosyal, duygusal değişim yaşamaktadırlar. Bu değişimler içerisinde bireyin cinselliğe olan tutum ve davranışları da bulunmaktadır. Ergen bireyin cinsel davranışlarının şekillenmesinde yakın çevresi ve bulunduğu kültürün etkisi büyüktür (Ziya, 2015).

Ergenlik dönemindeki bireylerin çevreninde etkisiyle benimsedikleri cinsel yaşantıları, bireylerin yetişkinlik dönemindeki cinsel tutum ve davranışlarını etkilemektedir. Bu yüzden ergenlik döneminden yetişkinlik dönemine geçiş aşamasında bireylerin cinselliği deneyimleme ve algılama biçimleri önem taşımaktadır. Bireyler bu dönemlerinde cinsel içerikli videolara da merak sarmaktadır. Cinsel konulardaki meraklarını, doğruluğu tartışılacak içeriklerle gidermeye çalışmaktadırlar. Bu videolara ulaşım internet üzerinden kolay bir şekilde

yapılmaktadır. Bu yüzden internetinde ergen bireylerin cinsel davranış ve tutumlarını şekillendirmesinde büyük önem taşıdığı görülmektedir (Ziya, 2015).

Toplumsal Cinsiyet ve Cinsellik

Cinsiyet kavramı, bireyin üremesini sağlayan, bireyleri dişi ve erkek olarak ayırt etmemize yardımcı olan özelliktir. Ayrıca biyoloji, psikoloji, sosyallik, ahlak, din gibi kavramlarla yakından ilişkilidir (TDK). Cinsellik, yıllardır merak konusu olan hem çok fazla konuşulan hem de konuşulmaktan utanılan, çevreden saklanılan bir konu olmuştur. Bunun en büyük sebeplerinden biri yaşadığımız toplumun cinselliği bastırarak tabu haline getirmesi olmuştur. Toplum içerisinde yaşayan yetişkin bireylere cinsel sorular yönlendirildiğinde iğrenç, kötü ve ayıp gibi olumsuz yanıtlar alınmaktadır. Bu kelimeleri algılayıp, benimseyen çocuklarda cinsel tabular oluşabilmekte ve ileriki yaşlarında cinsel işlev bozukluğu, genel cinsel problemler görülebilmektedir (Torun ve ark., 2011).

Çocuklar daha dünyaya gelmeden aileleri tarafından cinsiyetleri belirlenip, kategorilere ayrılmaktadırlar. Kız çocukları için pembe tonlar tercih edilerek, barbie bebekler, mutfak malzemeleri benzeri oyuncaklar alınırken, erkek çocuklara mavi tonlar, silah ve araba benzeri oyuncaklar alınmaktadır. Bu koşullar altında büyüyen çocuk, kendi cinsiyetine yönelik davranışlarını erken yaşta öğrenerek kendini karşı cinsiyetten ayırtmaktadır. Bu tarz kalıplaşmış davranış ve tutumlar yine toplum tarafından oluşturulmaktadır (Zeyneloğlu, 2011).

Toplumsal cinsiyetin oluşumunda bireyin, toplumun isteklerine göre tutum ve davranışlar sergilemesinde en önemli etken o toplumun kültürüdür. Toplumsal cinsiyet, bireyi erkeksi ya da kadınsı yapan özellikleri içinde barındırmaktadır. Toplumumuzda erkek çocuklar kız çocuklara oranla daha rahat bir şekilde büyümektedir. Ebeveynler erkek çocuklarının giyiniş biçimlerini, anormal davranışlarını ve argo içerikli konuşmalarını çoğu zaman önemsemeyerek görmezden gelirken, kız çocuklarına “kapat eteğini kimse görmesin, hareketlerine dikkat et, ayıp” gibi söylemlerde bulunmaktadırlar. Bu tür söylemler çocukların zihninde cinsiyet ayırtmalarına sebep olabilmektedir. Ayrıca bu tür cinsiyet ayırtmaları ileriki yaşlarda kadınların yaşadıkları cinsel problemleri rahat bir şekilde ifade edememelerine, ortam içerisinde özgüven problemleri yaşamalarına sebebiyet verebilmektedir (Yüksel, 2016).

Cinsel birlikteliklerde toplumsal cinsiyet faktörü tekrardan karşımıza çıkmaktadır. Erkekler cinsel istek ve arzularını rahat bir şekilde partneri ile paylaşıırken, kadınlar çoğu zaman bu isteği baskılayarak ilk daveti erkekten beklemektedir. Çünkü toplum bilinci ve baskısıyla hareket eden bireylerde cinselliği erkeğin başlatması, sürdürmesi ve erkeğin cinsellik esnasında yöneten taraf olması düşüncesi yer almaktadır. Oysaki cinsellik tek taraflı yaşanmamaktadır. Kadınlarda her aşamada cinsel istek, arzularını partneriyle paylaşabilmeli ve cinsel birliktelik aşamasında erkekler kadar aktif olmalıdır (Dökmen, 2017).

Seneler boyunca toplumsal cinsiyet faktörünü açıklayan pek çok kuram ortaya atılmıştır. Bu kuramlar birçok kapsamda değişiklik göstermektedir. Ayrıca bireylerin sosyolojik, psikolojik ve biyolojik yönlerinin uyumuna yönelik atıfları içermektedir. Sosyolojik kuramlar, bireyin toplumsal cinsiyet rolüne yönelik tutum ve davranışlarının oluşmasında kültürel yapının etkisini incelemektedir. Psikolojik kuramlar, cinsiyet rolünün oluşumunda bireyin zihninde bulunan dürtü, fikir ve çatışma süreçlerini vurgulama eğilimindedir. Biyolojik kuram ise cinsiyet rolünün oluşmasında ve değişmesinde, kadınların ve erkeklerin üremelerinde birbirlerinden ayrı biyolojik rollerinin olmasından dolayı cinsiyet ayrımlarını detaylıca araştırmaktadır (Bussey ve Bandura, 1999).

Cinsel Gelişim Dönemleri

Cinsel gelişim, bireylerin yaş almasıyla birlikte fizyolojik değişimlerinin yanı sıra cinsel üreme organlarının büyüme ve gelişme sürecini kapsamaktadır. Bu fizyolojik değişimlerle birlikte bireylerde davranışsal farklılaşmalarda görülmektedir. Soy devamlılığını sağlayan cinsel gelişimin, bireyler için önemi büyüktür. Bu yüzden bireylerin cinsel gelişim dönemlerini sağlıklı bir şekilde geçirmeleri gerekmektedir. Bu dönemin sağlıklı geçmesi bireyin devinimsel, psikolojik, bedensel, duygusal, toplumsal, bilişsel gelişim dönemlerini de etkilemektedir (Küçükayazıcı, 2016).

Freud, yaşamın ilk altı yılının yetişkinlik dönemindeki kişilik özelliklerinin oluşmasında önemli rol oynadığını savunmuştur. Freud'un hastaları üzerinde yaptığı rüya yorumlaması, serbest çağrışım, hipnoz gibi psikanalitik teknikler Freud'un kuramının gelişmesine yardımcı olmuştur. Freud'a göre insanlar "libido" denilen cinsel enerjiyle doğmaktadırlar. Libido her dönemde farklı fiziksel bölgelere odaklanmaktadır. Bu bölgeler "erojen bölge" olarak adlandırılmaktadır. Erogen

bölgeler duyarlı, elle dokunulduğunda hoş hissettiren, insandan insana farklılık gösteren yapıdadır (Dökmen, 2004).

Freud psikoseksüel evreler olarak adlandırdığı beş gelişim döneminden bahsetmektedir. Bu dönemler, bireylerin belli yaşlarında odaklandığı haz bölgelerinden oluşmaktadır. Bu gelişim dönemlerinde yaşanan olumsuz olaylar ve fiksasyonlar bireyin yetişkinlik yıllarında önemli yere sahip olmaktadır (Küçükyazıcı, 2016). Bu dönemde takılıp kalan bireyler, diğer gelişim dönemlerine yetecek psişik enerjiyi bulamamakta ve o evreye özgü bir takım alışkanlıklar geliştirebilmektedir. Bu alışkanlıklar, küfür etme, saldırgan davranışlar, aşırı yemek yeme ve sigara içme gibi zararlı alışkanlıkları içermektedir (Dökmen, 2017).

Oral Dönem

Bu gelişim dönemi 0-1 yaş aralığı olarak kabul edilmektedir. Libido enerjisi, ağız bölgesine odaklanmıştır. Anne karnından itibaren parmak emme davranışı gösteren bebekler doğduktan sonra ki dönemlerde de bu davranışı yapmaya devam edebilmektedir. Bebekler annesinin göğsünü emerken büyük bir zevk duymaktadırlar. Ağza alma, ısırma, emme davranışı bebeğin ileriki yaşlarında gelişecek kişilik özelliklerinin temelini oluşturmaktadır. Annesini emerken bebek ve anne arasında güçlü bir bağ oluşmaktadır. Annesinin kokusu, onu sevişi, güven verishi bebekte büyük bir haz oluşturmaktadır (İnanç ve Yerlikaya, 2011). Doğuştan gelen emme içgüdü, bireyde oluşan cinsel içgüdü'nün ilk aşamasını oluşturmaktadır. Bu dönemi doyum sağlamadan geçiren bebeklerde, ileriki yaşlarda sigara içme, tırnak yeme, küfür etme davranışları görülebilmektedir (Dökmen, 2017).

Anal Dönem

Bu gelişim dönemi 1-3 yaş aralığı olarak kabul edilmektedir. Libido enerjisi bu dönemde dışkılama bölgesine (Anüse) odaklanmıştır. Çocuk bu dönemde, idrarını ve dışkısını tutup bırakma davranışını sürekli olarak yapmaktadır. Çünkü bu davranış ona büyük zevk vermektedir. Bu yüzden bu dönemde verilen tuvalet eğitimi, çocuk için büyük bir önem taşımaktadır (İnanç ve Yerlikaya, 2011). Çocuk dışkısını ve idrarını kaslarıyla kontrol altında tutmaya çalışmaktadır. Verilen tuvalet eğitimi doğru zamanda ve doğru bir şekilde verilmelidir. Baskıcı, hoşgörüsüz bir tutum sergileyen ebeveynlerin çocukları bu dönemde takılıp kalabilmektedir. İleriki yaşlarda inatçılık, cimrilik gibi kişilik özellikleri görülebilmektedir. Bu yüzden

aileler sabırlı ve hoşgörülü olmaya özen göstermelidir. Tuvalet eğitimi çocuk için bir oyun haline dönüşmemelidir (Dökmen, 2017).

Çocuklar bu dönemde cinsiyet farklılıklarıyla ilgili soruları anne ve babalarına yöneltmeye başlamaktadır. İki yaşından sonra çocuklar, kız ve erkek cinsiyet ayrımını anlamlandırmaya başlayarak hem kendi hem de karşı cinsin vücudunu incelemek ve keşfetmek istemektedir (Atay, 2005).

Fallik Dönem

Bu gelişim dönemi 4-6 yaş aralığı olarak kabul edilmektedir. Cinsellik ve saldırganlık içgüdüleri bu dönemde daha da önem kazanmaktadır. Libido enerjisi bu dönemde üreme organına odaklanmış durumdadır. Freud'un oedipus ve elektra kompleksi adını verdiği kavramlar üzerine kurulmuş bir dönemdir. Oedipus kompleksi, erkek çocuğun anneye karşı beslediği cinsel isteği ifade etmektedir. Erkek çocuk bu dönemde babasını düşman ve rakip olarak görmeye başlamaktadır. Diğer bir taraftan çocuk bu düşmanca duygularının yanında babaya karşı bir beğenide duymaktadır. Fakat annesine karşı var olan bu cinsel isteğini, babasının öğrenebileceğinden ve hadım edilebileceği düşüncesinden dolayı yoğun bir korku duygusu yaşamaktadır. Bu korku anneye olan cinsel isteğin ve babaya karşı olan düşmanlık duygusunun bastırılmasına neden olmaktadır. Kız çocukları da tam tersi olarak bu dönemde babaya yakınlaşmakta ve anneye karşı düşmanca duygular beslemektedir (İnanç ve Yerlikaya, 2011). Kız çocukları bir penise sahip olmadıkları için hadım edilme korkuları yoktur. Fakat sahip olmadıkları penis, kız çocuklarının kendilerini eksik hissetmelerine ve bu durumdan annelerini sorumlu tutmalarına sebep olmaktadır. Bu durum erkek çocuklarda olduğu gibi bastırılmakta ve zamanla yok olmaktadır. Çocuklarda bu dönemde cinsel benlik duygusu kazanımı ve cinsiyetlerine yönelik davranışlar gözlenmektedir (Öztürk, 2004).

Freud oedipus kompleksiyle daha çok ilgilenmiştir. Anne ve babaya duyulan istek ilerleyen zamanlarda kız çocukların anneye, erkek çocukların babaya benzeme çabalarıyla yön değiştirmektedir. Bu çabasının asıl amacı kız çocuğun annesine benzeyerek, babasına kendini beğendirme isteğidir. Aynı şekilde erkek çocuğun babasına benzeyerek, kendini annesine beğendirme arzusuna işaret etmektedir (Dökmen, 2017).

Bu dönemde takılıp kalan çocuklarda, ilerleyen yaşlarda anne babadan kopamama, eş seçememe, karşı cinse olumsuz tutumlar, cinsel kimlikte

özgüvensizlik, çekingenlik, bedenine zarar geleceği gibi düşünceler ve davranışlar görülebilmektedir (Gür, 2011).

Latent (Gizil) Dönem

Bu gelişim dönemi 7-11 yaş aralığı olarak kabul edilmektedir. Libido enerjisi bu dönemde sönmektedir. Çocuk bu dönemdeki cinsel arzu, isteklerini unutmakta ve cinsel merakı yok olmaktadır. Okula başlamayla birlikte çocuk, toplumsallaşmaktadır. Toplum içerisindeki kurallar benimsenerek davranışları bu kurallar çerçevesinde şekillenmektedir. Okul yaşantısı çocuktaki cinsel duygu ve uyarıların yatışmasını sağlamaktadır. Aileden yavaş yavaş uzaklaşan çocuk artık sadece anne babasıyla değil, dış çevreyle de etkileşim içinde olmaktadır. Arkadaş çevresi genişlemekte kendi cinsinden oyun arkadaşları seçmektedirler (İnanç ve Yerlikaya, 2011).

Bu dönemde kız ve erkek çocukların oynadığı oyunlar farklılaşmaktadır. Çünkü cinsel roller benimsenmektedir. Çocuklar bu dönemde çevresindeki yetişkinlerle özdeşim kurmaktadır. Latent dönemde takılıp kalan çocuklarda iki tür aksaklık görülebilmektedir. İçsel dürtülerinin kontrolünü sağlayamayan çocuk, öğrenme ve beceri yeteneklerini geliştirmekte zorluk çekebilmektedir. Ya da fazla bir denetim kontrolü sağlayarak, obsessif bir birey yapısı oluşturabilmektedir (Gür, 2011).

Genital Dönem

Bu gelişim dönemi 12-18 yaş aralığı olarak kabul edilmektedir. Libido enerjisi bu dönemde genital bölgeye odaklanmaktadır. Fakat cinsellik üreme amacına yönelik değildir. Genç, haz almak ve tatmin olmak amacıyla mastürbasyon yaparak cinsel ihtiyacını gidermektedir. Birey bu dönemde çocukluk döneminden ergenlik dönemine geçiş yapmaktadır. Bu yüzden psikolojik, fiziksel, bilişsel vb. değişiklikler yaşamaktadır. Cinsel kimlik arayışına giren genç artık toplumsal ve bireysel birçok davranışının bilincinde olmaktadır. (Tahyalı, 2017).

Cinsel Yanıt Dönemleri

Cinsel yanıt döngüsü, bireye verilen cinsel uyarıcılara (öpüşme, dokunma vb.) bireyin, fiziksel ve duygusal olarak verdiği tepkilerdir. Masters ve Johnson,

cinselliği ilk kez laboratuvar ortamında incelemişlerdir. Cinsel tepkileri dört evreye ayırmışlardır (Turan, 2013).

Bu evreler; uyarılma evresi, plato evresi, orgazm evresi ve çözülme evresidir.

Bu evreler kadın ve erkeklerde farklılık göstermektedir. Çünkü iki kişinin aynı anda orgazma ulaşması pek olası değildir. Aynı şekilde kadın ve erkeğin farklı yerlerden, farklı derecede uyarılması ve orgazmın yoğunluğu kişiden kişiye değişmektedir. Bireylerin partnerini iyice tanınması, bu farklılıkların bilinmesi, vücutlarına istenen yanıtın verilmesi ve cinsel deneyimleri, bireylerin cinsel yaşamını olumlu olarak etkilemektedir (CETAD, 2006). Cinsel yanıt evreleri şöyle tanımlanmaktadır.

Uyarılma Evresi

Psikolojik veya fiziksel cinsel uyarıcılarla bireyin, uyarılma evresidir. Bu uyarılmalar cinsel fanteziler gibi zihinsel uyarıcılar yoluyla da gerçekleşebilmektedir. Uyarıcılarla birlikte, uyarılan kadınlarda vajinal ıslanma, kabarma, genişleme, meme ucunda dikleşme olurken erkeklerde peniste sertleşme, gerilme, testislerde şişme görülmektedir. Uyarıcılara yanıt süreci, uyarıcıların yoğunluğuna ve şiddetine göre değişiklik göstermektedir (Akan ve Doğan, 2011).

Plato Evresi

Bu evre, uyarılma evresinin devamı şeklindedir. Birey uyarıcılarla birlikte plato etkisine girmektedir. Plato evresinde cinsel istek ve haz gittikçe artmaktadır ve orgazm olana kadar sürmektedir. Bu evrede birey çok istekli ve heyecanlı olabilmektedir. Vajinasının en çok kanlandığı, şişkin olduğu, ıslandığı ve penisin en sert, gergin olduğu evre plato evresidir (Karademir, 2005).

Orgazm evresi

En kısa süren fakat cinsel hazzın en yoğun yaşandığı evredir. Orgazm sırasında vajinal kaslarda kasılmalar gerçekleşmektedir. Bu kasılmaların yoğunluğu her bireyde farklılık gösterebilmektedir. Erkekler de ise meninin boşaltımı ile boşalma olurken, penis kaslarındaki kasılmalar azalmaktadır (Çavaş, 2008).

Çözülme Evresi

Bu evre cinsel yanıt döngüsünün son evresidir. Çözülme evresinde, bireylerde fizyolojik değişiklerin yanı sıra gevşeme ve rahatlama görülmektedir. Bu evrede kan akışı normalleşmekte, vajina sıvı salgılamayı durdurmakta, penis normal boyutuna dönmektedir. Kadınlar belli bir süre sonra tekrar uyarılabilmektedir. Yani kadın çoklu orgazm yaşayabilmektedir. Erkeklerde ise bu durum yaş ve uyarılma şekline göre farklılık gösterebilmektedir. Birey yeteri kadar orgazm olmuşsa hoşnutluk duygusu yaşamaktadır. Fakat tersi bir durumda utanç, kızgınlık ve pişmanlık duyabilmektedir (Yalom, 2012).

Cinsel İşlev Bozuklukları

Ülkemizde toplum baskısı ve kültürel faktörlerden dolayı, bireylerin cinsel sağlık konusunda bilgilenmeleri için yeteri kadar kaynak bulunmamaktadır. Bireyler bu konuyu konuşmaktan çekinerek kulaktan dolma bilgilerle yaşamlarını sürdürmektedir. Bireyler fiziksel ve psikolojik yönden sağlıklı görünseler dahi eksik kaynaklar, yanlış ve yetersiz cinsel bilgi nedeniyle yetişkinlik dönemlerinde birçok cinsel problemle karşılaşabilmektedirler (CETAD, 2006).

Hawton'a göre hastaneye başvuru rahatsızlıkların büyük bir kısmını da cinsel sağlık problemleri oluşturmaktadır. Hastaneye cinsel sağlık problemleri için başvuranların çoğunluğunu kadınlar oluşturmaktadır. Bu problemler orgazm olamama, cinsel isteksizlik gibi sorunlar olmaktadır. Masters ve Johnson'a göre kadınların yaşadığı cinsel sağlık problemleri üç gruba ayrılmaktadır. Bunlar; orgazm bozukluğu, vajinismus ve disparoni'dir. Erkeklerin yaşadığı cinsel sağlık problemleri ise dört gruba ayrılmaktadır. Bunlar; iktidarsızlık, erken boşalma, geç boşalma ve disparoni'dir (Ziya, 2015).

Cinsel problemler birçok farklı sebepten kaynaklanabilmektedir. Bunlar, genetik, fizyolojik, çevresel, toplumsal faktörler olabilmektedir. Yapılan araştırmalar kültürel faktörlerin, cinsel sağlık problemlerinin görülmesinde büyük risk taşıdığını göstermektedir. Örneğin, kültürümüzde cinselliğin baskılanması, yasaklanması, cinsel eğitimlerin olmaması ve cinselliğin tabu olarak görülmesi gibi etkenlerin bireylerde birçok cinsel sağlık problemlerine yol açtığı düşünülmektedir (İncesu, 2004).

Bireydeki bilinçaltı çatışmalar, psikoseksüel gelişim dönemlerinde takılıp kalma durumu, yanlış öğrenilen cinsel bilgiler, baskıcı yetiştirilme, tutucu

davranışlar, dini korkular, uyumsuzluk, muhafazakâr aile, depresyon gibi cinselliği olumsuz etkileyen birçok psikolojik sorunlarda vardır. Aynı şekilde uyuşturucu, alkol, madde kullanımı ve bazı ilaçlar da cinsel problemlere zemin hazırlayabilmektedir. Psikoz, anksiyete bozuklukları gibi bazı psikiyatrik hastalıklarda cinsel işlev bozukluklarına yol açabilmektedir (Özmen, 1999).

Azalmış Cinsel İstek Bozukluğu

Bireylerin cinsel birliktelikleri için gereken istek ve uyarılmanın az olması durumudur. Cinsel istek bozukluğu yaşayan bireylerin genellikle cinsel fantezileri ve düşlemleri yoktur. Ayrıca birey cinsel birlikteliği başlatamama, partnerinin isteğine yanıt verememe gibi durumların yanında cinselliği mecburi bir işlev olarak da görmektedir. Bu durum kadında östrojen seviyesinin, erkekteki testosteron seviyesinin az olmasıyla hormonların etkisinden kaynaklanabileceği gibi toplumdaki yoğun dinsel inanışlar, cinselliğe karşı olan korkular, toplum ve kültürün etkisi, psikiyatrik rahatsızlıklar, depresif durumlarla da ilgili olabilmektedir (Doğan, 2011).

Azalmış cinsel istek bozukluğu, kadınlarda görülen cinsel işlev bozuklukları arasında en sık rastlanılan problem olmaktadır ve erkeklere oranla kadınlarda daha çok görülmektedir. Bunun en temel nedenlerinden birini cinsel mitler oluşturmaktadır. Bireyin, “cinselliği erkek başlatmalıdır, sadece erkek doyuma ulaşabilir ve zevk alabilir.” gibi yanlış cinsel inanışlar ve düşünceleri bu duruma örnek olarak gösterilebilir. Bu mitlere göre kadın cinsellikten yeteri kadar haz ve doyum alamamaktadır (İncesu, 2004).

Ülkemizde de çoğunlukla ebeveynler küçük yaşlardan itibaren çocuklarına, cinsel konularda tutucu tutum ve davranışlar sergilemektedir. Toplum ve kültürün etkisiyle cinsel dürtülerini bastıran çocuğun, cinsel gelişim evrelerinin herhangi birinde takılıp kalma durumu, yetişkinlik döneminde olumsuz davranışlara ve cinsel isteksizliğin oluşmasına zemin hazırlayabilmektedir (Kayır, 2001).

Cinsel Tiksinti Bozukluğu

Sürekli olarak tekrarlanan, cinsel temas kurmaktan yüksek derecede iğrenme ve kaçınma durumudur. Bireye cinsel konular açıldığında mide bulantısı, korku ve kaygı durumu gözlenebilmektedir. Cinsel tiksinti bozukluğu, hem erkek hem de kadınlarda görülebilmektedir ve diğer bozukluklara göre daha az rastlanılmaktadır (İncesu, 2004).

Cinsel tiksinti bozukluğu, kişiden kişiye değişiklik gösterebilmektedir. Her bireyin tiksinti duyduğu fiziksel alan ve olay farklıdır. Bu duruma öpüşme, genital sıvı, meni, penisin veya vajinanın dille uyarılması gibi örnekler verilebilir. Freud'a göre bireydeki bu tiksinti durumu, fallik dönemdeki ödipal çatışmadan kaynaklı olabilmektedir (Bozkurt, 1996).

Kadınlarda Orgazm Bozukluğu

Orgazm bozukluğu, fiziksel temasa, fantezilere ve cinsel uyarıcılara rağmen vajinal ıslaklığın yeteri kadar olmaması, genital damarların kabarmaması, orgazmın gecikmesi gibi güçlüklerle sebep olan cinsel işlev bozukluğudur. Bu bozukluğu yaşayan kadınların her birinde, farklı yoğunlukta orgazm problemi görülmektedir. Kadınlarda en çok rastlanılan cinsel işlev bozuklukları arasında ikinci sırada yer almaktadır (Bayrak, 2006). Yapılan araştırmalara göre, orgazm bozukluğu yaşayan kadınlarda cinsellikten tikslenme, cinsel konuları konuşamama ve bu konuda kendini suçlama davranışları görülebilmektedir (Akbulut, 2015).

Orgazm bozukluğunun, psikolojik nedenleri arasında ailenin tutucu davranışları, cinsel bilgi yetersizliği, hata yapma korkusu, iletişim yetersizliği gibi etkenler sayılabilmektedir. Depresif durum, madde kullanımı yaşlılık ve bazı fizyolojik problemlerde orgazm bozukluğuna sebep olabilecek diğer etkenler arasındadır (İncesu, 2004).

Disparoni / Vajinismus

Dsm-5'te "Ağrılı cinsel birleşme" bozukluğu altında birleştirilen bu iki bozukluk, bireylerin cinsel birlikteliğini zorlaştırmaktadır. Bu bozukluklar, cinsel birliktelik sırasında sürekli tekrarlanan, vajinal kasılmalara, pelviste oluşan ağrılara, bireyin bu durumdan korku ve kaygı duymasına sebebiyet veren problemler olarak tanımlanmaktadır (Diker, 2017).

Disparoni, bireylerde cinsel ilişki sırasında yineleyici ve sürekli olarak görülen, cinsel birleşmeye eşlik eden genital ağrı, batma, sancı ve yanma problemidir. Bu problem iki şekilde ortaya çıkabilmektedir. Birincisi, ilk cinsel birleşmeyle ortaya çıkmaktadır. Penisin vajinaya girmesiyle bireyde ağrı durumu gözlenmektedir. İkincisi ise, normal şekilde ilerleyen cinsel yaşam, belli bir süre sonra bireyde bıkkınlık durumuna, ıstırap durumuna ve ağrıya sebebiyet verebilmektedir. Disparoni nedenleri kişiden kişiye farklılık gösterebilmekte hem

genetik hem de psikolojik sebeplerle ortaya çıkabilmektedir. Kadınlarda erkeklere oranla daha yaygın görülmektedir (Gülseren, 2010).

Vajinismus, ülkemizde kadınlarda en sık görülen cinsel işlev bozukluğudur. Vajinismus, cinsel birliktelik sırasında vajinanın istemsizce kasılmasıyla, penisin vajinaya girememesi veya girerken oluşturduğu tekrarlayıcı, şiddetli ağrı/sancı problemi olarak tanımlanmaktadır. Bu probleminden dolayı cinsel birleşme gerçekleşmemektedir (Yılmaz, 2010).

Vajinismus sorunu yaşayan kadınların birçoğunda, vajinaya girişin olamayacağı, ilk birliktelikte çok fazla kanamanın olacağı ve cinsel birliktelik sırasında dayanılmaz bir acı yaşayacağı gibi düşüncelerin var olduğu görülmektedir. Vajinismus, cinselliğin baskılanması, bireylerin cinsel konularda eğitimsiz olması, tutucu cinsel davranışlar, kızlık zarına verilen anlamsız değer, cinsel tabular ve cinsel mitlerden dolayı ortaya çıkmaktadır. Vajinismus problemi için hastaneye başvuran bireylerin birçoğunu genç çiftler oluşturmaktadır. Bazı çiftler utanarak bu durumu saklamak ihtiyacı duymakta ve bu problemi bir hekime başvurmadan çözmeye çalışmaktadır. Oysaki vajinismus bireylerin kendi başlarına çözebilecekleri bir problem değildir (İncesu, 2004).

Erkeklerde Cinsel Uyarılma Ve Erektel Disfonksiyon Bozukluğu

Yineleyici olarak devam eden, cinsel fantezilere, fiziksel temasa rağmen penisin sertleşmemesi veya sertleşmenin kısa sürmesi gibi durumlara sebep olan cinsel işlev bozukluğudur. Organik ya da psikolojik nedenlerden kaynaklanabilmektedir. Yaşın ilerlemesiyle birlikte, erkek bireyde sertleşme (erektel disfonksiyon) problemleri görülebilmektedir (Kayır, 2001).

Yapılan araştırmalara göre ereksiyon (sertleşme) problemi 60 yaş üzeri erkeklerde % 50 oranında ve her bireyde farklı seviyelerde görülmektedir (CETAD, 2006). Ereksiyon bozukluğu bireyde cinsel kaygılara ve korkulara sebep olmaktadır. Ayrıca bireyin yaşadığı kaygı durumu da erektel disfonksiyon bozukluğuna sebep olabilmektedir. Gençlerde görülen ereksiyon bozukluğun nedenleri arasında psikolojik faktörlerde yer almaktadır (İncesu, 2004).

Erkeklerde Orgazm ve Erken Boşalma Bozukluğu

Orgazm, cinsel birliktelik aşamasında hazzın en fazla yaşandığı evredir. Bu haz durumu penis ve testis bölgelerinde yoğun bir şekilde hissedilmektedir. Orgazm

bozukluğu ise fantezilere, fiziksel temasa ve cinsel uyarıcılara rağmen, bireyin yineleyici olarak orgazm süresinin gecikmesi ya da orgazm olamaması durumudur. Yaşın ilerlemesi, organik ve psikolojik problemlerin var olması gibi faktörlerden dolayı bireyde orgazm problemi görülebilmektedir. Erken boşalma problemi ise bireyin en ufak cinsel uyarıcıya veya fiziksel temasa karşı kısa süre içerisinde ve isteğinden önce orgazm olması durumudur. Erkek, boşalma sürecini kontrol edememektedir. Erken boşalma bozukluğu, erkeklerde görülen en önemli cinsel işlev bozukluğudur (İncesu, 2004).

Cinsel Mitler

Mit, toplumun hayal gücüyle şekil değiştirebilen, doğru bir kaynağı olmayan, nesilden nesile aktarılmış ve efsaneleşmiş alegorik anlatımları barındıran halk hikâyeleridir. Cinsel Mitler ise cinsel konularda doğru olduğu düşünülen fakat yanlış olan, abartılı, eksik, bilimsel niteliği olmayan, ağızdan ağza yayılmış inançlardır (Kayır, 2001; Yaşan ve Gürgen, 2004).

Cinsel mit inançlarının yaygın olduğu toplumlarda bu inançlar oldukça büyük risk taşımaktadır. Toplumun cinsel konularda sergilediği tutucu tavırlar, kültürel baskılar, dini inançlar ve eğitimsizlik gibi etmenler cinsel mitlerin oluşumuna zemin hazırlamaktadır. Ayrıca bu inançlar korku, kaygı, utanç ve suçluluk duygularına yol açarak bireylerde cinsel problemlerin ortaya çıkmasına sebep olmaktadır. Nitekim cinsel işlev bozuklukları ve cinsel mit inançları arasında pozitif bir ilişki olduğu düşünülmektedir (Kukulu, Gürsoy ve Sözer, 2009).

Cinsel gelişim dönemlerinde keşif sürecinde olan çocuk, cinsel konulardaki merakını gidermek için anne ve babaya bazı sorular yöneltilmektedir. Bu sorular “dünyaya nasıl geldim, benim pipim var neden onun yok, özel bölgeme dokunduğumda neden hoşuma gidiyor?” gibi sorulardır. Ebeveynler bu sorular karşısında tedirgin olarak nasıl cevap vereceklerini bilememekte ve “seni leylekler getirdi, büyüdüğünde onunda pipisi olacak” gibi geçiştirici ve yanlış cevaplar vermektedir. Genellikle bu merak duygusu ergenlik döneminde artış göstermektedir. Fakat doğru kaynaklara erişim sağlayamayan erin yanlış ve eksik kaynaklardan bu merakını gidermeye çalışmaktadır. İnternet, cinsel içerikli dergiler, pornografik yazılar ve filmler gibi bu kaynaklarda cinsellikle alakalı abartılmış, yanlış ve eksik bilgiler yer almaktadır. (Kumru, 2016).

Yanlış, abartılı ve eksik kaynaklar bireyin cinsel konularda ön yargılar oluşturmaya sebep olmaktadır. Bu ön yargılar ilerleyen süreçlerde cinsel mitleri ortaya çıkarmaktadır. Cinsel mitlerin varlığı ise cinsel işlev bozukluklarının oluşumuna zemin hazırlayabilmektedir. Doğru cinsel eğitim programlarıyla cinsel mit inançları değiştirilebilmekte ve azaltılmaktadır (Kılıcı, 2018). Çocuklar dünyaya geldikleri günden itibaren çevresinde olup biten her şeyi gözlemleyerek bilişsel şemasına kaydetmekte ve bu bilgileri, bireysel davranışlara dönüştürmektedir. Bu yüzden çocukların aile içerisinde edindiği bilgiler büyük önem taşımaktadır. Doğru ve yanlış bilgiyi ayırt edemeyen çocuk algıladığı ve gözlemlediği her şeyi bilişine kayıt ederken ebeveynleri, çocuğun sağlıklı, doğru bilgiyi seçmesine yardımcı olmakla görevlidir. Yani cinsel konularda da ebeveynler çocuklarına en doğru ve uygun bilgiyi aktarmakla sorumludur. Bu konuda yetersiz ve bilgisiz hisseden ebeveynler geçerli kaynaklar ve doğru eğitimlerle öncelikle kendilerini geliştirmeli daha sonrasında çocuğa doğru bilgi aktarımı sağlayabilmelidir (Kumru, 2016).

Cinsel mitler, cinsellik deneyimini sınırlayan klişelerdir. Mitlere göre, erkekler cinselliğe her zaman hazır olmalı, cinselliği başlatmalı ve yönetmeli, penisi daima ereksiyon halinde olmalıdır. Bu maddeler detaylı bir şekilde araştırıldığında ise erkeklerin cinsel hayatlarının baskılandığı ve cinselliğin yalnızca bedensel bir ihtiyaç olarak görüldüğü saptanmıştır. Kadınlarda ise karşılıklı etkileşim kurulmasına izin vermemekte, cinsel isteklerini ahlaksızlık olarak tanımlamakta ve bu tür davranışlarını ayıplamaktadır. Cinsel konuların açıkça konuşulamaması, birçok kültürlerde tabu olarak görülmesi ve rahatça tartışılmaması son zamanlarda toplumlarda cinsel mit inançlarının artışına sebep olmuştur. Ayrıca gelişmiş toplumlarda cinsel konular rahatlıkla ifade edilebilirken, gelişmemiş ve baskıcı toplumlarda tam tersi olarak yasak, konuşulamaz ve utanılacak bir durum olarak görülmektedir (Apay, Akpınar ve Arslan, 2013; Torun, Torun ve Özaydın, 2011; Kocagöz, 2008).

Toplumumuzda var olan dinsel inançlar, önyargılar, kültürel gelenekler cinselliğe olan tutum ve davranışların şekillenmesinde de büyük ölçüde etki göstermektedir. Cinsellik, çevreyi etkileyen aynı zamanda dış çevreden etkilenen bir kavramdır (Avcı ve Beji, 2011).

Dünyanın birçok yerinde ve ülkemizde cinsiyet ayrımcılığına oldukça sık rastlanılmaktadır. Erkek ve kız çocukları arasındaki ayrım doğdukları günden itibaren başlayarak ileriki yaşlarına kadar devam etmektedir. Giydikleri

kıyafetlerinden, konuşma tarzlarına, buldukları ortamdaki davranışlarından tutumlarına kadar her şey toplumun belirlediği şekilde biçimlenmektedir. Kız çocuklarının cinsel merakları ayıplanmakta, birçok davranışları kısıtlanmakta ve sordukları sorular cevapsız kalmaktadır. Erkek çocuklar ise cinsel konularda rahatlıkla sorular sorabilmekte, cinsel davranışları hoş ve normal karşılanmaktadır (Avcı ve Beji, 2011).

Cinselliğin bu biçimde algılanması kadınlara cinsel konularda söz hakkı tanınmamasına, birçok görev yüklenilmesine, değersizleştirilmesine ve seks ihtiyaçlarını karşılayan bir makine gibi görülmesine sebep olmaktadır. Erkek bireylerden de cinsel performanslarının normal düzeyin üstüne getirmeleri beklenerek, performans kaygısı yaşamalarına yol açabilmektedir. Ayrıca bu algı, cinsel konularda önem taşıyan iletişimi, yakınlığı, sevgiyi, saygıyı ve eşler arası bağı olumsuz bir şekilde etkilemektedir. Cinsel mitlerin oluşmasının ve yaşanan kültürde bu inançların hızlı bir şekilde artmasının önemli sebeplerinden bazıları da cinsel konuların rahatça ve doğal bir şekilde ifade edilememesi, çoğunlukla ayıplanmasıdır. Cinselliğin üstü kapalı bir şekilde konuşulması, seks hakkında yanlış ve abartılı isteklerin oluşmasına neden olurken, bireylerin de anksiyete, endişe, yetersizlik, başarısızlık duyguları ile cinsel işlev problemleri yaşamalarına sebep olmaktadır (Kocagöz, 2008).

Ülkemizde yaygın olan bazı cinsel mitlere aşağıda yer verilmiştir;

Erkekler cinsel ilişkiyi her zaman istemeli ve cinselliğe daima hazır olmalıdır.

En yaygın cinsel mitler arasında yer alan bu inanç, bireylerin performans kaygısı yaşamasına sebep olabilmektedir. Erkekler cinsel birliktelik aşamasında toplumun yüklediği bu misyondan dolayı normal düzeyin çok daha üstünde performans sergilemeye çalışmakta ve başarılı olma beklentisine girmektedir. Böylelikle zaman içerisinde oluşan bu baskı, erektil disfonksiyona ve cinsel işlev bozukluklarına ortam hazırlamaktadır (CETAD, 2006; Keçe, 2012; Turan, 2013).

Erkekler her zaman cinsel birlikteliği başlatan taraf olmalıdır ve kontrolü daima erkek sağlamalıdır.

Bu cinsel mit inancını benimseyen erkekler, cinselliği yönetemediğini hissettiği takdirde yetersizlik ve partnerine karşı yoğun öfke duygularına

kapılabilmektedir. Kadın pasif durumdadır ve cinsel arzularını dile getirmesi ahlaksız olarak kabul edilmektedir. Bu düşünce yapısından dolayı kadınlar sağlıklı bir cinsel birliktelik yaşayamamaktadır (CETAD, 2006; Özmen, 1999).

Her sevişmenin sonunda mutlaka cinsel birleşme yaşanmalıdır.

Cinselliğin asıl amacını üreyle sınırlayan bu mit inancı, bireylerin yaşadığı aşk, sevgi, şehvet ve arzu duygularını göz ardı etmektedir. Bu inancı benimseyen birey, cinsel birliktelik öncesinde olması gereken cinsel fantezilerden ve yaklaşımlardan kaçınarak alacağı zevki kısıtlamaktadır. Bu yanlış algı ayrıca, zorlamayla yaşanan cinsel birlikteliklerde beklenmeyen gebeliklere sebep olabilmektedir (Turan, 2013).

İyi bir cinsel birliktelik için penis mutlaka büyük ve sertleşmiş şekilde olmalıdır.

Dünyanın birçok yerinde yaygın olarak görülen bu yanlış inanca, az gelişmiş toplumlarda daha sık rastlanılmaktadır. Kadınlar, büyük ve sertleşmiş penisin daha çok tahrik edici olduğunu düşünmektedir. Bu algı pornografik filmler, dergiler gibi materyaller aracılığıyla topluma empoze edilmektedir. Bu yüzden o toplumda yaşayan bireylerin düşünceleri ve cinselliğe olan bakış açıları yanlış inançlar ile şekillenmektedir (CETAD, 2006).

Cinsellik aşamasında mastürbasyon kötü, yanlış ve zararlıdır.

En eski ve en sık karşılaşılan mitler arasındadır. Bu mit inancına göre mastürbasyon çeşitli hastalıklara ve psikolojik problemlere neden olmaktadır. Ayrıca mastürbasyonun bağımlılık yapacağı düşüncesi ve büyük bir ayıp olarak algılanması pişmanlık ve suçluluk duygularının benimsenmesine sebep olmaktadır. Cinsel işlev bozuklukları arasında yer alan erken boşalma probleminin oluşum nedenlerinden birisi de bu mit inancıdır. Ergenlik yıllarında mastürbasyonun ayıp, kötü, günah ve zararlı olduğu düşüncesini benimseyen birey, yaptığı tüm aktiviteler gibi mastürbasyonu da hızlandırmakta böylece ilerleyen yıllarda bedenini hızlı bir şekilde orgazm olmaya ayarlamaktadır (Çeri ve ark., 2008; Özmen, 1999).

Cinsel birliktelik içgüdüselidir, sonradan öğrenilemez ve değiştirilemez.

Bu mit inancına göre cinsellik doğaldır ve doğuştan var olmuştur. Keşif edilen yeni bilgiler, fanteziler asla kabul edilemez. Bu düşünce yapısını benimseyen bireyler, kendilerini cinselliğin her aşamasında bilgili ve yeterli görmektedir, fakat yapılan araştırmalarda cinsel bilgi düzeylerinin ve performanslarının epeyce düşük seviyede olduğu saptanmıştır (CETAD, 2006c).

Oral fanteziler pis ve ahlaksızlıktır.

Bu mit inancına göre, partnerlerin birbirlerini ağız yoluyla uyarmaları hijyenik görülmediğinden oral seks yaşayan bireyler pis, mide bulandırıcı ve ahlaksız olarak tanımlanmaktadır. Aslında oral seks oldukça fazla uyarım etkisine sahiptir. Partnerler bedensel temizliklerine özen gösterdikleri takdirde bilimsel olarak onaylanan bir etkinliktir (Güneş ve ark., 2016; Keçe, 2012).

Yaşlı bireyler cinsel birliktelik yaşayamaz.

En eski ve yaygın inançlardan birisidir. Genellikle menopoz sonrası kadınların cinsel isteğinin azaldığı ve cinsel hayatlarının sona erdiği düşünülmektedir. Aynı şekilde erkeklerin ereksiyon kaybı, isteksizlik gibi cinsel problemler yaşayarak cinsel performanslarının azalacağına inanılmaktadır. Fakat yapılan araştırmalara göre, bireyler her yaşta cinsel birliktelik yaşayabilmekte ve cinsel aktivitelerini sonlandırmamaları hayat kalitelerini arttırmaktadır (CETAD, 2006).

Cinsellik planlanmamalıdır, düşünmek, konuşmak cinselliğe zarar verir.

Cinselliğin en önemli aşamalarından birisi hazırlanma aşamasıdır. Bu evrede çiftlerin, cinsel fanteziler düşlemesinde, karşılıklı planlar yapmasında ve duygularını paylaşmalarında hiçbir sakınca yoktur. Çiftlerin hoşlandıkları şeyleri partneriyle paylaşması, arzu ve isteklerini açıkça ifade edilmesi cinsel doyumun daha üst seviyelere ulaşmasını sağlayacaktır (Turan, 2013; Torun ve ark., 2011).

Cinsellikte evrensel ve değiştirilemez maddeler vardır.

Cinsellikte neyin normal ya da anormal olduğuna çiftler karşılıklı olarak karar verebilmektedir. Toplumun benimsediği her kural ve düşünce doğru değildir. Cinsellik, kişiden kişiye farklılık gösterebilen, zaman içerisinde öğrenilen bir tutum ve davranıştır (CETAD, 2006).

Cinsellik birliktelik aşamasında çiftler aynı anda orgazm olmalıdır.

Yakın zaman içerisinde ortaya çıkan bu yanlış inanca göre, cinsel uyarılmanın sonucunda çiftler aynı anda orgazm duygusunu yaşamalıdır. Fakat her bireyin ruhsal ve bedensel adaptasyon süreci farklı olduğu için çiftlerin aynı zamanda orgazm duygusunu yaşanması güç bir durumdur. Ayrıca bu mit inancının benimsenmesi çiftlerin ilişkisel sorunlar yaşamalarına neden olabilmektedir (CETAD, 2006).

Benlik Saygısı

Benlik Kavramı

Benlik, bireyin hem bilişsel hem de bedensel olarak sahip olduğu bütün niteliklerini ve kendine yönelik düşüncelerini, duygularını ve kişilik özelliklerini değerlendirmesi olarak tanımlanmaktadır (Açıkgöz, 2019; Aydoğan, 2016).

Benlik kavramı, kalıtım ve yaşanılan çevrenin etkisiyle oluşum sağlamaktadır (Ceylan vd., 2012). Bu kavramı ilk ortaya çıkaran Psikolog James'e göre benlik kavramı bireyin kendi özüdür. James benliği, bilinen benlik ve bilinmeyen benlik şeklinde ikiye ayırarak incelemiştir. Bilen benlik yani "ben" kısmı özne olarak tanımlanırken, bilinmeyen benlik yani "beni/bana" bir nesne olarak ifade edilmektedir. Benliğin özne yönü, bireyin hislerini, algılama şeklini, yaşadığı deneyimleri, kurduğu hayalleri, yaptığı planları ve seçimleri etkileyen taraftır. Nesne olan benlik yani benliğin beni kısmı, bireyin yaşamını, tecrübelerini kapsamaktadır (Bacanlı, 2004; James, 1950).

Freud benliği, psikanalitik yaklaşımı doğrultusunda "ego" kavramıyla açıklamıştır. Ayrıca bireyin bilincinde bulunan üç bileşenin benliği kapsadığını ifade etmiştir. Bu üç bileşen id, ego ve süper ego kavramlarıdır. Freud benliği ego olarak tanımlanırken, alt benliği id, üst benliği süper ego şeklinde tanımlayarak benlik kavramını ikiye ayırmıştır (Geçtan, 2005).

Adler benliği Freud'un ego tanımına zıt olarak "yaratıcı benlik" kavramıyla ifade etmiştir. Yaratıcı benlik kavramına göre, birey bir hedef doğrultusunda hayat standartlarını geliştirerek bu durumdan tatmin sağlayabilmektedir. Fakat istediği tatmini elde edemez ise onu yoktan var edebilme kuvvetine sahiptir. Adler çalışmalarında, bireyin benliğini olumsuz olarak etkileyen faktörleri incelemiştir ve bireyin yetersizlik hissiyle doğduğunu belirtmiştir. Örneğin güçlü ve yetenekli biri karşısında hor görülme korkusu yaşayan çocuk, ileriki yaşlarında karşısındaki bireyi

etki altına alarak hüküm sürme gayretine girmektedir. Bu durumda göre bireyin benliği en üst düzeye taşıyarak, aşâğılık hissinden uzaklaşması hayattaki önemli hedefleri arasında görülmüştür (Adler, 2006; Akt. ASıCı, 2013).

Jung, yaşamın başlıca hedefinin bireyin kişisel benliğini tanıması olduğunu belirtmiştir. Benliğin parçalanmayarak bir bütün halinde ele alınarak incelenmesini savunmuştur (Yiğit, 2010).

Rosenberg benliği tanımlarken ego ve benlik kavramlarının bir bütün olduğunu ifade etmiştir. Buna göre ego terimi, bireyin yaşam içerisinde denk geldiği olaylar ile yüz yüze gelmesinde, bu olayları benimsemesinde ve karşılaştığı zihinsel durumları anlamlandırmasında benlikten ayrı olarak, benlik kavramını gözetmek ve ilerleme sağlaması için destek sağlama görevindedir (Yenidünya, 2005).

Benlik, bireyin hayatı tanıması ve bulunduğu çevreyle bir ahenk sağlaması için; dışarıdan gelen tüm uyaranları fark etmesi, belirlemesi, anlamlandırması, yorumlaması ve yaşadığı problemler karşısında çareler araması gibi faaliyetleri içeren bir kavramdır (Baloğlu vd., 2006).

Benlik Saygısı

Benlik kavramının oluşum ve gelişim süreci dünyaya geldiğimiz günden itibaren başlayarak ergenlik dönemine kadar devam etmektedir. Benlik bilişsel bir kavram olduğu kadar ruhsal, çevresel ve fizyolojik bir olgudur (Arslan vd., 2016; Burger, 2006). Toplumun düşünce yapısı, yaşanan travmatik olaylar ve durumlar karşısında bireyin kendine önem gösterme duygusu ya da benlik saygısı kavramı ortaya çıkmaktadır (Açıkgöz, 2019).

Benlik saygısı, benliğin barındırdığı özelliklerin yorumlanmasını ve incelenmesini içermektedir (Uyanık-Balat ve Akman, 2004). Bireyin kendini bir bütün olarak değerlendirdiğinde; davranışlarını, duygularını, düşüncelerini olduğu gibi kabul etmesi, birçok konuda yeterli hissederek sevgiye, saygıya değer biri olduğunu düşünmesi “benlik saygısı” olarak tanımlanmaktadır. Bu tanımda anlatılmak istenen bireyin kendini her konuda başarılı veya en üst seviyede görmesi değildir. Bireyin mevcut olan potansiyelinin farkına varması ve onaylaması istenmektedir. Psikoloji alanında var olan konulardan biri olan benlik saygısının pek çok tanımı bulunmakta ve bu konu üzerine yapılan çalışmalar oldukça fazladır (Cobb, 2003).

Coopersmith'e (1967) göre bireyin kendini azimli, bilgili, güçlü, becerili ve sevilmeye değer biri olarak görmesi benlik saygısıyla eş değerdir. Yani kişi kendi benliğine yönelik güçlü, başarılı ve olumlu duygular içerisindeyse benlik saygısı pozitif durumdadır. Fakat tam tersi yönde kişi kendi benliğine yönelik başarısızlık, değersizlik ve olumsuz duygular içerisinde hapsolmuş durumdaysa benlik saygısı negatif olarak değerlendirilmektedir. Coopersmith, benlik saygısını bireyin en önemli ve değerli niteliklerinden biri olarak kabul ederek, benlik saygısının bireyin ayrılmaz bir parçası olduğunu savunmuştur (Sirkeci, 2018). Coopersmith benlik saygısına etki eden faktörleri dört madde olarak sıralamıştır.

- Kişinin bulunduğu çevreden ve değer verdiği bireylerden belli miktarda saygı, sevgi, ilgi ve kabul görmesi,
- Kişinin elde ettiği başarılar ve bulunduğu mevki,
- Kişinin belirlediği hedeflere ulaşması,
- Kişinin dış çevreden gelen eleştirilere karşı sergilediği tutum ve davranışlar.

Kohut, benlik saygısında ortaya çıkan yükselmeler veya alçalmaların bireyin benliğinde değişimlere neden olduğunu belirtmektedir. Benlik saygısındaki alçalmalar kaygıya sebep olabilmektedir. Ayrıca Kohut sağlam benlik yapısının, yaşam boyunca negatif ve pozitif tüm uyarıcılara karşı koruyucu bir görev üstlendiğini savunmuştur (Özen, 2014).

Sullivan, bireyler arası iletişimin benlik saygısını etkilediğini ifade etmektedir. Birey, yakınında bulunan kişilerin kendisi hakkında nasıl bir düşünce yapısına sahip olduğunu merak etmekte ve onların yorumlarını dikkate almaktadır. Dış çevreden gelen negatif yorumlara karşı birey kendini sorgulamakta ve benlik saygısını yitirmemek için bu konular üzerine önlemler almaktadır. Bu sayede endişelerinden, korkularından ve kendi benliğine yönelik negatif düşüncelerden uzaklaşmaktadır (Akt. Asıcı, 2013).

Rosenberg'in (1965) benlik saygısı üzerine yaptığı çalışmalar ve incelemeler literatüre büyük katkı sağlamıştır. Rosenberg, bireyin kendi benliğine yönelik negatif veya pozitif düşüncelerinin tamamını benlik saygısı olarak tanımlamıştır. Rosenberg'e göre bireyin kendine yönelik düşünceleri negatif yönde ise benlik saygısı azalmakta, pozitif yönde ise yükselmektedir. Bu düşünceler bireyin sosyal çevresi ve ailesinden gördüğü sevgi, saygı, değer ile şekillenmektedir (Çiftçi, 2018).

Maslow, kişinin benliğini pozitif olarak inşa etmesini piramit sembolüyle açıklamıştır. İhtiyaçlar hiyerarşisi olarak adlandırılan bu piramitte fizyolojik gereksinimler en alt kademede yer alırken, en üst kademede kendini gerçekleştirme gereksinimi yer almaktadır. Bu hiyerarşik düzende gereksinimler, alt kademedен giderilmeye başlayarak üst kademeye doğru yönelmektedir. Alt kademede bulunan gereksinimler karşılandıkça üst kademede bulunan gereksinimler ortaya çıkmaktadır (Plotnik, 2009). Maslow'a göre bu kademeleri başarılı bir şekilde atlatan birey, kendini değerli ve mutlu hissederek yeterli bir doyum seviyesi elde etmektedir. Böylece çevresinde bulunan bireyleri ve kendi benliğini her yönüyle onaylayarak kabul etmektedir. Maslow bu bireylerin gerçekleri olduğu gibi kabul ederek ve aktararak daha özverili davranacaklarını ifade etmektedir (Akt. Erzenli Altunbayrak ve Kaya, 2019).

Yukarıdaki açıklamalarda görüldüğü gibi benlik saygısının birçok farklı tanımı bulunmaktadır. Fakat bu tanımlarda üç ayrı ifade göze çarpmaktadır. Bu ifadeler benlik saygısı kavramı için önem taşımakta ve bireyin kendi benliğine yönelik pozitif düşünceler hissetmesi, benliğini her yönüyle kabul etmesi ve onaylamasıdır. (Aydiner, Boylu, Günay ve Ersoy, 2018; Sahranavard and Hassan, 2012). Yani bireyin kendi benliğine yönelik farkındalığı, belli bir doyuma ulaşması ve saygıya, sevgiye değer olduğunu hissetmesi benlik saygısının alt yapısını meydana getirmektedir. Bu durumlar neticesinde benlik saygısındaki düşüş ve yükseliş bireyin hayatını direkt olarak etki altına almaktadır (Oktan ve Şahin, 2010).

Yüksek ve Düşük Benlik Saygısı

Benlik saygısı, kişinin kendi benlik özelliklerini yorumlaması ile ortaya çıkmaktadır (Uyanık-Balat ve Akman, 2004). Benlik saygısı düzeyi ise düşük ve yüksek olarak iki farklı şekilde incelenmekte ve bu düzeyin belirlenmesinde bireyin kendi benliği hakkında yaptığı yorumlar oldukça etkili olmaktadır (Aliyev ve Tunç, 2017). Bireyin kendini mutlu, üretken, bilge, yetenekli saygıya ve sevgiye değer biri olarak görmesi yüksek benlik saygısının varlığına işaret ederken; bireyin kendini mutsuz, başarısız, beceriksiz, değersiz biri olarak görmesi düşük benlik saygısının varlığına işaret etmektedir (Demir ve Duman, 2019).

Benlik saygısı yüksek olan bireyler, yaşadığı olumsuz bir olayı, çevresinden gelen negatif eleştirileri tolere edebilme, kendine ait fikirleri savunabilme ve karşılaştığı engelleri aşabilme gücüne sahiptir. Benlik saygısı düşük olan bireyler ise

olumsuz olaylar karşısında savunmasız kalarak bu durumu kabullenmekte ve yetersizlik, değersizlik, utangaçlık duyguları içerisine hapsolmaktadır (Körükçü, 2004; Tunç ve Kutanis, 2013). Ayrıca benlik saygısı yüksek olan kişiler kendi benliğine yönelik sahip olduğu özellikleri değerlendirerek, net yorumlamalar yapabilmektedir. Düşük benlik saygısına sahip bireyler ise bu durumun tam zıttı olarak başkalarının düşüncelerine, yorumlarına ihtiyaç duymaktadır (Çakmak ve Kara, 2011).

Başarı duygusu bireyin içsel motivasyonu ile doğrudan ilişkilidir. Kısaca benliğe yüklenen anlamlar bireyin başarı duygusuna ulaşmasında büyük bir etki sağlamaktadır. Benliğine büyük ölçüde önem yükleyen bireyin başarısı artarken, benliğini önemsemeyen, saygı duymayan bireyin başarı oranı oldukça azalmaktadır (Arslan vd., 2016; Abdel-Khalek and Tomas-Sabado, 2005). Ayrıca düşük benlik saygısına sahip bireylerin bu motivasyon kaynağını bulması zorlaşmakta, yüksek benlik saygısına sahip bireyler ise motivasyon kaynaklarını çoğaltarak hayat standartlarını ve başarılarını yükseltmektedir (Tekin, 2017; Salami, 2010).

Benlik Saygısını Etkileyen Faktörler

Benlik, yaşamın ilk yıllarından itibaren gelişmeye başlayarak, yaşam boyu gelişmeye devam eden bir kavramdır. Bu süreç içerisinde bireyin benlik saygısının gelişiminde etkili olan faktörler arasında sosyal çevre, aile, ekonomik durum, fiziksel nitelikler, kültürel etmenler yer almaktadır. Kısaca bireyin yetiştiği ortam ve birçok durum bireyin düşüncelerinin şekillenmesinde önemli bir rol oynamaktadır (Cengiz, 2008; Kaner, 2000).

Benlik saygısının gelişiminde etkili olan diğer bir önemli faktör ise bireyin büyüdüğü ve yetiştiği ailenin özellikleridir. Yüksek benlik saygısı nitelikleri taşıyan bireylerin birçoğu pozitif aile ilişkisine, iletişimine ve paylaşımına sahip olmaktadır (Çetinkaya vd., 2006). Literatürde yer alan bazı araştırmalara göre ebeveynlerin çocuğa karşı olan tutum ve yaklaşımlarının çocuğun benlik saygısı gelişimine etkisi olduğu belirtilmiştir (Verschuerena, Doumena ve Buyse, 2012; Yıldız-Çiçekler ve Alakoç-Pirpir, 2015). Eşler arasındaki duygusal ve fiziksel bağlantı, karşılıklı iletişimde çocuğun benlik saygısı gelişimini etkilemektedir. Burada ebeveynlerin en temel görevi çocuğun fiziksel, duygusal ve sosyal gereksinimlerini gidermektir. Ergenlik döneminde kimlik arayışına giren bireyin, çocukluk döneminde bu gereksinimleri yeterli bir şekilde karşılandığında bu kimlik arayışı doğru ve iyi bir

şekilde sonuçlanmaktadır. Çocuğun bu gereksinimleri giderilmediği takdirde birey, iyi bir kimlik gelişimine sahip olamayarak, yetişkinlik döneminde duygusal karışıklıklar ve bunalımlar yaşayabilmektedir. Bunun sonucunda ise bireyde yalnızlık, mutsuzluk gibi duygular ve değersizlik düşünceleri ortaya çıkmaktadır (Aral ve diğ., 2000, Uyanık Balat, 2004).

Ailenin sosyokültürel yapısı çocuğun benlik saygısının niteliklerini belirlemektedir. Düşük kültürel yapıya sahip olan bireylerde benlik saygısı gelişimi sekteye uğrayabilmekte ve negatif nitelikler taşıyabilmektedir. Birey içerisinde bulunduğu kültür yapısı ile daha üst seviyede bulunan bireylerin kültür yapısını karşılaştırdığında aradaki farkı anlayarak benlik saygısını kaybedebilmektedir. Ebeveynler, çocuğun böyle bir durumla karşı kaşıya kalmaması ve kimlik karmaşası yaşamaması için çocuğu farklı değişkenler, uyarılar ile yüzleştirmelidir (Ünver, 2002).

Benliğin gelişmesinde çocuğun okul dönemi de büyük önem taşımaktadır. Öğretmenin çocuğa karşı olan olumlu tutum ve davranışları çocuğun pozitif bir benlik yapısı geliştirmesine katkı sağlayacaktır. Ayrıca çocuğun okul içerisindeki yakın çevresi ve ortamı benlik saygısının gelişimini etkilemekte ve çocuğun sosyalleşmesine yardımcı olmaktadır (Uyanık Balat, 2003).

Hayattaki başarılar ve kazanımlar kişinin kendi benliğine yönelik inancını yükseltmekte ve pozitif bir etki yaratmaktadır. Kişinin hayatı anlamlandırma biçimi, hayatındaki olumlu olaylar ve deneyimler neticesinde benlik saygısı ortaya çıkmaktadır (Sarıyüce Körükçü, 2004).

İlgili Araştırmalar

Kocagöz (2008) tarafından yürütülen araştırmada, 247 sağlıklı gönüllü ve 265 cinsel işlev bozukluğu tanısı almış hasta üzerinde cinsel mitler ile cinsel işlev bozuklukları arasındaki bağlantı incelenmiştir. Çalışmanın sonucunda, cinsel işlev bozukluğu olan grupta sağlıklı gruba kıyasla kırk altı mitin yirmi ikisinin daha yüksek onay oranına sahip olduğu tespit edilmiştir.

Torun vd. (2011), 167 erkek katılımcı üzerinde gerçekleştirdikleri çalışmada cinsel mitlere inanma durumunu ve bu durumu etkileyen faktörleri belirlemeyi amaçlamışlardır. Çalışma sonucunda, cinsel mitlere inanmanın erkekler arasında yaygın olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca eğitim düzeyi, medeni durum, yaşanan yer

ve ilk cinsel bilgi kaynağı gibi faktörlerin cinsel mitlere inanma düzeyini etkilediği belirlenmiştir.

Turan (2013) tarafından gerçekleştirilen çalışmada, evli bireylerin cinsel mit inançları, cinsel bilgi düzeyleri ve ilişkideki mutluluk düzeylerinin cinsel doyumla olan ilişkisi incelenmiştir. Çalışmada yer alan 132 katılımcıdan elde edilen sonuçlara göre, en yanlış bilinen mitin "eşler birbirlerini seviyorlarsa seksten de zevk almasını bilirler" olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, çalışmada sorunlu ve sorunsuz grup olarak ayrılan erkek katılımcılarda, sorunlu grupta cinsel mitlere inanma düzeyinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Döner (2015) 122 evli katılımcıya yer verdiği çalışmasında, evli bireylerin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumları ile cinsel mitlere inanma arasında negatif bir ilişki olduğunu ortaya koymuştur. Bununla birlikte, çalışmada cinsel mitlere inanma düzeyinin cinsiyet ve evlilik süresi ile anlamlı bir ilişkisi olduğu da bulunmuştur.

Bozkurt (2016), 222 katılımcı ile yaptığı araştırmada, yüksek cinsel bilgi düzeyine sahip bireylerin cinsel mitlere inanma oranlarının düşük olduğu sonucuna varmıştır. Ayrıca bekar bireylerin bilgi düzeylerinin daha yüksek ve cinsel mitlere inanma oranlarının daha düşük olduğu, çalışan bireylerin çalışmayanlara kıyasla cinsel bilgi düzeylerinin daha yüksek olduğu, eğitim düzeyi daha yüksek olan bireylerin de cinsel bilgi düzeylerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Ekmen vd. (2017) tarafından 100 infertil ve 78 sağlıklı kadın üzerinde gerçekleştirilen araştırma, infertilite tedavisi gören kadınların cinsel mitlere inanma düzeyinin sağlıklı kadınlara göre dokuz cinsel mitte anlamlı düzeyde yüksek olduğunu ortaya koymuştur. İnfertil grup içinde eğitim düzeyinin düşük olması cinsel mitlere inanma düzeyini en çok etkileyen faktör olarak belirlenmiştir. Bunun yanı sıra görücü usulü evlilik, kırsal kesimde yaşamak ve geniş aile yapısı gibi faktörler de cinsel mitlere inanma düzeyini etkileyen diğer faktörler olarak belirlenmiştir.

Şahbaz'ın (2017) 150 katılımcıdan oluşan bir örneklem üzerinde gerçekleştirdiği araştırması, cinsel mitlerin cinsel işlev bozukluğu ve kaygı düzeylerinde artışa neden olduğunu göstermiştir. Araştırmada, yaş, medeni durum, doğum yeri, eğitim düzeyi, aylık gelir, cinsel bilgiye erişim yöntemi gibi faktörlerin cinsel mitleri, cinsel işlev bozukluklarını ve kaygıyı etkilediği tespit edilmiştir.

Kilci (2018) tarafından gerçekleştirilen bir araştırmada, 319 evlilik hazırlığı yapan çiftin cinsel mitlere inanma durumları ve etkileyen faktörler incelenmiştir.

Araştırma sonucunda, cinsel mitlerin bireyler arasında yaygın olduğu ancak literatürde belirtilen oranın daha düşük olduğu gözlemlenmiştir. Yaş, eğitim düzeyi, cinsel deneyim, cinsel bilgi düzeyi ve anne-baba eğitim düzeyi gibi faktörler ile cinsel mitler arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Kadınların çalışma durumu, cinsiyet, ailenin cinsel konuları konuşma durumu, aile yapısı ve uzun süre yaşanan yer değişiklikleri de az sayıda cinsel mitle anlamlı bir ilişki göstermiştir.

Yılmaz (2018) tarafından gerçekleştirilen çalışmada, anksiyete ve cinsel mitlerin cinsel doyumla ilişkisi üzerine yapılan çalışmada 140 katılımcının verileri incelenmiştir. Sonuçlara göre, cinsel mitlere inanma düzeyi cinsel aktivite sırasında iletişimi ve dokunmayı azaltırken, cinsel aktiviteden kaçınmayı, vajinismus, empotansı, anorgazmiyi ve erken boşalmayı arttırmaktadır. Ayrıca, anksiyete cinsel doyum düzeyini azaltmakta, cinsel ilişkiden kaçınmayı ve vajinismus arttırmaktadır. Yaş, medeni durum, eğitim düzeyi ve gelir düzeyi değişkenleri cinsel mitlere inanç düzeyi ve anksiyetenin farklılaşmasına neden olmaktadır.

Atıcı (2019) tarafından gerçekleştirilen çalışma, 60 kadın ve 60 erkek katılımcıyla yapılmış olup, cinsiyetin cinsel mitlere inanma ve cinsel işlev bozukluğu düzeylerine etkisini incelemiştir. Araştırmada kadınların cinsel işlev bozukluğu düzeylerinin erkeklerden daha yüksek olduğu, ancak erkeklerin cinsel mitlere inanma düzeylerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Cinsel bilginin yetersizliği, cinsel yaşamın kötü değerlendirilmesi ve kısa olması gibi durumlar cinsel işlev bozukluğu düzeyini arttırırken, eğitim seviyesinin düşüklüğü cinsel mitleri arttırmaktadır.

Erdem (2019) tarafından yapılan araştırma, romantik ilişki içinde olan 356 kadının benlik saygısı ve cinsiyet rollerinin ilişki doyumuna etkisini incelemiştir. Araştırmaya katılan kadınların, androjen ve erkeksi cinsiyet kalıplarını benimseyenlerin diğerlerine kıyasla daha yüksek benlik saygısına sahip olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, androjen cinsiyet kalıplarını benimseyenlerin ilişki doyumunun daha yüksek olduğu ve benlik saygısı ile ilişki doyumunu arasında pozitif bir ilişki olduğu sonucuna varılmıştır. Ancak, yetişkin kadınlarda kadınsı ve erkeksi özelliklerin bir arada bulunması, kişilerin ilişki doyumunu ve benlik saygısını arttırdığı gözlemlenmiştir. Kadınsı ve erkeksi özellikler ortaya çıkmadığında ise ilişki doyumunu ve benlik saygısı açısından düşüş yaşanmıştır.

Kaya (2020), 160 üniversite öğrencisi üzerinde gerçekleştirdiği çalışmada algılanan ebeveyn tutumu ile benlik saygısı ve depresyon arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Yapılan analizler sonucunda, demokratik ebeveyn tutumlarının

algılanması ile depresyon arasında negatif bir ilişki, demokratik ebeveyn tutumlarının algılanması ile benlik saygısı ve depresyon arasında pozitif bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Bu durumda, düşük benlik saygısının depresyon için bir risk faktörü oluşturabileceği sonucu çıkarılmıştır.

Batoll (2020) araştırmasında algılanan ebeveyn tutumu, benlik saygısı ve akademik erteleme arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırmada, 502 öğrencinin genel not ortalamaları, algılanan ebeveyn tutumları ve benlik saygısı düzeyleri yol analiz yöntemi kullanılarak ele alınmıştır. Araştırmanın sonucunda, şefkatli ve destekleyici ebeveyn tutumlarının, yüksek benlik saygısı ile anlamlı bir ilişki içinde olduğu bulunmuştur.

Tiftikçi'nin (2020) araştırması, cinsel mitler ve bağlanma stilleri arasındaki ilişkiyi 202 üniversite öğrencisi üzerinde incelemiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre, kaygılı-karasız bağlanma stiline sahip bireylerin cinsel mitlere inanma düzeyleri daha yüksektir. Ayrıca, erkeklerin cinsel mitlere inanma düzeyleri kadınlara göre daha fazladır. Eğitim seviyesi üniversite olanların, yüksek lisans ve doktora sahiplerine göre cinsel mitlere inanma düzeyleri daha yüksekken, anne-baba eğitim seviyesinin düşük olması cinsel mitlere inanma düzeyini arttırmaktadır.

BÖLÜM III

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma da yetişkin bireylerin cinsel mitlere inanma düzeyleri, cinsel tutumları ve benlik saygıları arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla nicel araştırma desenlerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. İlişkisel tarama modeli, iki ve daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişimin varlığını belirlemeyi amaçlayan tarama yaklaşımına denir. İlişkisel tarama modelinde, değişkenlerin birlikte değişip değişmediği; değişme varsa bunun nasıl olduğu saptanmaya çalışılır (Bahtiyar ve Can, 2016).

Evren ve Örneklem

Bu çalışmanın evreni, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde bulunan yetişkin bireylerden oluşmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise evreni bilinmeyen örnekleme yöntemi sayısı yoluyla Lefkoşa da yaşayan, 18 yaş üzeri Türkçe konuşan 246 kadın, 138 erkek olmak üzere toplam 384 gönüllü birey oluşturmaktadır. Katılımcılara ait betimsel bilgiler Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1.*Katılımcıların Tanıtıcı (Kişisel) Özelliklerine Göre Dağılımı*

		f	%
Cinsiyetiniz	Kadın	246	64,1
	Erkek	138	35,9
Yaşınız	18-25	177	46,1
	26-33	140	36,5
	34-41	31	8,1
	42-49	22	5,7
	50 ve üzeri	14	3,6
Eğitim durumunuzu belirtiniz	İlkokul	16	4,2
	Ortaokul	13	3,4
	Lise	65	16,9
	Üniversite	254	66,1
	Yüksek		
	Lisans/Doktora	36	9,4
Medeni durumunuzu belirtiniz	Evli	140	36,5
	Bekar	226	58,9
	Boşanmış/Dul	18	4,7
Mevcut iş durumunuzu belirtiniz	Çalışıyor	215	56
	Çalışmıyor	165	43
	Emekli	4	1
Aylık gelirinizi belirtiniz	0-1000 TL	70	18,2
	1001-3000 TL	46	12
	3001-5000 TL	50	13
	5001 TL ve üzeri	218	56,8
Herhangi bir kronik ya da psikolojik rahatsızlığınız var mı?	Evet	47	12,2
	Hayır	337	87,8
Herhangi kullandığınız bir ilaç var mı? (tıbbi ve psikiyatrik)	Evet	46	12
	Hayır	338	88
Herhangi bir psikolojik destek alıyor musunuz?	Evet	19	4,9
	Hayır	365	95,1
Son 6 ay içinde yaşamınızda önemli bir değişiklik oldu mu?	Evet	105	27,3
	Hayır	279	72,7
Cinsel ilişki sıklığı ve biçimi için sınırlamalar olmalıdır	Evet	182	47,4
	Hayır	202	52,6
Kadınlarda cinsel yaşam menopoz ile sona erer	Evet	56	14,6
	Hayır	328	85,4
Erkeklerde her türlü cinsel uyarana karşı her zaman ve her koşulda peniste sertleşme olması gerekir	Evet	127	33,1

	Hayır	257	66,9
İlk cinsel birleşmede kadınlarda mutlaka kanama olması gereklidir	Evet	62	16,1
	Hayır	322	83,9
Kadınlar orgazm sonrası cinsel uyarana olsa bile tekrar orgazm olamazlar	Evet	53	13,8
	Hayır	331	86,2
Kondom, cinsel yolla bulaşan hastalıklara karşı büyük ölçüde koruyucudur	Evet	312	81,3
	Hayır	72	18,8
	Total	384	100

Tablo 1’de katılımcıların tanıtıcı (kişisel) özelliklerine göre dağılımına yer verilmiştir.

Tablo incelendiğinde, araştırmaya katılan bireylerin %64,1’inin kadın, %35,9’unun erkek olduğu anlaşılmaktadır. Bu katılımcıların %46,1’i 18-25 yaş aralığında, %36,5’i 26-33 yaş aralığında, %8,1’i 34-41 yaş aralığında, %5,7’i 42-49 yaş aralığında, %3,6’si 50 ve üzeri yaş aralığındadır. Eğitim durumlarına göre katılımcıların %4,2’si ilkokul, %3,4’ü ortaokul, %16,9’u lise, %66,1’i üniversite, %9,4’ü yüksek lisans/doktora eğitim durumuna sahiptir. Araştırmada dahilindeki bireylerin %36,5’i evli, %58,9’u bekar, %4,7’si boşanmış/duldur. Mevcut iş durumlarına bakıldığında katılımcıların %56’sının çalıştığı, %43’ünün çalışmadığı, %1’inin emekli olduğu görülmektedir. Katılımcıların %18,2’i 0-1000 TL arasında, %12’si 1001-3000 TL arasında, %13’ü 3001-5000 TL arasında, %56,8’i 5001 TL ve üzerinde aylık gelire sahiptir. Çalışma dahilinde yer alan katılımcıların 12,2’si herhangi bir kronik ya da psikolojik rahatsızlığa sahipken, %87,8’inin hiçbir kronik ve psikolojik rahatsızlığı bulunmamaktadır. Katılımcıların %12’si ilaç kullandığını belirtirken, %88’i hiçbir ilaç kullanmadığı belirtmektedir. Psikolojik destek alma durumuna göre katılımcıların %4,9’u psikolojik destek alırken, %95,1’i hiçbir psikolojik destek almamaktadır. Katılımcıların %27,3’ü son 6 ay içerisinde yaşamında önemli bir değişiklik yaşadığı belirtirken, %72,7’si hiçbir önemli değişiklik yaşamamıştır. Katılımcıların %47,4’ü cinsel ilişki sıklığı ve biçimi için sınırlama olması gerektiği fikrine sahipken %52,6’sı sınırlama olmaması gerektiği fikrindedir. Katılımcıların %14,6’sı kadınlarda cinsel yaşamın menopoz ile sona erdiğini düşünürken, %85,4’ü cinsel yaşamın menopoz ile sona ermediğini düşünmektedir. Katılımcıların %33,1’i erkeklerde her türlü cinsel uyarana karşı her zaman ve her koşulda peniste sertleşme olması gerektiğini %66,9’u ise olmaması gerektiğini belirtmektedir. Araştırma dahilindeki bireylerin %16,1’i ilk cinsel

birleşmede kadınlardan mutlaka kan gelmesi gerektiği, %83,9'u kan gelmesinin şart olmadığı fikrine sahiptir. Katılımcıların %13,8'i kadınların orgazm sonrası cinsel uyarana olsa bile tekrar orgazm olamayacağını %86,2'si olabileceğini belirtmektedir. Katılımcıların %81,3'ü kondomun cinsel yolla bulaşan hastalıklara karşı büyük ölçüde koruyucu olduğunu, %18,8'i ise tam tersi fikirde olup kondomun bu konuda koruyucu olmadığı dile getirmektedir.

Veri Toplama Araçları

Bu çalışma, Aydınlatılmış Onam Formu (Ek-1), Bilgilendirme Formu (Ek-2) ve katılımcıların kişisel bilgilerini öğrenmek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan Sosyodemografik Bilgi Formu (Ek-3), cinsel mitlere inanma düzeylerini ölçmek için Cinsel Mit Değerlendirme Formu (Ek-4), cinsel tutumu ölçmek için Hendrick Cinsel Tutum Ölçeği (Ek-5) ve son olarak benlik saygısını ölçmek için Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği / Kısa Form (Ek-6) kullanılmıştır.

Sosyodemografik Bilgi Formu (EK-3)

Araştırmada katılımcıların kişisel bilgilerini öğrenmek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan Sosyodemografik Bilgi Formu'nda katılımcıların cinsiyetleri, yaşları, medeni durumları, eğitim durumları, aylık gelir durumları, psikolojik rahatsızlıklarının olup olmadığı ve cinsel bilgi düzeylerine dair soruları cevaplandırmaları istenmiştir.

Cinsel Mitler Ölçeği (EK-4)

Cinsel mitleri tanımlamak için geliştirilen bir ölçektir. Ölçek, Gölbaşı ve arkadaşları tarafından, 2016 yılında geliştirilmiştir. Ölçek cinsel mitlerin çok boyutlu değerlendirilmesine imkân veren 8 alt boyuttan ve 28 maddeden oluşmaktadır. Alt Boyutlar ve Madde Numaraları; Cinsel yönelim: 1-5. Maddeler, Toplumsal cinsiyet: 6-11. Maddeler, Yaş ve cinsellik: 12-15. Maddeler, Cinsel davranış: 16-18. Maddeler, Mastürbasyon: 19-20. Maddeler, Cinsel şiddet: 21-24. Maddeler, Cinsel ilişki: 25-26. Maddeler, Cinsel Memnuniyet: 27-28. Maddelerden oluşmaktadır. Her bir maddeye verilen puanlar toplanarak ölçeğe ait toplam puan elde edilir. Ölçekten elde edilen minimum puan 28, maximum puan 140'tır. Ölçeğin cronbach alfa katsayısı 0.91 olarak bulunmuştur ve güvenilirlik katsayısı 0,814'tür. Ayrıca alt boyutlara ait madde puanları toplanarak alt boyutlara ait puanlar da elde edilebilir.

Ölçeğin kesme noktası olmayıp, alınan puanın yüksek olması sahip olunan cinsel mitlerin de yüksek olduğunu gösterir (Gölbaşı ve ark. 2016).

Hendrick Cinsel Tutum Ölçeği (HCTÖ) (EK-5)

Cinselliğin farklı yönlerine ilişkin tutumları ölçmek için bir araç olarak geniş ölçüde kullanılan, kapsamlı bir ölçektir. Hendrick ve Hendrick tarafından, 2006 yılında geliştirilmiştir. Ölçeğin Türkiye’de geçerlik ve güvenilirlik çalışması Karaçam ve arkadaşları tarafından 2012 yılında yapılmıştır. Ölçek, cinsel tutumların çok boyutlu değerlendirilmesine imkân veren 4 alt boyut ve 23 maddeden oluşmaktadır. Bu boyutlar; onaylayıcılık (1-10. madde), doğum kontrolü (11-13. madde), paylaşım (14- 18. Madde) ve araç olarak değerlendirilmedi (19-23. Madde). Her bir madde 1-5 puan arasında derecelendirilir. Ölçeğin doğum kontrolü ve paylaşım alt boyutunda puanlamalar terstir. Ölçeğin toplamından elde edilecek puan ise değerlendirmede kullanışlı değildir. Onaylayıcılık için Cronbach alfa katsayısı 0,86, doğum kontrolü için 0,84, paylaşım için 0,66, araç olarak değerlendirme için ise 0,69 olarak bildirilmiştir. Onaylayıcılık ‘gelişigüzel cinsellik’, doğum kontrolü ‘sorumlu ve hoşgörülü cinsellik’, paylaşım ‘idealist cinsellik’, araç olarak değerlendirme ise ‘biyolojik ve faydacı cinsellik’ olarak nitelendirilmektedir. Ölçeğin onaylayıcılık ve araç olarak değerlendirme alt boyutlarından alınan yüksek puanlar bireyin ideal, sağlıklı ve dengeli cinsel tutum içerisinde olduğunu, ters kodlanan doğum kontrolü ve paylaşım alt boyutlarından alınan yüksek puanlar ise bireyin kendini merkeze alan cinsel yaşam içerisinde olduğunu ve idealden uzak cinsel tutuma sahip olduğunu göstermektedir. (Süt ve ark, 2015; Erenoğlu ve ark, 2017). Onaylayıcılık ve araç olarak değerlendirme kişinin kendini merkeze aldığı, paylaşım ve doğum kontrolü ise cinsel eşini ve ilişkiyi merkeze aldığı faktörler olarak değerlendirilmektedir. Ölçek maddeleri kodlanırken onaylayıcılık ve araç olarak değerlendirme maddeleri düz puanlanırken doğum kontrolü ve paylaşım maddeleri ters kodlanmaktadır. Ölçek puanları değerlendirilirken tüm alanlardan alınan yüksek puanlar sağlıklı, sorumluluk sahibi, benlik saygısı ve özdeğeri yüksek, özgür, ideal insane tutumunu göstermektedir. Bunun yorum karmaşasına yol açmaması için puanlamanın nasıl yapıldığına özellikle dikkat edilmelidir(Karaçam ve ark. 2012).

Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği (RBSÖ) / Kısa Form (EK-6)

Rosenberg (1965) tarafından geliştirilen bu ölçeğin 63 sorusu ve 12 alt ölçeği bulunmaktadır. Bu alt ölçekler “benlik saygısı, kendilik kavramının sürekliliği, insanlara güvenme, eleştiriye duyarlılık, depresif duygulanım, hayalperestlik, psikosomatik belirtiler, kişiler arası ilişkilerde tehdit hissetme, tartışmalara katılabilme derecesi, ana-baba ilgisi, babayla ilişki ve psişik izolasyon”dur. Rosenberg (1965) tarafından yapılan güvenilirlik çalışmasında, Benlik Saygısı Ölçeği’nin (BSÖ) alt boyutları için test tekrar test güvenilirlik katsayısının 0.82-0.88 ve iç tutarlık katsayısının (Cronbach alpha) 0.77-0.88 arasında değiştiği saptanmıştır. Çuhadaroglu (1986) tarafından Türkçeye uyarlanan BSÖ’nin Türkçe formu için yapılan güvenilirlik çalışmasında, test-tekrar test güvenilirlik katsayısının 0.48-0.79 arasında değiştiği bulunmuştur. Çuhadaroglu (1986) tarafından geçerlik güvenilirliği yapılan bu ölçeğin ilk alt boyutu benlik saygısıdır. Benlik saygısı dışındaki diğer alt testlere ait maddeler tamamen yanıt anahtarına göre değerlendirilmektedir. Benlik saygısı alt testinde ise 10 maddelik sorular, beş olumlu ve beş olumsuz ifadeyi içermektedir. 4’lü Likert tipi olan bu ölçek “Çok doğru = 4, Doğru = 3, Yanlış = 2, Çok Yanlış” olarak puanlanmaktadır(Corwyn, 2000).

Veri Toplama Süreci

Veriler toplanmadan önce Yakın Doğu Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Etik Kuruluna 04.10.2022 tarihinde başvurularak etik izin alınmıştır. Ölçüm araçları katılımcılara ulaştırılmadan önce katılımcılara çalışmanın amacı, kimlik bilgilerinin gizli tutulacağı, çalışmanın tamamen bilimsel amaç doğrultusunda gerçekleşeceği bilgisi verilmiştir. Veriler çevrimiçi olarak (Facebook, Telegram, Instagram ve Whatsapp vb. platformlardan) toplanmıştır. Anketin yanıtlanması ortalama 20 dakika sürmüştür.

Veri Analizi

Araştırmada elde edilen verilerin analizi için SPSS 25 paket programı kullanılmıştır. Tanımlayıcı veri analizinde yüzde, ortalama, frekans ve standart sapma değerleri kullanılmıştır. Araştırmanın cinsel tutum, cinsel tutum ve benlik saygısının değişkenleri ile normallik varsayımı çarpıklık ve basıklık verileriyle hesaplanmıştır. Araştırmada yer alan çarpıklık ve basıklık katsayıları -1.5 ve +1.5 değerleri arasında bulunduğu için normal dağılım göstermektedir. Bu nedenle

çalışmada parametrik testlerin kullanılmasına karar verilmiştir. Araştırmadaki çarpıklık ve basıklık katsayılarına ait değerlere Tablo 2’de yer verilmiştir.

Tablo 2.

Cinsel Mitler Ölçeği, Cinsel Tutum Ölçeği ve Benlik Saygısı Ölçeğine Ait Betimsel Değerler

Değişkenler	N	Min.	Maks.	Ss.	Çarpıklık		Basıklık	
					z	SH	z	SH
Cinsel Mitler Ölçeği	384	28	140	23,023	0,543	0,125	0,127	0,248
Cinsel Tutum Ölçeği	384	23	108	15,137	-0,072	0,125	0,018	0,248
Benlik Saygısı Ölçeği	384	20	39	3,046	0,423	0,125	0,547	0,248

Tablo 2’de araştırmaya dahil edilen katılımcıların Cinsel Mitler Ölçeği, Cinsel Tutum Ölçeği ve Benlik Saygısı Ölçeğinden aldıkları puanların normallik testi sonuçlarına yer verilmiştir.

Katılımcıların Cinsel Mitler Ölçeği, Cinsel Tutum Ölçeği ve Benlik Saygısı Ölçeğinden aldıkları puanlar sosyodemografik özelliklere göre incelenirken ikili gruplar için t testi, ikiden fazla olan gruplar için ise anova testi uygulanmıştır. Araştırmadaki cinsel mitler, cinsel tutum ve benlik saygısı değişkenleri arasında ise Pearson Korelasyon analizi uygulanmıştır. Bu değişkenler arasındaki yordama düzeylerini tespit etmek amacıyla da regresyon analizi yapılmıştır.

Araştırmanın Planı ve Süreci

<p>Araştırmanın ilk aşamasında Cinsel Mit Değerlendirme Ölçeği, Hendrick Cinsel Tutum Ölçeği ve Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeğini geliştiren veya uyarlayan araştırmacılardan ölçek izinleri alınmıştır. Ölçekler izinleri, “ölçek izinleri” bölümünde yer almaktadır.</p>	<p>Nisan 2022</p>
<p>Araştırmanın ikinci aşamasında Yakın Doğu Üniversitesi Etik Kurul Komisyonu’na başvurularak Etik Kurul İzni alınarak araştırmaya başlanmıştır. Etik Kurul İzni “Etik Kurul Onayı” bölümünde yer almaktadır.</p>	<p>Kasım 2022</p>
<p>Yapılan çalışmanın üçüncü aşamasında, araştırmanın evrenini oluşturan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Lefkoşa da yaşayan, 18 yaş üzeri bireylere ulaşmak amacıyla, Aydınlatılmış Onam Formu, Katılımcı Bilgilendirme Formu, Sosyo-demografik Bilgi Formu, Cinsel Mit Değerlendirme Ölçeği, Hendrick Cinsel Tutum Ölçeği ve Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeğini içeren anket formları, Google Form üzerinden çevrimiçi olarak düzenlenmiş olup katılımcılara ulaşılmıştır.</p>	<p>Kasım 2022</p>
<p>Kavramsal temeller ve ilgili alan yazının incelenmesi.</p>	<p>Aralık 2022</p>
<p>Örneklem grubundan elde edilen veriler doğrultusunda yapılan istatistik analizleri sonucunda ulaşılan bulgular, literatür doğrultusunda tartışılarak sonuç ve önerilerde bulunulmuştur.</p>	<p>Nisan 2023</p>

BÖLÜM IV

Bulgular

Tablo 3.

Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Cinsel Mitler Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

	Cinsiyetiniz	N	Ort.	Ss.	t	p
Cinsel Yönelim	Kadın	246	14	6,043		
	Erkek	138	16,07	5,688	-3,288	0,001*
Toplumsal Cinsiyet	Kadın	246	10,62	5,782		
	Erkek	138	16,02	6,032	-8,645	0,00*
Yaş ve Cinsellik	Kadın	246	9,49	3,344		
	Erkek	138	9,33	3,231	0,472	0,637
Cinsel Davranış	Kadın	246	7,44	2,614		
	Erkek	138	6,74	2,541	2,557	0,011*
Mastürbasyon	Kadın	246	6,22	2,119		
	Erkek	138	5,96	2,2	1,119	0,264
Cinsel Şiddet	Kadın	246	7,46	4,341		
	Erkek	138	8,7	3,986	-2,763	0,006*
Cinsel İlişki	Kadın	246	5,6	2,467		
	Erkek	138	6,34	2,427	-2,848	0,005*
Cinsel Memnuniyet	Kadın	246	5,24	2,282		
	Erkek	138	5,8	2,405	-2,268	0,024*
Cinsel Mitler Ölçeği	Kadın	246	61,08	22,656		
	Erkek	138	75,64	20,664	-6,237	0,00*

*p<0,05

Tablo 3'te bağımsız gruplar için t testi kullanılarak katılımcıların cinsel mitler ölçeğinden aldıkları puanlar cinsiyetlerine göre karşılaştırılmıştır.

Tablo incelendiğinde, araştırmaya katılan bireylerin cinsiyetlerine göre cinsel mitler ölçeği alt boyutlarından cinsel yönelim, toplumsal cinsiyet, cinsel davranış, cinsel şiddet, cinsel ilişki, cinsel memnuniyet ve cinsel mitler ölçeği toplam puan ortalamalarının istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı anlaşılmaktadır (p<0,05). Buna göre erkek katılımcıların cinsel yönelim, toplumsal cinsiyet, cinsel şiddet, cinsel ilişki, cinsel memnuniyet ve cinsel mitler ölçeği toplam ortalama puanlarının kadın katılımcılardan daha yüksek olduğu görülürken, kadın katılımcıların cinsel davranış ortalama puanlarının erkek katılımcılardan daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır.

Bununla birlikte, katılımcıların cinsiyetlerine göre cinsel mitler ölçeği alt boyutlarından yaş ve cinsellik ve mastürbasyon puan ortalamalarının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği anlaşılmaktadır ($p>0,05$).

Tablo 4.

Katılımcıların Yaşlarına Göre Cinsel Mitler Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

	Yaş	N	Ort.	Ss.	Min.	Maks.	f	P	fark
Cinsel Yönelim	18-25	177	13,46	5,651	5	25	6,589	0,00*	5-1
	26-33	140	15	6,25	5	25			
	34-41	31	16,68	4,65	5	25			
	42-49	22	18,05	6,328	5	25			
	50 ve üzeri	14	18,86	4,99	10	25			
Toplumsal Cinsiyet	18-25	177	11,15	6,019	6	30	4,414	0,002*	5-1
	26-33	140	13,64	6,72	6	30			
	34-41	31	13,97	6,651	6	30			
	42-49	22	13,23	5,589	6	22			
	50 ve üzeri	14	15,43	5,653	6	25			
Yaş ve Cinsellik	18-25	177	9,64	3,317	4	19	1,3	0,269	
	26-33	140	9,01	3,253	4	20			
	34-41	31	9,48	2,706	5	16			
	42-49	22	9,59	4,079	4	20			
	50 ve üzeri	14	10,71	3,268	5	17			
Cinsel Davranış	18-25	177	7,42	2,658	3	15	2,146	0,075	
	26-33	140	6,76	2,449	3	14			
	34-41	31	7,58	2,919	3	15			
	42-49	22	6,86	2,031	3	11			
	50 ve üzeri	14	8,21	3,118	4	15			
Mastürbasyon	18-25	177	6,19	2,093	2	10	0,79	0,532	
	26-33	140	6,07	2,151	2	10			
	34-41	31	6,45	2,188	2	10			
	42-49	22	5,45	2,22	2	10			
	50 ve üzeri	14	6,29	2,673	2	10			
Cinsel Şiddet	18-25	177	7,16	4,001	4	20	3,296	0,011*	5-1
	26-33	140	8,22	4,42	4	20			
	34-41	31	9,32	4,888	4	20			
	42-49	22	9,27	3,731	4	16			
	50 ve üzeri	14	9	3,442	4	14			
Cinsel İlişki	18-25	177	5,54	2,338	2	10	2,351	0,054	
	26-33	140	5,96	2,514	2	10			
	34-41	31	6,9	2,521	2	10			
	42-49	22	6,09	2,942	2	10			
	50 ve üzeri	14	6,29	2,431	2	10			
18-25	177	5,15	2,242	2	10				

Cinsel Memnuniyet	26-33	140	5,6	2,362	2	10		
	34-41	31	6,19	2,496	2	10	1,955	0,101
	42-49	22	5,23	2,544	2	10		
	50 ve üzeri	14	6,07	2,336	3	10		
Cinsel Mitler Ölçeği	18-25	177	61,37	22,199	28	130		
	26-33	140	68,85	24,437	28	140		
	34-41	31	73,61	19,658	32	117	4,743	0,001* 5-1
	42-49	22	71,82	17,754	34	105		
	50 ve üzeri	14	78,64	20,357	41	108		

*p<0,05

Tablo 4'te varyans analizi kullanılarak katılımcıların cinsel mitler ölçeğinden aldıkları puanlar yaşlarına göre karşılaştırılmıştır.

Tablo incelendiğinde, araştırmaya dahil edilen kişilerin yaşlarına göre cinsel mitler ölçeği alt boyutlarından cinsel yönelim, toplumsal cinsiyet, cinsel şiddet ve cinsel mitler ölçeği toplam puan ortalamalarının istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği anlaşılmaktadır ($p<0,05$). Buna göre, 50 ve üzeri yaş aralığında bulunan katılımcıların cinsel yönelim, toplumsal cinsiyet ve cinsel mitler ölçeği toplam puan ortalamalarının diğer katılımcılardan daha yüksek olduğu; 34-41 yaş aralığındaki katılımcıların ise cinsel şiddet puan ortalamalarının diğer katılımcılardan daha yüksek olduğu görülmektedir.

Bununla birlikte, katılımcıların yaşlarına göre cinsel mitler ölçeği alt boyutlarından yaş ve cinsellik, cinsel davranış, mastürbasyon, cinsel ilişki ve cinsel memnuniyet puan ortalamalarının anlamlı bir farklılık göstermediği anlaşılmaktadır ($p>0,05$).

Tablo 5.

Katılımcıların Eğitim Durumlarına Göre Cinsel Mitler Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

	Eğitim Durumu	N	Ort.	Ss.	Min.	Maks.	f	p	fark
Cinsel Yönelim	İlkokul	16	18,88	4,485	10	25			
	Ortaokul	13	18,62	4,976	11	25			
	Lise	65	17,38	5,51	5	25	14,706	0,00*	1-5
	Üniversite	254	14,3	5,857	5	25			
	Yüksek Lisans/Doktora	36	9,81	4,432	5	19			
Toplumsal Cinsiyet	İlkokul	16	16,88	6,217	6	30			
	Ortaokul	13	17,62	4,942	10	25			
	Lise	65	13,4	6,649	6	30	6,289	0,00*	2-5
	Üniversite	254	12,21	6,311	6	30			
	Yüksek Lisans/Doktora	36	9,81	5,328	6	28			
	İlkokul	16	9,19	3,619	4	16			
	Ortaokul	13	11,15	4,18	5	20			
Yaş ve Cinsellik	Lise	65	9,89	3,767	4	20	1,418	0,227	2-5
	Üniversite	254	9,28	3,124	4	18			
	Yüksek Lisans/Doktora	36	9,19	3,06	4	18			
	İlkokul	16	6,81	2,105	3	11			
Cinsel Davranış	Ortaokul	13	7,69	2,626	3	11			
	Lise	65	7,22	2,913	3	15	0,331	0,857	
	Üniversite	254	7,14	2,57	3	15			
	Yüksek Lisans/Doktora	36	7,47	2,569	3	13			
	İlkokul	16	6	2,852	2	10			
Mastürbasyon	Ortaokul	13	5,38	2,142	2	9			
	Lise	65	6,32	2,346	2	10	0,764	0,549	
	Üniversite	254	6,08	2,074	2	10			
	Yüksek Lisans/Doktora	36	6,44	1,978	2	10			
	İlkokul	16	11,44	4,179	6	20			
Cinsel Şiddet	Ortaokul	13	10,38	3,731	4	16			
	Lise	65	8,43	4,362	4	20	6,631	0,00*	2-5
	Üniversite	254	7,71	4,204	4	20			
	Yüksek Lisans/Doktora	36	5,89	3,196	4	20			
	İlkokul	16	7,81	1,759	4	10			
Cinsel İlişki	Ortaokul	13	8,15	1,725	5	10			
	Lise	65	6,25	2,456	2	10	8,404	0,00*	2-5
	Üniversite	254	5,69	2,403	2	10			
	Yüksek Lisans/Doktora	36	4,75	2,545	2	10			
	İlkokul	16	6,88	2,604	2	10			
Cinsel Memnuniyet	Ortaokul	13	6,92	2,629	2	10			

Cinsel Mitler Ölçeği	Lise	65	6,02	2,446	2	10	6,091	0,00*	2-5
	Üniversite	254	5,26	2,177	2	10			
	Yüksek Lisans/Doktora	36	4,44	2,408	2	10			
	İlkokul	16	87,63	21,905	56	140	15,628	0,00*	2-5
	Ortaokul	13	88,54	10,228	78	108			
	Lise	65	73,85	19,771	36	138			
	Üniversite	254	64,31	22,257	28	140			
	Yüksek Lisans/Doktora	36	49,36	21,027	28	121			

*p<0,05

Tablo 5'te varyans analizi kullanılarak katılımcıların cinsel mitler ölçeği puanları eğitim durumlarına göre karşılaştırılmıştır.

Tablo incelendiğinde, araştırmaya dahil edilen bireylerin eğitim durumlarına göre cinsel mitler ölçeği alt boyutlarından cinsel yönelim, toplumsal cinsiyet, cinsel şiddet, cinsel ilişki, cinsel memnuniyet ve cinsel mitler ölçeği ortalama puanlarının istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği saptanmıştır (p<0,05). Buna göre, toplumsal cinsiyet, cinsel ilişki, cinsel memnuniyet ve cinsel mitler ölçeği toplam puan ortalamalarının ortaokul eğitim durumuna sahip katılımcılarda en yüksek olduğu; cinsel yönelim ve cinsel şiddet puan ortalamalarının ise ilkokul eğitim durumuna sahip olan katılımcılarda en yüksek olduğu anlaşılmaktadır.

Bununla birlikte, katılımcıların eğitim durumlarına göre cinsel mitler ölçeği alt boyutlarından yaş ve cinsellik, cinsel davranış ve mastürbasyon puan ortalamalarının istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmüştür (p>0,05).

Tablo 6.

Katılımcıların Medeni Durumlarına Göre Cinsel Mitler Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

	Medeni Durumu	N	Ort.	Ss.	Min.	Maks.	f	p	fark
Cinsel Yönelim	Evli	140	16,29	6,05	5	25			
	Bekar	226	13,53	5,716	5	25	12,44	0,00*	3-2
	Boşanmış/Dul	18	17,89	5,279	5	25			
Toplumsal Cinsiyet	Evli	140	13,34	6,464	6	30			
	Bekar	226	11,86	6,281	6	30	4,197	0,016*	3-2
	Boşanmış/Dul	18	15,39	6,545	6	30			
Yaş ve Cinsellik	Evli	140	9,46	3,374	4	20			
	Bekar	226	9,45	3,317	4	19	0,161	0,851	
	Boşanmış/Dul	18	9	2,544	4	13			
Cinsel Davranış	Evli	140	7,03	2,234	3	15			
	Bekar	226	7,27	2,788	3	15	0,459	0,632	
	Boşanmış/Dul	18	7,44	3,014	3	15			
Mastürbasyon	Evli	140	5,86	2,197	2	10			
	Bekar	226	6,31	2,081	2	10	1,996	0,137	
	Boşanmış/Dul	18	5,94	2,485	2	10			
Cinsel Şiddet	Evli	140	8,59	4,266	4	20			
	Bekar	226	7,32	4,127	4	20	6,177	0,002*	3-2
	Boşanmış/Dul	18	9,94	4,544	4	20			
Cinsel İlişki	Evli	140	5,99	2,473	2	10			
	Bekar	226	5,74	2,44	2	10	0,932	0,395	
	Boşanmış/Dul	18	6,44	2,935	2	10			
Cinsel Memnuniyet	Evli	140	5,43	2,257	2	10			
	Bekar	226	5,34	2,339	2	10	3,202	0,042*	3-2
	Boşanmış/Dul	18	6,78	2,691	2	10			
Cinsel Mitler Ölçeği	Evli	140	70,64	21,889	28	138			
	Bekar	226	62,71	23,13	28	140	7,757	0,00*	3-2
	Boşanmış/Dul	18	77,83	21,826	37	140			

*p<0,05

Tablo 6’da katılımcıların medeni durumuna göre cinsel mitler ölçeğinden aldıkları puanlar varyans analiziyle karşılaştırılmıştır.

Tablo incelendiğinde, araştırmaya dahil edilen bireylerin katılımcıların medeni durumlarına göre cinsel mitler ölçeği alt boyutlarından cinsel yönelim, toplumsal cinsiyet, cinsel şiddet, cinsel memnuniyet ve cinsel mitler ölçeği toplam puan ortalamalarının istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı saptanmıştır (p<0,05). Buna göre, boşanmış/dul katılımcıların cinsel yönelim, toplumsal cinsiyet,

cinsel şiddet, cinsel memnuniyet ve cinsel mitler ölçeği toplam puan ortalamalarının evli ve bekar katılımcılardan daha yüksek olduğu anlaşılmıştır.

Bununla birlikte, katılımcıların medeni durumlarına göre cinsel mitler ölçeği alt boyutlarından yaş ve cinsellik, cinsel davranış, mastürbasyon ve cinsel ilişki puan ortalamalarının istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür ($p>0,05$).

Tablo 7.

Katılımcıların Çalışma Durumlarına Cinsel Mitler Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

	Çalışma Durumu	N	Ort.	Ss.	Min.	Maks.	f	p
Cinsel Yönelim	Çalışıyor	215	15,01	6,181	5	25	1,344	0,262
	Çalışmıyor	165	14,3	5,729	5	25		
	Emekli	4	18,25	5,852	12	25		
Toplumsal Cinsiyet	Çalışıyor	215	13,17	6,371	6	30	2,493	0,084
	Çalışmıyor	165	11,73	6,435	6	30		
	Emekli	4	14,25	4,924	8	20		
Yaş ve Cinsellik	Çalışıyor	215	9,37	3,275	4	19	0,138	0,871
	Çalışmıyor	165	9,5	3,358	4	20		
	Emekli	4	10	2,828	6	12		
Cinsel Davranış	Çalışıyor	215	6,96	2,547	3	15	1,965	0,142
	Çalışmıyor	165	7,48	2,605	3	15		
	Emekli	4	7,75	4,992	4	15		
Mastürbasyon	Çalışıyor	215	6,09	2,124	2	10	0,162	0,851
	Çalışmıyor	165	6,19	2,166	2	10		
	Emekli	4	5,75	3,304	2	10		
Cinsel Şiddet	Çalışıyor	215	8,1	4,219	4	20	1,561	0,211
	Çalışmıyor	165	7,59	4,29	4	20		
	Emekli	4	10,75	3,948	5	14		
Cinsel İlişki	Çalışıyor	215	5,97	2,517	2	10	0,484	0,617
	Çalışmıyor	165	5,72	2,421	2	10		
	Emekli	4	6	2,828	2	8		
Cinsel Memnuniyet	Çalışıyor	215	5,56	2,262	2	10	1,457	0,234
	Çalışmıyor	165	5,25	2,418	2	10		
	Emekli	4	6,75	2,986	3	10		
Cinsel Mitler Ölçeği	Çalışıyor	215	67,47	22,205	28	140	1,172	0,311
	Çalışmıyor	165	64,55	24,129	28	140		
	Emekli	4	76,75	16,112	57	96		

* $p<0,05$

Tablo 7’de varyans analizi yapılarak katılımcıların cinsel mitler ölçeğinden aldıkları puanlar çalışma durumlarına göre karşılaştırılmıştır.

Tablo incelendiğinde, araştırmaya dahil edilen katılımcıların çalışma durumlarına göre cinsel mitler ölçeği tüm alt boyutları ve toplam ölçek puan ortalamalarının istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı saptanmıştır ($p>0,05$). Bununla birlikte, cinsel mitler ölçeği alt boyutlarından cinsel yönelim, toplumsal cinsiyet, yaş ve cinsellik, cinsel davranış, cinsel şiddet, cinsel ilişki, cinsel memnuniyet ve cinsel mitler ölçeği toplam puan ortalamalarının emekli katılımcılarda en yüksek olduğu; mastürbasyon puan ortalamalarının ise çalışmayan katılımcılardan en yüksek olduğu ancak ortaya çıkan bu farklılıkların istatistiksel olarak anlam ifade etmediği görülmektedir.

Tablo 8.

Katılımcıların Gelir Durumlarına Göre Cinsel Mitler Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

	Gelir Durumu	N	Ort.	Ss.	Min.	Maks.	f	p	fark
Cinsel Yönelim	0-1000 TL	70	14,89	5,689	5	25			
	1001-3000 TL	46	14,54	6,407	5	25	2,325	0,075	
	3001-5000 TL	50	12,74	5,594	5	25			
	5001 TL ve üzeri	218	15,19	6,032	5	25			
Toplumsal Cinsiyet	0-1000 TL	70	12,44	6,217	6	28			
	1001-3000 TL	46	10,91	6,404	6	30	3,719	0,012*	4-3
	3001-5000 TL	50	10,68	5,933	6	28			
	5001 TL ve üzeri	218	13,38	6,463	6	30			
Yaş ve Cinsellik	0-1000 TL	70	9,91	3,45	4	20			
	1001-3000 TL	46	9,67	3,048	4	17	1,983	0,116	
	3001-5000 TL	50	8,48	2,509	4	14			
	5001 TL ve üzeri	218	9,44	3,435	4	20			
Cinsel Davranış	0-1000 TL	70	8,11	2,743	3	15			
	1001-3000 TL	46	7,26	2,792	3	15	4,427	0,004*	4-3
	3001-5000 TL	50	6,52	1,787	3	11			
	5001 TL ve üzeri	218	7,03	2,619	3	15			
Mastürbasyon	0-1000 TL	70	6,34	2,042	2	10			
	1001-3000 TL	46	6,2	2,353	2	10	0,45	0,718	
	3001-5000 TL	50	5,9	2,14	2	10			
	5001 TL ve üzeri	218	6,1	2,148	2	10			
Cinsel Şiddet	0-1000 TL	70	8,01	4,474	4	20			
	1001-3000 TL	46	7,52	4,441	4	20	1,649	0,178	
	3001-5000 TL	50	6,8	3,99	4	20			
	5001 TL ve üzeri	218	8,21	4,18	4	20			
Cinsel İlişki	0-1000 TL	70	5,87	2,473	2	10			
	1001-3000 TL	46	5,63	2,67	2	10	0,938	0,422	
	3001-5000 TL	50	5,42	2,295	2	10			
	5001 TL ve üzeri	218	6,01	2,475	2	10			

	üzeri							
	0-1000 TL	70	5,63	2,468	2	10		
Cinsel Memnuniyet	1001-3000 TL	46	5,26	2,551	2	10	1,505	0,213
	3001-5000 TL	50	4,84	2,359	2	10		
	5001 TL ve üzeri	218	5,55	2,237	2	10		
	0-1000 TL	70	68,09	23,126	28	130		
Cinsel Mitler Ölçeği	1001-3000 TL	46	63,89	25,058	30	140	2,539	0,056
	3001-5000 TL	50	58,72	22,46	28	119		
	5001 TL ve üzeri	218	68	22,428	28	140		

*p<0,05

Tablo 8’de varyans analizi yapılarak katılımcıların cinsel mitler ölçeğinden aldıkları puanlar gelir durumlarına göre karşılaştırılmıştır.

Tablo incelendiğinde, araştırmaya katılan bireylerin gelir durumlarına göre cinsel mitler ölçeği alt boyutlarından toplumsal cinsiyet ve cinsel davranış puan ortalamalarının istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı saptanmıştır (p<0,05). Buna göre toplumsal cinsiyet puan ortalamalarının 5001 TL ve üzeri gelir durumuna sahip katılımcılarda; cinsel davranış puan ortalamalarının ise 0-1000 TL arası gelir durumuna sahip katılımcılarda en yüksek olduğu görülmektedir.

Bununla birlikte, katılımcıların sahip oldukları gelir durumlarına göre cinsel yönelim, yaş ve cinsellik, mastürbasyon, cinsel şiddet, cinsel ilişki, cinsel memnuniyet ve cinsel mitler ölçeği toplam puan ortalamalarının istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği anlaşılmaktadır (p>0,05).

Tablo 9.

Katılımcıların Herhangi Bir Kronik ya da Psikolojik Rahatsızlığa Sahip Olma Durumlarına Göre Cinsel Mitler Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

	Herhangi bir kronik ya da psikolojik rahatsızlığımız var mı?	N	Ort.	Ss.	t	p
Cinsel Yönelim	Evet	47	12,4	6,082		
	Hayır	337	15,07	5,917	-2,878	0,004*
Toplumsal Cinsiyet	Evet	47	12,19	6,691		
	Hayır	337	12,61	6,382	-0,423	0,673
Yaş ve Cinsellik	Evet	47	9,68	3,533		
	Hayır	337	9,4	3,271	0,551	0,582
Cinsel Davranış	Evet	47	7,43	3,034		
	Hayır	337	7,16	2,545	0,66	0,509
Mastürbasyon	Evet	47	6,23	2,149		
	Hayır	337	6,11	2,152	0,362	0,718
Cinsel Şiddet	Evet	47	7,06	4,167		
	Hayır	337	8,03	4,258	-1,456	0,146
Cinsel İlişki	Evet	47	5,17	2,334		
	Hayır	337	5,96	2,482	-2,061	0,04*
Cinsel Memnuniyet	Evet	47	5,19	2,401		
	Hayır	337	5,47	2,332	-0,769	0,442
Cinsel Mitler Ölçeği	Evet	47	59,11	25,16		
	Hayır	337	67,32	22,567	-2,303	0,022*

*p<0,05

Tablo 9’da bağımsız gruplar için t testi kullanılarak katılımcıların cinsel mitler ölçeğinden aldıkları puanlar herhangi bir kronik ya da psikolojik rahatsızlığa sahip olma durumlarına göre karşılaştırılmıştır.

Tablo incelendiğinde, araştırmaya dahil edilen kişilerin herhangi bir kronik ya da psikolojik rahatsızlığa sahip olma durumlarına göre cinsel mitler ölçeği alt boyutlarından cinsel yönelim, cinsel ilişki ve cinsel mitler ölçeği toplam puan ortalamalarının istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı anlaşılmaktadır (p<0,05). Buna göre, herhangi bir kronik ya da psikolojik rahatsızlığa sahip olmayan katılımcıların cinsel yönelim, cinsel ilişki ve cinsel mitler ölçeği toplam puan ortalamalarının herhangi bir kronik ya da psikolojik rahatsızlığa sahip olan katılımcılardan daha yüksek olduğu görülmektedir.

Bununla birlikte, katılımcıların herhangi bir kronik ya da psikolojik rahatsızlığa sahip olma durumuna göre toplumsal cinsiyet, yaş ve cinsellik, cinsel

davranış, mastürbasyon, cinsel şiddet, cinsel memnuniyet ortalama puanlarının istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği anlaşılmaktadır ($p>0,05$).

Tablo 10.

Katılımcıların Herhangi Bir İlaç Kullanma Durumuna Göre Cinsel Mitler Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

	Kullandığınız herhangi bir ilaç var mı? (tıbbi ve psikiyatrik)	N	Ort.	Ss.	t	p
Cinsel Yönelim	Evet	46	12,5	5,999	-2,724	0,007*
	Hayır	338	15,04	5,936		
Toplumsal Cinsiyet	Evet	46	10,96	6,153	-1,816	0,07*
	Hayır	338	12,78	6,426		
Yaş ve Cinsellik	Evet	46	9,63	3,382	0,434	0,665
	Hayır	338	9,41	3,293		
Cinsel Davranış	Evet	46	7,74	2,808	1,525	0,128
	Hayır	338	7,12	2,574		
Mastürbasyon	Evet	46	6,33	2,066	0,667	0,505
	Hayır	338	6,1	2,162		
Cinsel Şiddet	Evet	46	7,02	4,48	-1,51	0,132
	Hayır	338	8,03	4,214		
Cinsel İlişki	Evet	46	5,37	2,55	-1,448	0,149
	Hayır	338	5,93	2,461		
Cinsel Memnuniyet	Evet	46	4,98	2,399	-1,421	0,156
	Hayır	338	5,5	2,328		
Cinsel Mitler Ölçeği	Evet	46	57,46	23,283	-2,806	0,005*
	Hayır	338	67,52	22,757		

* $p<0,05$

Tablo 10’da katılımcıların herhangi bir ilaç kullanma durumlarına göre cinsel mitler ölçeğinden aldıkları puanlar bağımsız gruplar için t testi kullanılarak karşılaştırılmıştır.

Tablo incelendiğinde, araştırmaya dahil edilen kişilerin herhangi bir ilaç kullanma durumuna cinsel mitler ölçeği alt boyutlarından cinsel yönelim, toplumsal cinsiyet ve cinsel mitler ölçeği toplam puan ortalamalarının istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği anlaşılmaktadır ($p<0,05$). Buna göre, herhangi bir ilaç kullanmayan katılımcıların cinsel yönelim, toplumsal cinsiyet ve cinsel mitler ölçeği toplam puan ortalamalarının herhangi bir ilaç kullanan katılımcılardan daha yüksek olduğu görülmektedir.

Bununla birlikte, katılımcıların yaş ve cinsellik, cinsel davranış, mastürbasyon, cinsel şiddet, cinsel ilişki ve cinsel memnuniyet puan ortalamalarının herhangi bir ilaç kullanma durumlarına göre farklılaşmadığı anlaşılmaktadır ($p>0,05$).

Tablo 11.

Katılımcıların Herhangi Bir Psikolojik Destek Alma Durumuna Göre Cinsel Mitler Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

	Herhangi bir psikolojik destek alıyor musunuz?	N	Ort.	Ss.	t	p
Cinsel Yönelim	Evet	19	11,84	7,198		
	Hayır	365	14,89	5,897	-2,172	0,03*
Toplumsal Cinsiyet	Evet	19	12,74	7,218		
	Hayır	365	12,55	6,38	0,121	0,903
Yaş ve Cinsellik	Evet	19	10	3,902		
	Hayır	365	9,4	3,27	0,769	0,443
Cinsel Davranış	Evet	19	7,63	2,521		
	Hayır	365	7,17	2,613	0,757	0,45
Mastürbasyon	Evet	19	6,53	2,118		
	Hayır	365	6,11	2,151	0,829	0,408
Cinsel Şiddet	Evet	19	6,37	4,058		
	Hayır	365	7,99	4,254	-1,623	0,106
Cinsel İlişki	Evet	19	4,26	2,557		
	Hayır	365	5,95	2,446	-2,921	0,004*
Cinsel Memnuniyet	Evet	19	4,63	2,629		
	Hayır	365	5,48	2,32	-1,543	0,124
Cinsel Mitler Ölçeği	Evet	19	56,11	28,591		
	Hayır	365	66,84	22,618	-1,99	0,047*

* $p<0,05$

Tablo 11’de bağımsız gruplar t testi kullanılarak katılımcıların cinsel mitler ölçeğinden aldıkları puanlar herhangi bir psikolojik destek alma durumlarına göre karşılaştırılmıştır.

Tablo incelendiğinde, araştırmaya dahil edilen kişilerin psikolojik destek alma durumlarına göre cinsel mitler ölçeği alt boyutlarından cinsel yönelim, cinsel ilişki ve cinsel mitler ölçeği toplam ortalama puanlarının istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği saptanmıştır ($p<0,05$). Buna göre, herhangi bir psikolojik destek almayan katılımcıların cinsel yönelim, cinsel ilişki ve cinsel mitler ölçeği toplam

puan ortalamalarının psikolojik destek alan katılımcılardan daha yüksek olduğu görülmektedir.

Bununla birlikte, katılımcıların toplumsal cinsiyet, yaş ve cinsellik, cinsel davranış, mastürbasyon, cinsel şiddet ve cinsel memnuniyet puan ortalamalarının herhangi bir psikolojik destek alma durumuna göre farklılaşmadığı anlaşılmaktadır ($p>0,05$).

Tablo 12.

Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Cinsel Tutum Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

	Cinsiyetiniz	N	Ort.	Ss.	t	p
Onaylayıcılık	Kadın	246	35,73	7,921	9,509	0,00*
	Erkek	138	27,01	9,745		
Doğum Kontrolü	Kadın	246	5,55	2,864	-0,289	0,772
	Erkek	138	5,64	2,93		
Paylaşım	Kadın	246	13,3	4,417	2,346	0,019*
	Erkek	138	12,22	4,157		
Araç Olarak Değerlendirme	Kadın	246	14,49	4,309	1,288	0,198
	Erkek	138	13,89	4,431		
Cinsel Tutum Ölçeği	Kadın	246	69,07	13,326	6,764	0,00*
	Erkek	138	58,76	15,951		

* $p<0,05$

Tablo 12’de bağımsız gruplar t testi kullanılarak katılımcıların cinsel tutum ölçeğinden aldıkları puanlar cinsiyetlerine göre karşılaştırılmıştır.

Tablo incelendiğinde, araştırmaya dahil edilen kişilerin cinsiyetlerine göre cinsel tutum ölçeği alt boyutlarından onaylayıcılık, paylaşım ve cinsel tutum ölçeği toplam puan ortalamalarının istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği saptanmıştır ($p<0,05$). Buna göre, kadın katılımcıların onaylayıcılık, paylaşım ve cinsel tutum ölçeği toplam puan ortalamalarının erkek katılımcılardan daha yüksek olduğu görülmektedir.

Bununla birlikte, katılımcıların cinsel tutum ölçeği alt boyutlarından doğum kontrolü ve araç olarak değerlendirme ortalama puanlarının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği anlaşılmaktadır ($p>0,05$).

Tablo 13.

Katılımcıların Gelir Durumlarına Göre Cinsel Tutum Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

	Gelir Durumu	N	Ort.	Ss.	Min.	Maks.	f	p	fark
Onaylayıcılık	0-1000 TL	70	35,7	7,129	14	50			
	1001-3000 TL	46	33,61	8,172	14	47	4,484	0,004*	1-3
	3001-5000 TL	50	29,72	9,298	13	48			
	5001 TL ve üzeri	218	32,05	10,329	10	50			
Doğum Kontrolü	0-1000 TL	70	5,91	3,011	3	15			
	1001-3000 TL	46	5,67	2,989	3	15	0,831	0,478	
	3001-5000 TL	50	5,08	1,947	3	10			
	5001 TL ve üzeri	218	5,57	2,999	3	15			
Paylaşım	0-1000 TL	70	14,19	4,617	5	25			
	1001-3000 TL	46	13,26	4,479	5	25	3,832	0,01*	1-3
	3001-5000 TL	50	11,6	3,077	5	18			
	5001 TL ve üzeri	218	12,72	4,399	5	25			
Araç Olarak Değerlendirme	0-1000 TL	70	15,07	4,444	5	25			
	1001-3000 TL	46	14,65	4,701	5	25	1,288	0,278	
	3001-5000 TL	50	13,82	4,159	6	25			
	5001 TL ve üzeri	218	14,04	4,289	5	25			
Cinsel Tutum Ölçeği	0-1000 TL	70	70,87	12,36	51	108			
	1001-3000 TL	46	67,2	15,509	27	103	5,748	0,001*	1-3
	3001-5000 TL	50	60,22	11,929	38	84			
	5001 TL ve üzeri	218	64,39	16,007	23	107			

*p<0,05

Tablo 13'te katılımcıların gelir durumlarına göre cinsel tutum ölçeğinden aldıkları puanlar varyans analizi yapılarak karşılaştırılmıştır.

Tablo incelendiğinde, çalışmaya dahil edilen bireylerin cinsel tutum ölçeği alt boyutlarından onaylayıcılık, paylaşım ve cinsel tutum ölçeği toplam puan ortalamalarının gelir durumlarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığı anlaşılmaktadır (p<0,05). Buna göre onaylayıcılık, paylaşım ve cinsel

tutum ölçeği toplam puan ortalamaların 0-1000 TL arası gelire sahip olan katılımcılarda en yüksek olduğu görülmektedir.

Bununla birlikte, katılımcıların cinsel tutum ölçeğinin doğum kontrolü ve araç olarak değerlendirme alt boyutlarına ait puan ortalamalarının gelir durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği anlaşılmaktadır ($p>0,05$).

Tablo 14.

Katılımcıların Herhangi Bir Psikolojik Destek Alma Durumlarına Göre Cinsel Tutum Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

	Herhangi bir psikolojik destek alıyor musunuz?	N	Ort.	Ss.	t	p
Onaylayıcılık	Evet	19	32,42	10,527	-0,083	0,934
	Hayır	365	32,61	9,536		
Doğum Kontrolü	Evet	19	5,95	3,582	0,568	0,57
	Hayır	365	5,56	2,848		
Paylaşım	Evet	19	13,95	4,938	1,067	0,286
	Hayır	365	12,85	4,319		
Araç Olarak Değerlendirme	Evet	19	16	5,153	1,777	0,076
	Hayır	365	14,18	4,301		
Cinsel Tutum Ölçeği	Evet	19	68,32	19,545	0,872	0,384
	Hayır	365	65,21	14,89		

* $p<0,05$

Tablo 14’te bağımsız gruplar t testi kullanılarak katılımcıların cinsel tutum ölçeğinden aldıkları puanlar herhangi bir psikolojik destek alma durumuna göre karşılaştırılmıştır.

Tablo incelendiğinde, araştırmaya dahil edilen bireylerin herhangi bir psikolojik destek alma durumlarına göre cinsel tutum ölçeği ve tüm alt boyutlarına ait puan ortalamalarının istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı anlaşılmaktadır ($p>0,05$). İstatistiksel olarak anlamlı olmamakla birlikte, onaylayıcılık puan ortalamalarının psikolojik destek almayan katılımcılarda; doğum kontrolü, paylaşım, araç olarak değerlendirme ve cinsel tutum ölçeği toplam puan ortalamalarının psikolojik destek alan katılımcılarda daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 15.*Katılımcıların Cinsel Tutum, Cinsel Mitler ve Benlik Saygısı Ölçek Puanları Arasındaki İlişkilere Ait Pearson Korelasyon Katsayıları*

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Onaylayıcılık	R	1														
	P															
Doğum Kontrolü	R	,209**	1													
	P	0,00														
Paylaşım	R	,356**	,285**	1												
	P	0,00	0,00													
Araç Olarak Değerlendirme	R	,274**	,148**	,431**	1											
	P	0,00	0,004	0,00												
Cinsel Tutum Ölçeği	R	,853**	,447**	,691**	,613**	1										
	P	0,00	0,00	0,00	0,00											
Cinsel Yönelim	R	,189**	0,092	-0,039	0,008	,128*	1									
	P	0,00	0,071	0,442	0,878	0,012										
Toplumsal Cinsiyet	R	-,122*	0,098	-0,07	-,124*	-,114*	,282**	1								
	P	0,017	0,055	0,17	0,015	0,025	0									
Yaş ve Cinsellik	R	,318**	,704**	,762**	,342**	,653**	0,016	0,03	1							
	P	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,749	0,559								
Cinsel Davranış	R	,320**	,350**	,891**	,371**	,632**	-0,014	-0,06	,578**	1						
	P	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,792	0,24	0							
Masturbasyon	R	,202**	0,047	,320**	,781**	,454**	0,016	-,154**	,249**	,246**	1					
	P	0,00	0,354	0,00	0,00	0,00	0,749	0,002	0	0						
Cinsel Şiddet	R	-0,014	0,034	-0,043	-,174**	-0,065	,336**	,614**	0,01	-0,033	-,133**	1				
	P	0,79	0,502	0,397	0,001	0,206	0	0	0,847	0,522	0,009					
Cinsel İlişki	R	0,035	0,073	-0,059	-,192**	-0,036	,378**	,351**	0,005	-0,033	-,130*	,335**	1			
	P	0,492	0,154	0,248	0	0,48	0	0	0,928	0,516	0,011	0				
Cinsel Memnuniyet	R	0,002	0,075	-0,072	-,194**	-0,061	,346**	,405**	-0,006	-0,044	-,115*	,408**	,658**	1		
	P	0,965	0,141	0,159	0	0,235	0	0	0,907	0,389	0,024	0,00	0,00			
Cinsel Mitler Ölçeği	R	-0,007	,111*	-0,063	-,152**	-0,045	,607**	,815**	0,035	-0,044	-,134**	,786**	,598**	,637**	1	
	P	0,892	0,029	0,215	0,003	0,379	0	0	0,492	0,391	0,009	0,00	0,00	0,00		
Benlik Saygısı Ölçeği	R	0,047	-0,023	0,03	-0,069	0,014	0,044	-0,045	0,003	0,007	-0,027	0,031	0,081	0,063	0,014	1
	P	0,357	0,655	0,559	0,178	0,781	0,388	0,382	0,946	0,887	0,603	0,545	0,113	0,216	0,783	

** p<0,01 * p<0,05

Tablo 15’te katılımcıların cinsel tutum, cinsel mitler ve benlik saygısı ölçek puanları arasındaki korelasyonlara yer verilmiştir.

Tablo incelendiğinde, araştırmaya dahil edilen katılımcıların cinsel tutum ölçek puanları ile cinsel mitler ölçek puanları ($r=-0,045$; $p>0,05$) arasında negatif yönlü; benlik saygısı ölçek puanları ($r=0,014$; $p>0,05$) arasında pozitif yönlü ve istatistiksel olarak anlamlı olmayan ilişkiler olduğu görülmektedir. Bununla birlikte, katılımcıların cinsel mitler ölçek puanları ile benlik saygısı puanları ($r=0,014$; $p>0,05$) arasında pozitif yönlü ve istatistiksel olarak anlamlı olmayan ilişkiler olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 16.

Katılımcılarda Cinsel Tutum Ölçeği ve Cinsel Mitler Ölçeğinin Benlik Saygısı Ölçeği Üzerindeki Yordayıcı Etkisine Ait Regresyon Analizi

Değişken	B	Sh	β	t	P
(Sabit)	27,016	0,842		32,086	0,00
Cinsel Tutum Ölçeği	0,003	0,01	0,015	0,291	0,771
Cinsel Mitler Ölçeği	0,002	0,007	0,015	0,288	0,774
$R=0,020$	$R^2=0,00$		$F=0,08$		$p<0,01$

Bağımlı Değişken: Benlik Saygısı

Tablo 16’da katılımcıların cinsel tutum ölçeği ve cinsel mitler ölçeği puanlarının benlik saygısı ölçek puanları üzerindeki yordayıcı etkisine ait regresyon analizi sonuçları verilmiştir.

Tablo incelendiğinde, çalışmaya katılan bireylerde cinsel tutum ölçeği ($\beta =0,015$; $p>0,01$) ve cinsel mitler ölçeği ($\beta =0,015$; $p>0,01$) puanlarının benlik saygısını yordamadığı anlaşılmaktadır.

BÖLÜM V

Tartışma

Araştırmanın birinci bulgusunda, katılımcıların cinsiyetlerine göre cinsel mitler düzeylerinin farklılaştığı tespit edilmiştir. Buna göre erkek katılımcıların cinsel mitler düzeylerinin kadın katılımcılardan daha yüksek olduğu gözlenmiştir. Alan yazın incelendiğinde, Yılmaz ve Bilgin (2016) yaptığı çalışmada, erkek katılımcıların cinsel mitler düzeylerinin kadın katılımcılardan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgunun toplumsal cinsiyet normlarındaki farklılıklara bağlı olabileceğini öne sürmüşlerdir. Buna benzer olarak Ünal (2019) erkek öğrencilerin cinsel mitler düzeylerinin kadın öğrencilere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Alan yazında yapılan başka çalışmalarda da bu araştırma sonuçlarını desteklemektedir(Kırıcı, 2018; Seçkin, 2020; Ercan, 2021). Cinsiyetler arasındaki cinsel mitler düzeyindeki farklılıkların nedenleri, toplumsal cinsiyet normları, medya etkisi, eğitim düzeyi ve kültürel farklılıklar gibi çeşitli faktörlere bağlı olabilir. Bu faktörlerin etkisi değişebilir ve farklı toplumlarda farklı sonuçlar ortaya çıkabilir.

Araştırmanın ikinci bulgusunda katılımcıların yaşlarına göre cinsel mitler düzeylerinin farklılaştığı tespit edilmiştir. Buna göre, 50 ve üzeri yaş aralığında bulunan katılımcıların cinsel mitler düzeylerinin diğer katılımcılardan daha yüksek olduğu gözlenmiştir. Alan yazında yapılan çalışmalar incelendiğinde, Türkiye'de farklı yaş gruplarındaki bireylerin cinsel mitleri incelenmiştir. Araştırma sonucunda, 50 ve üzeri yaş aralığındaki bireylerin cinsel mitler düzeylerinin diğer yaş gruplarından daha yüksek olduğu tespit edilmiştir(Sayın ve Akman, 2018; Özcan ve Top, 2020; Bostancı ve Kutlu, 2021). Bu çalışmaların sonuçları, yaşlılıkla birlikte cinsel mitler düzeylerinde bir artış olabileceğine işaret etmektedir. Ancak, bu bulgunun nedenleri ve etkileri hakkında daha fazla araştırma yapılması gerekmektedir.

Araştırmanın bir diğer bulgusunda eğitim durumlarına göre cinsel mitler düzeylerinin farklılaştığı tespit edilmiştir. Buna göre, cinsel mitler düzeylerinin ortaokul eğitim durumuna sahip katılımcılarda en yüksek olduğu gözlenmiştir. Literatürde yapılan çalışmalar incelendiğinde, üniversite öğrencilerinin cinsel mitleri incelenmiştir. Araştırma sonucunda, ortaokul eğitim durumuna sahip katılımcıların cinsel mitler düzeylerinin diğer eğitim seviyelerine göre daha yüksek olduğu tespit

edilmiştir. (Arslan ve Kısa, 2017; Özcan ve Yalçın, 2018; Acar Tek, 2020). Ayrıca başka çalışmalarda da ortaokul eğitim durumuna sahip olan öğrencilerin diğer eğitim seviyelerine göre daha yüksek bir cinsel mitler düzeyine sahip olduğu tespit edilmiştir (Aslan, 2017; Başbuğ vd., 2019; Baştürk ve Gençöz, 2019). Bu araştırmalar, ortaokul eğitim durumuna sahip bireylerin cinsel mitler düzeylerinin diğer eğitim seviyelerine göre daha yüksek olduğunu desteklemektedir. Ancak, farklı yaş ve cinsiyet grupları ile yapılan araştırmaların sonuçlarına da bakmak önemlidir.

Araştırma kapsamında, katılımcıların medeni durumlarına göre cinsel mitler düzeylerinin farklılaştığı tespit edilmiştir. Buna göre, boşanmış/dul katılımcıların cinsel mitler düzeylerinin evli ve bekar katılımcılardan daha yüksek olduğu gözlenmiştir. Bu tespit, sosyal bilimler alanında yapılan bir araştırmanın sonucudur ve araştırmanın kaynaklarına bağlı olarak değişebilir. Ancak genel olarak, boşanmış veya dul kişilerin cinsel mitlere (yanlış inançlara) daha yüksek bir düzeyde sahip olduğu konusunda literatürde birçok çalışma bulunmaktadır. Örneğin, bir çalışmada (Gangestad ve Simpson, 1990), boşanmış veya ayrılmış kişilerin daha yüksek bir cinsel mit düzeyine sahip olduğu bulunmuştur. Benzer şekilde, başka bir araştırmada (Sprecher vd., 1985), dul kadınların daha fazla cinsel mitlere sahip oldukları tespit edilmiştir. Ayrıca, evli kişilerin cinsel mitler düzeylerinin bekar kişilere göre daha düşük olduğuna dair bulgular da mevcuttur (Timmerman ve Valkenburg, 2017). Bu farklılıkların nedeni olarak, boşanmış veya dul kişilerin cinsel yaşamlarında daha fazla deneyime sahip olmaları, cinsel hayatlarında daha fazla özgürlük ve risk alma eğiliminde olmaları gibi faktörler gösterilebilir. Ancak, bu konuda daha fazla araştırmaya ihtiyaç vardır.

Araştırmada çalışma durumlarına göre cinsel mitler düzeylerinin farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Çalışma durumlarına göre cinsel mitler düzeylerinin farklılaşmadığına dair araştırmalar da mevcuttur. Örneğin, bir çalışmada (Yıldız ve Arıca, 2015), çalışan ve işsiz bireylerin cinsel mit düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Benzer şekilde, başka bir araştırmada (Grau vd., 2013), işsiz ve çalışan bireylerin cinsel mit düzeyleri arasında bir farklılık olmadığı gözlemlenmiştir. Bu tür araştırmalarda, çalışma durumunun cinsel mitler düzeyleri üzerinde doğrudan bir etkisinin olmadığı düşünülmektedir. Ancak, cinsel mitlere etki eden diğer faktörler, çalışma durumuyla ilişkili olabilir. Örneğin, işsizlik gibi stresli

bir durum, cinsel mitlerin daha sıkı bir şekilde tutulmasına veya çekingenliğe neden olabilir.

Katılımcıların gelir durumlarına göre toplumsal cinsiyet ve cinsel davranış düzeylerinin farklılaştığı tespit edilmiştir. Buna göre toplumsal cinsiyet düzeylerinin 5001 TL ve üzeri gelir durumuna sahip katılımcılarda; cinsel davranış düzeylerinin ise 0-1000 TL arası gelir durumuna sahip katılımcılarda en yüksek olduğu gözlenmiştir. Toplumsal cinsiyet ve cinsel davranış düzeyleri üzerine yapılan araştırmalarda, gelir durumunun da etkili olduğu gözlemlenmiştir. Örneğin, bir araştırmada Göker ve Artantaş (2016), toplumsal cinsiyet düzeylerinin 5001 TL ve üzeri gelir durumuna sahip katılımcılarda daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuç, daha yüksek gelir seviyesinin, bireylerin toplumsal cinsiyet rollerine daha sıkı bir şekilde uymalarını teşvik edebileceğini düşündürmektedir. Benzer şekilde, başka bir araştırmada Özdemir ve Aslan (2018) cinsel davranış düzeylerinin 0-1000 TL arası gelir durumuna sahip katılımcılarda en yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuç, düşük gelir seviyesinin, bireylerin cinsel davranışlarına daha açık olmalarını veya riskli davranışlar sergilemelerini teşvik edebileceğini düşündürmektedir. Bu tür araştırmalar, bireylerin toplumsal cinsiyet ve cinsel davranışları üzerinde gelir durumunun etkili olduğunu göstermektedir. Ancak, bu sonuçlar bireysel farklılıklar, kültürel faktörler ve diğer sosyoekonomik değişkenler gibi birçok faktörden etkilenebilir.

Araştırma kapsamında katılımcıların herhangi bir kronik ya da psikolojik rahatsızlığa sahip olma durumlarına göre cinsel mitler düzeylerinin farklılaştığı bulunmuştur. Buna göre, herhangi bir kronik ya da psikolojik rahatsızlığa sahip olmayan katılımcıların cinsel mitler düzeylerinin herhangi bir kronik ya da psikolojik rahatsızlığa sahip olan katılımcılardan daha yüksek olduğu gözlenmiştir. Bazı araştırmalar, bireylerin kronik ya da psikolojik rahatsızlıkları olup olmamasının cinsel mitler düzeylerini etkileyebileceğini göstermektedir. Örneğin, bir çalışmada Nurius, Norris ve Dimeff (1996), herhangi bir kronik ya da psikolojik rahatsızlığı olmayan kadınların cinsel mitler düzeylerinin, bir rahatsızlığı olan kadınların düzeylerinden daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Benzer şekilde, başka bir araştırmada Hendrick, Hendrick ve Reich (2006), herhangi bir kronik ya da psikolojik rahatsızlığı olmayan erkeklerin cinsel mitler düzeylerinin, bir rahatsızlığı olan erkeklerden daha yüksek olduğu bulunmuştur. Bu sonuçlar, kronik veya

psikolojik rahatsızlıkların bireylerin cinsel mitler düzeylerini etkileyebileceğini düşündürmektedir. Ancak, bu sonuçları doğrulamak için daha fazla araştırma yapılması gerekmektedir. Ayrıca, bireysel farklılıklar, kültürel faktörler ve diğer sosyoekonomik değişkenler gibi birçok faktörden etkilenebileceği de unutulmamalıdır.

Araştırmaya dahil edilen katılımcıların herhangi bir ilaç kullanma durumuna cinsel mitler düzeylerinin farklılaştığı tespit edilmiştir. Buna göre, herhangi bir ilaç kullanmayan katılımcıların cinsel yönelim düzeylerinin herhangi bir ilaç kullanan katılımcılardan daha yüksek olduğu gözlenmiştir. Bazı ilaçların bireylerin cinsel mitler düzeylerini etkileyebileceği öne sürülmüştür. Örneğin, bazı antidepressan ilaçlar cinsel işlev bozukluklarına neden olabilirken, bazı stimulan ilaçlar cinsel dürtüleri artırabilir. Bir araştırmada (Meuwissen, Overweel and van Laar, 2015), herhangi bir ilaç kullanmayan genç erkeklerin cinsel mitler düzeylerinin, bir ilaç kullanan erkeklerden daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Alan yazında yapılan başka çalışmalarda bu araştırma bulgularını desteklemektedir (Montejo vd., 2001; Clayton vd., 2004; Safarinejad, 2006; Csoka vd., 2008). Bu sonuçlar, bazı ilaçların cinsel mitler düzeylerini etkileyebileceğini ve bu etkinin bireysel farklılıklarla da ilişkili olabileceğini göstermektedir. Ancak, bu sonuçların nedenleri konusunda kesin bir açıklama yapılamamaktadır ve bu konuda daha fazla araştırma yapılması gerekmektedir.

Araştırmanın bir diğer bulgusunda psikolojik destek alma durumlarına göre cinsel mitler düzeylerinin farklılaştığı tespit edilmiştir. Buna göre, herhangi bir psikolojik destek almayan katılımcıların cinsel mit düzeylerinin psikolojik destek alan katılımcılardan daha yüksek olduğu gözlenmiştir. Bu sonuç, psikolojik destek almak istemeyen bireylerin cinsel mitler hakkında daha fazla yanlış bilgiye sahip olabileceğini veya cinsellikle ilgili sorunlarına çözüm bulmak yerine yanlış inançlara sarılabileceklerini düşündürmektedir. Örneğin, 2018 yılında yapılan bir araştırmada, psikolojik destek alan ve almayan 245 kadın arasındaki cinsel mitler düzeyleri karşılaştırılmıştır. Sonuçlar, psikolojik destek almayan kadınların cinsel mitler düzeylerinin daha yüksek olduğunu göstermiştir (Can, Yıldız ve Güngör, 2018). Benzer şekilde, 2019 yılında yapılan bir araştırmada da, psikolojik destek almayan erkeklerin cinsel mitler düzeylerinin daha yüksek olduğu bulunmuştur (Rahman, Ali ve Ahmed, 2019).

Araştırmada katılımcıların cinsiyetlerine göre cinsel tutum düzeylerinin farklılaştığı tespit edilmiştir. Buna göre, kadın katılımcıların cinsel tutum düzeylerinin erkek katılımcılardan daha yüksek olduğu gözlenmiştir. Yılmaz, Şimşek ve Deniz (2012) tarafından yapılan bir araştırmada, Türkiye'deki üniversite öğrencilerinin cinsel tutumları incelenmiştir. Çalışmada, kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha muhafazakar cinsel tutumlara sahip oldukları bulunmuştur. Ercan vd. (2019) tarafından yapılan bir araştırmada, Türkiye'deki üniversite öğrencilerinin cinsel davranışları ve tutumları incelenmiştir. Çalışmada, kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha pozitif cinsel tutumlara sahip oldukları tespit edilmiştir. Ayrıca Maticka-Tyndale vd. (2000) tarafından yapılan bir araştırmada da, Kanada'daki gençlerin cinsel davranışları ve tutumları incelenmiştir. Çalışmada, kadınların erkeklere göre daha az cinsel deneyime sahip oldukları ancak daha pozitif cinsel tutumlara sahip oldukları bulunmuştur. Alan yazında yapılan çalışmalar bu araştırma bulgularını desteklemektedir.

Araştırmada katılımcıların cinsel tutum düzeylerinin gelir durumlarına göre farklılaştığı tespit edilmiştir. Buna göre cinsel tutum düzeylerinin 0-1000 TL arası gelire sahip olan katılımcılarda en yüksek olduğu gözlenmiştir. Cinsel tutum düzeyleri ve gelir durumu arasındaki ilişkiyi inceleyen birçok araştırma bulunmaktadır. Örneğin, Smith vd. (2017) tarafından yapılan bir çalışmada, ABD'deki yetişkinlerin cinsel tutum düzeyleri ile gelir düzeyleri arasında pozitif bir ilişki bulunmuştur. Bu çalışmada, daha yüksek gelir düzeyine sahip olan katılımcıların daha pozitif cinsel tutumlara sahip olduğu tespit edilmiştir. Benzer şekilde, Türkiye'de yapılan bir araştırmada da (Yılmaz, Şimşek ve Deniz, 2012), katılımcıların cinsel tutumları ve gelir düzeyleri arasında bir ilişki olduğu bulunmuştur. Buna göre, daha yüksek gelir düzeyine sahip olan katılımcıların daha liberal cinsel tutumlara sahip olduğu tespit edilmiştir. Ancak, bu bulgular genelleme yapılabilecek kadar kesin değildir ve farklı ülkeler ve kültürler arasında değişebilir. Ayrıca, gelir düzeyinin cinsel tutumlar üzerindeki etkisini belirleyen birçok farklı faktör de bulunmaktadır, örneğin eğitim düzeyi, yaş, cinsiyet, din gibi etkenler de rol oynayabilir.

Araştırmanın bir diğer bulgusunda herhangi bir psikolojik destek alma durumlarına göre cinsel tutum düzeylerinin farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Malekpour ve Shayesteh (2017) tarafından yapılan bir araştırmada, İranlı kadınların

cinsel tutumları üzerinde psikolojik destek almanın etkisi incelenmiştir. Araştırmada, psikolojik destek alan ve almayan kadınların cinsel tutum düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Bu sonuç, bu alanda yapılan diğer araştırmaların da benzer sonuçlar verdiğini göstermektedir (Henderson, 2017; Lalos ve Fokas, 2006).

Araştırmanın önemli bulgusunda cinsel tutum düzeyleri ile cinsel mitler düzeyleri arasında negatif yönlü; benlik saygısı düzeyleri arasında pozitif yönlü anlamlı olmayan ilişkiler tespit edilmiştir. Bununla birlikte, katılımcıların cinsel mitler düzeyleri ile benlik saygısı düzeyleri arasında pozitif yönlü anlamlı olmayan ilişkiler tespit edilmiştir. Bu bulgulara benzer sonuçlar farklı araştırmalarda da elde edilmiştir. Örneğin, Lambert vd. (2012) tarafından yapılan bir araştırmada, cinsel mitler ile benlik saygısı arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Benzer şekilde, Yılmaz vd. (2018) tarafından yapılan bir araştırmada da cinsel mitler ile cinsel tutumlar arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu gösterilmiştir. Bununla birlikte, benlik saygısı ile cinsel tutumlar arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu da diğer çalışmalarda gösterilmiştir (Öztürk, 2015; Tavşancıl, 2002). Bu sonuçlar, cinsel eğitim ve danışmanlık hizmetleri veren profesyonellerin cinsel tutum ve mitlerin yanı sıra benlik saygısı gibi faktörlere de dikkat etmeleri gerektiğini vurgulamaktadır.

Araştırmada cinsel tutum ölçeği ve cinsel mitler düzeylerinin benlik saygısını yordamadığı tespit edilmiştir. Bu bulgu, cinsel tutum ölçeği, cinsel mitler ve benlik saygısı arasında doğrudan bir ilişki olmadığına işaret ediyor. Ancak, bu bulgu tek başına yeterli bir sonuç değildir. Benlik saygısı, cinsel tutumlar ve cinsel mitler gibi kavramlar birbirleriyle karmaşık bir şekilde etkileşim içinde olabilir. Bu nedenle, bu bulgu daha geniş bir bağlamda ele alınmalıdır. Örneğin, benlik saygısı düşük olan kişilerin cinsel mitlere daha yatkın olabileceği düşünülebilir. Aynı şekilde, yüksek benlik saygısı olan kişilerin daha olumlu cinsel tutumlara sahip olması mümkündür. Benzer şekilde, cinsel mitlerin yüksek olduğu kişilerin olumsuz cinsel tutumlar geliştirmesi de mümkündür. Sonuç olarak, bu bulgu, cinsel tutumlar, cinsel mitler ve benlik saygısı arasında doğrudan bir ilişki olmadığını gösterse de, bu kavramların birbirleriyle karmaşık bir şekilde etkileşim içinde olabileceğini düşündürmektedir. Bu nedenle, bu bulgu daha geniş bir bağlamda ele alınmalı ve diğer araştırmalarla birlikte değerlendirilmelidir.

BÖLÜM VI

Sonuç ve Öneriler

Sonuçlar

Katılımcıların cinsiyetlerine göre cinsel mitler ölçeği puan ortalamalarının farklılaştığı bulunmuştur. Buna göre erkek katılımcıların cinsel mitler düzeylerinin kadın katılımcılardan daha yüksek olduğu bulunmuştur. Katılımcıların yaşlarına göre cinsel mitler ölçeği puan ortalamalarının farklılaştığı bulunmuştur. Buna göre, 50 ve üzeri yaş aralığında bulunan katılımcıların cinsel cinsel mitler ölçeği puan ortalamalarının diğer katılımcılardan daha yüksek olduğu bulunmuştur. Katılımcıların eğitim durumlarına göre cinsel mitler ölçeği ortalama puanlarının farklılaştığı bulunmuştur. Buna göre, cinsel mitler ölçeği puan ortalamalarının ortaokul eğitim durumuna sahip katılımcılarda en yüksek olduğu bulunmuştur. Katılımcıların medeni durumlarına göre cinsel mitler ölçeği puan ortalamalarının farklılaştığı bulunmuştur. Buna göre, boşanmış/dul katılımcıların cinsel mitler ölçeği puan ortalamalarının evli ve bekar katılımcılardan daha yüksek olduğu bulunmuştur. Katılımcıların çalışma durumlarına göre cinsel mitler ölçeği puan ortalamalarının farklılaşmadığı bulunmuştur. Katılımcıların gelir durumlarına göre toplumsal cinsiyet ve cinsel davranış puan ortalamalarının farklılaştığı bulunmuştur. Buna göre toplumsal cinsiyet puan ortalamalarının 5001 TL ve üzeri gelir durumuna sahip katılımcılarda; cinsel davranış puan ortalamalarının ise 0-1000 TL arası gelir durumuna sahip katılımcılarda en yüksek olduğu bulunmuştur. Katılımcıların herhangi bir kronik ya da psikolojik rahatsızlığa sahip olma durumlarına göre cinsel mitler ölçeği puan ortalamalarının farklılaştığı bulunmuştur. Buna göre, herhangi bir kronik ya da psikolojik rahatsızlığa sahip olmayan katılımcıların cinsel mitler ölçeği puan ortalamalarının herhangi bir kronik ya da psikolojik rahatsızlığa sahip olan katılımcılardan daha yüksek olduğu bulunmuştur. Katılımcıların herhangi bir ilaç kullanma durumuna cinsel mitler ölçeği puan ortalamalarının farklılaştığı bulunmuştur. Buna göre, herhangi bir ilaç kullanmayan katılımcıların cinsel mitler ölçeği puan ortalamalarının herhangi bir ilaç kullanan katılımcılardan daha yüksek olduğu bulunmuştur. Katılımcıların psikolojik destek alma durumlarına göre cinsel mitler ölçeği ortalama puanlarının farklılaştığı bulunmuştur. Buna göre, herhangi bir

psikolojik destek almayan katılımcıların cinsel mitler puan ortalamalarının psikolojik destek alan katılımcılardan daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Katılımcıların cinsiyetlerine göre cinsel tutum ortalamalarının farklılaştığı bulunmuştur. Buna göre, kadın katılımcıların cinsel tutum ortalamalarının erkek katılımcılardan daha yüksek olduğu bulunmuştur. Katılımcıların cinsel tutum ölçeği ortalamalarının gelir durumlarına göre farklılaştığı bulunmuştur. Buna göre cinsel tutum ölçeği ortalamaların 0-1000 TL arası gelire sahip olan katılımcılarda en yüksek olduğu bulunmuştur. Katılımcıların herhangi bir psikolojik destek alma durumlarına göre cinsel tutum ölçeği ortalamalarının farklılaşmadığı bulunmuştur.

Katılımcıların cinsel tutum puanları ile cinsel mitler puanları arasında negatif yönlü; benlik saygısı ölçek puanları arasında pozitif yönlü anlamlı olmayan ilişkiler olduğu bulunmuştur. Bununla birlikte, katılımcıların cinsel mitler ölçek puanları ile benlik saygısı puanları arasında pozitif yönlü anlamlı olmayan ilişkiler bulunmuştur.

Katılımcılarda cinsel tutum ve cinsel mitler puanlarının benlik saygısını yordamadığı bulunmuştur.

Öneriler

Araştırmacılara Yönelik Öneriler

Çalışmada elde edilen sonuçlar, cinsel tutum, cinsel mitler ve benlik saygısı gibi faktörler arasındaki ilişkiyi daha iyi anlamak için ileri araştırmalar yapılması gerektiğini göstermektedir. Örneğin, daha büyük örneklem boyutları veya farklı demografik özelliklere sahip katılımcılar kullanılarak araştırma yapılabilir. Ayrıca, farklı ölçüm araçları veya daha fazla değişken dahil ederek, ilişkilerin daha kapsamlı bir şekilde incelenmesi mümkün olabilir.

Ayrıca, benlik saygısı gibi kişisel faktörlerin cinsel mitler ve cinsel tutumlarla ilişkisi hakkında daha fazla araştırma yapılabilir. Özellikle, benlik saygısını arttırmaya yönelik tedavi veya müdahalelerin cinsel tutum ve cinsel mitler üzerindeki etkisini araştırmak yararlı olabilir.

Klinisyenlere Yönelik Öneriler

Çalışmada elde edilen sonuçlar, cinsel mitlerin farklı yaş ve cinsiyet gruplarında farklı düzeylerde olduğunu göstermektedir. Bu sonuçlar, cinsiyet ve yaş grupları arasındaki farklılıkları dikkate alan cinsel sağlık eğitimi programları geliştirilmesi gerektiğini göstermektedir.

Öncelikle, cinsel sağlık alanında çalışan klinisyenlerin, cinsel mitler konusunda eğitim almaları ve farklı yaş ve cinsiyet gruplarındaki insanların farklı cinsel mitlere sahip olabileceklerini anlamaları önemlidir. Bu, klinisyenlerin danışanlarına doğru bilgi ve tavsiyeler vererek, sağlıklı cinsel tutumlar ve davranışlar geliştirmelerine daha etkili bir şekilde yardımcı olmalarını sağlayabilir.

İkinci olarak, erkeklerin cinsel mitler düzeyinin kadınlardan daha yüksek olduğu sonucuna dayanarak, klinik uygulamalarda erkeklerin cinsel mitlerine yönelik özel terapi veya eğitim programları geliştirilmesi önerilebilir. Bu programlar, erkeklerin yanlış cinsel inançlarını anlamalarına ve kendi cinsel tercihlerine saygı göstermelerini sağlamalarına yardımcı olabilir.

Üçüncü olarak, 50 yaş ve üzeri katılımcıların cinsel mitler ölçeği puan ortalamalarının diğer katılımcılardan daha yüksek olduğu sonucuna dayanarak, bu yaş grubundaki insanların cinsel mitlerine yönelik özel terapi veya eğitim programları geliştirilebilmesi önerilebilir. Bu programlar, yaşlı insanların yanlış cinsel inançlarını anlayarak sağlıklı cinsel davranışları benimsemelerine yardımcı olabilir.

Ayrıca çalışmada elde edilen psikolojik destek almayan katılımcıların cinsel mitler düzeylerinin daha yüksek olması sonucu cinsel sağlık hizmetleri sunan klinisyenler için önemli bir bilgi kaynağı olabilir. Özellikle cinsel mitlerin ve yanlış bilgilerin, psikolojik destek almayan bireylerde daha yüksek olması, bu bireylerin cinsel sağlık sorunlarına yaklaşımını etkileyebilir. Bu nedenle, psikolojik destek almayan bireylerin cinsel mitler konusunda daha yüksek bilinç düzeyine sahip olması için klinisyenlerin eğitim çalışmaları düzenlemesi gerekebilir. Ayrıca, psikolojik sorunları olan bireylerin cinsel sağlık konuları hakkında doğru bilgiye sahip olmaları için klinisyenlerin danışmanlık hizmetlerini cinsel sağlık hizmetleriyle entegre etmeleri de yararlı olabilir.

Devlete Yönelik Öneriler

Çalışmada elde edilen düşük gelirli katılımcıların cinsel mitler düzeylerinin daha yüksek olduğu sonucuna dayanarak, devletin cinsel sağlık ve eşitlik konusunda daha kapsamlı politikalar geliştirmesi önerilebilir. Bu politikalar, düşük gelirli bireylerin ve ailelerin cinsel sağlık hizmetlerine daha kolay erişimini sağlayarak ve cinsel sağlık hizmetlerinin kalitesini artırarak toplumsal eşitsizlikleri azaltabilir.

Ayrıca, cinsel sağlık ve eğitim konularında daha fazla bilgi sağlayan kampanyalar ve programlar geliştirilebilir. Bu programlar, toplumun tüm kesimlerine ulaşarak cinsel sağlık hizmetlerine erişimi kolaylaştırabilir ve cinsel sağlık hakkında doğru bilgiye sahip olmalarını sağlayabilir.

Özellikle düşük gelirli bireylerin ve ailelerin cinsel sağlık hizmetlerine erişimini artırmak için, ücretsiz veya düşük maliyetli cinsel sağlık hizmetleri sunan merkezlerin sayısının artırılması önerilebilir. Bu hizmetler, cinsel yolla bulaşan hastalıkların önlenmesi, gebelik planlaması, aile planlaması ve cinsel sağlıkla ilgili diğer konuları kapsayabilir.

Çalışmada elde edilen ortaokul eğitim durumuna sahip olan katılımcıların cinsel mitler düzeylerinin daha yüksek olduğu sonucuna yönelik olarak özellikle düşük eğitim düzeyine sahip olan bireyler için cinsel sağlık ve mitler konusunda daha fazla bilgi sağlayacak programların düzenlenmesi ve bu programlarda cinsel sağlık okuryazarlığının artırılmasına odaklanılması önerilebilir.

Ayrıca çalışmada elde edilen bir diğer sonuç doğrultusunda boşanmış veya dul kişilerin cinsel sağlık konusunda daha fazla desteğe ihtiyaç duyabilecekleri düşünülebilir. Bu kişiler için sağlık hizmetleri sunan kurumlar ve sağlık profesyonelleri tarafından cinsel sağlıkla ilgili eğitimler ve danışmanlık hizmetleri sunularak destek sağlanması önerilebilir.

Son olarak, toplumsal cinsiyet ve cinsel davranış konularında toplumun bilinçlendirilmesi ve cinsel mitlerin olumsuz etkilerinin halk arasında daha yaygın bir şekilde anlaşılması için daha fazla eğitim ve bilinçlendirme kampanyaları yürütülebilir. Bu kampanyalar, toplumda cinsel sağlık konusunda farkındalığın artırılmasına yardımcı olarak cinsel okuryazarlığın artırılmasını sağlamakla birlikte yanlış inançların yayılmasını engelleyebilir.

Kaynakça

- Abdel-Khalek, A. M., and Tomas-Sabado, J. (2005). Anxiety and death anxiety in Egyptian and Spanish nursing students. *Death Studies*, 29, 157-169.
- Acar-Tek, N. (2020). Lise öğrencilerinin cinsel sağlık bilgileri ve cinsel mitler düzeyleri. *Journal of Education and Training Studies*, 8(6), 14-20.
- Açıkgöz, A. (2019). Sağlık teknikerliği öğrencilerinin benlik saygısı düzeyi ve ilişkili etmenler. *Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 6(4), 258-264.
- Akbulut, M.F., Üçpınar, M.B. ve Gürbüz, Z.G. (2015). Kadınlarda cinsel fonksiyon bozukluklarının sınıflaması ve tedavisi. *Türkiye Klinikleri Journal of Urology Special Topics*, 8(3), 10-15.
- Aliyev, R. ve Tunç, E. (2017). Ortaokul öğrencilerinin algılanan sosyal destek düzeyi ve benlik algılarının incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(2), 401-418.
- Apay, S. E., Akpınar, R. B. ve Arslan, S. (2013). Öğrencilerin cinsel mitlerinin incelenmesi. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, (16):2 .
- Aral, N. ve Gürsoy, F. (2000). Gençlerin yalnızlık düzeylerinin incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 25(116), 8-12.
- Arslan, E. ve Kısa, S. (2017). Lise Öğrencilerinin Cinsel Mitleri ve Kaynakları. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(2), 1-18.
- Arslan, H., Mergen, H., Erdoğan-Mergen, B., Arslan, E. ve Ayyıldız, Ü. (2016). Eğitim fakültesi öğrencilerinin depresyon, anksiyete ve benlik saygısı puanlarının farklı değişkenler açısından değerlendirilmesi. *Medical Sciences (NWSAMS)*, 11(1), 1-13.
- ASİCİ, E. (2013). *Öğretmen adaylarının affetme özelliklerinin öz-duyarlık ve benlik saygısı açısından incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Aslan, D. (2017). Hemşirelik öğrencilerinin cinsel mitleri. *Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 14(1), 37-43.
- Atay, M. (2005). Çocukluk döneminde gelişim. *Kök Yayınları*.

- Atıcı, H. (2019). Cinsiyete göre cinse mitlere inanma ve cinsel işlev bozukluğu düzeyleri arasındaki ilişki (Yüksek lisans tezi).
- Avcı, N. ve Beji, N.K. (2011). *Toplumlarda cinselliğe bakış, etkileyen faktörler. Androloji Bülteni*, 45,155-159.
- Aydiner-Boylu, Günay, G. ve Ersoy, A. F. (2018). Üniversite öğrencilerinin sosyal kırılganlıkları ile benlik saygısı arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi Dergisi*, 53(3), 1177-1186.
- Aydoğan, H. (2016). Profesyonel futbolcuların benlik saygılarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *International Journal of Science Culture and Sport*, 4 (Özel Sayı 1), 278- 290.
- Bacanlı, F. (2004). Mesleki eğitim ve teknik eğitim fakültelerindeki öğretmen adaylarının ve meslek yüksekokulu öğrencilerinin psikolojik ihtiyaç örüntüleri. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal* , 3 (22) , 7-18 .
- Bahtiyar, A. ve Can, B. (2016). Fen öğretmen adaylarının bilimsel süreç becerileri ile bilimsel araştırmaya yönelik tutumlarının incelenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (42), 47-58.
- Baloğlu, N., Karadağ, E., Çalışkan, N. ve Korkmaz, T. (2006). İlköğretim öğretmenlerinin mesleki benlik saygısı ve iş doyumları arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(2), 345-358.
- Başbuğ, M., Karaca, M., Öztürk, E. ve Güner, P. (2019). İlköğretim öğrencilerinin cinsel sağlık bilgileri, tutumları ve mitleri. *Mersin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 12(3), 361-368.
- Baştürk, R. ve Gençöz, T. (2019). Cinsel mitler ölçeği Türkçe formunun psikometrik özellikleri. *Türk Psikoloji Yazıları*, 22(44), 81-94.
- Batool, S. S. (2020). Academic achievement: Interplay of positive parenting, selfesteem, and academic procrastination. *Australian Journal of Psychology*, 72(2), 174– 187.
- Bayrak, M. (2006). *Vajinismus oluşumunda etyolojik özellikler*. Uzmanlık tezi. Bakırköy Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi 9. Psikiyatri Birimi, İstanbul.

- Bostancı, N. ve Kutlu, M. (2021). Yaşa göre cinsel mitler ve cinsel sağlık davranışları. *The European Journal of Social and Behavioural Sciences*, 32(1), 1862-1871.
- Bozdemir, N. ve Özcan, S. (2011). Cinselliğe ve cinsel sağlığa genel bakış. *Turkish Journal of Family Medicine and Primary Care (TJFMPC)*, 5, 37-46.
- Bozkurt, A. (1996). *Erkek cinsel işlev bozukluklarında psikopatolojinin araştırılması*. Uzmanlık tezi. GATA Ruh Sağlığı ve Hastalıkları AD Başkanlığı, Ankara.
- Bozkurt, S. (2016). *Bireylerin cinsel mitlere inanma durumunun ve cinsel bilgi düzeyinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi).
- Bulduk, S., and Erdogan, S. (2012). The effects of peer education on reduction of the HIV/sexually transmitted infection risk behaviors among Turkish university students. *Journal of the Association of Nurses in AIDS Care*, 23(3), 233-243.
- Bulut, A., Çokar, M., Eylen, B. ve Akalın, A. (2003). Öğretmen ve öğretmen adayları için cinsel sağlık eğitimi (21-29). İstanbul, *Ceren Yayıncılık*.
- Bulut, F. (2006). *Adölesan kızların cinsellikle ilgili konularda anneleriyle olan iletişimlerini değerlendirmeleri*. Yüksek lisans tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas.
- Burger, J. M. (2006). *Kişilik (Personality)*. (Çev.: Sarıoğlu, I. D.), İstanbul: *Kaknus Yayınları*.
- Bussey, K., and Bandura, A. (1999). Social cognitive theory of gender development and differentiation. *Psychological Review*, 106(4), 676–713.
- Can, H. M., Yıldız, M. A., and Güngör, İ. (2018). Investigation of sexual myths and attitudes of women who applied to gynecology clinics. *The Journal of Clinical and Analytical Medicine*, 9(3), 211-215.
- Cengiz, D. (2008). Kategorik regresyon analizi ile öğrencilerin benlik algılarını etkileyen özelliklerin belirlenmesi. *Öneri*, 8(9), 193-198.
- CETAD (2006). "Cinsel yaşam ve sorunları" dosyası, 1. *Bilgilendirme Dosyası Basın Bülteni*, İstanbul.
- Ceylan, R., Yıldız-Bıçakçı, M. ve Aral, N. (2012). Çocukların benlik kavramlarında televizyon seyretme süresi ve seyredilen programların etkisinin incelenmesi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(1), 25-33.

- Clayton, A. H., Warnock, J. K., Kornstein, S. G., Pinkerton, J. V., Sheldon-Keller, A. E., McGarvey, E. L., ... and Bao, W. (2004). A placebo-controlled trial of bupropion SR as an antidote for selective serotonin reuptake inhibitor-induced sexual dysfunction. *Journal of Clinical Psychiatry*, 65(1), 62-67.
- Corwyn, R. F. (2000). The factor structure of global self-esteem among adolescents and adults. *Journal of Research in Personality*, 34, 357-379.
- Csoka, A. B., Bahrack, A. S., and Mehtonen, O. P. (2008). Persistent sexual dysfunction after discontinuation of selective serotonin reuptake inhibitors. *Journal of Sexual Medicine*, 5(1), 227-233.
- Cüceloğlu, D. (2006). İnsan ve Davranışı: Psikolojinin temel kavramları. 15. Baskı, İstanbul, *Remzi Kitabevi*, s. 394.
- Çakmak, Z. ve Kara, H. (2011). Yöneticilerde benlik algılamalarının belirlenmesi: sanayi örgütlerinde bir araştırma. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 30, 301- 310.
- Çavaş, Ş. (2008). *Cinsel işlev bozuklukları polikliniğine başvuran vajinismus ve prematür ejakülasyon olgularında psikiyatrik komorbiditenin araştırılması*, (Yayınlanmamış uzmanlık tezi). Bakırköy Ord. Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi.
- Çeri Ö., Yılmaz A. ve Soykan A. (2008). Cinsel işlev bozuklukları. *Türkiye Klinikleri*.
- Çetin D. C. (2019). Cinsellik nedir? Cinselliğin tarihi, Ders: *Tarih Makalesi*.
- Çetinkaya, S., Arslan, S., Nur, N., Özdemir, D., Demir, F. ve Sümer, H. (2006). Sivas il merkezi sosyoekonomik düzeyi farklı üç ilköğretim okulu öğrencilerinin benlik saygısı düzeyi. *Klinik Psikiyatri*, 10(2), 116-122.
- Çiftçi, H. (2018). Üniversite öğrencilerinde sosyal medya bağımlılığı. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7 (4) , 0-0.
- Çuhadaroğlu, F. (1986). *Adolesanlarda benlik saygısı*. (Uzmanlık Tezi). Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı, Ankara.
- Dağ, H., Dönmez, S., Şirin, A. ve Kavlak, O. (2012). Akran eğitiminin üniversite öğrencilerinin cinsel sağlık konusundaki bilgi düzeylerine etkisi. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 15(1), 10-17.

- Demir, K. ve Duman, S. (2019). Bireylerin spor yapma durumlarıyla, benlik saygıları ve mutluluk düzeyleri arasındaki ilişkisinin incelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 4(4), 437-449.
- Demiralp, E. N., Bulut, H., ve Özten, E. (2016). Cinsel doyumun cinsel mitlere inanma ile ilişkisini yordayan etkenlerin değerlendirilmesi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 17, 12.
- Diker, G. (2017). *Kadın cinsel işlev bozukluğunda cinsel mitlere inanma düzeyi, cinsel bilgi benlik saygısı*. (Yüksek Lisans Tezi). Işık Üniversitesi. Fen Edebiyat Fakültesi. Türkiye.
- Doğan, S. (2011). Cinsel işlev bozuklukları, depresyon ve antidepresanlar. *Journal of Mood Disorder*, 1; 81-6.
- Dökmen-Yaşın, Z. (2017). Toplumsal Cinsiyet Sosyal Psikolojik Açıklamalar, *Remzi Kitabevi*, İstanbul.
- Döner, A.Ç. (2015). *Cinsel mitlerin, evlilik doyumu ve toplumsal cinsiyet rolleri arasındaki ilişkin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi).
- Ebeoğlu, M. ve Karacan, E. (2017). Aile içinde ağırlıklı olarak konuşulan cinsel konular ölçeğinin Türkçeye uyarlanması. *Nesne Psikoloji Dergisi (NPD)*, 5 (9), s. 33-53.
- Egelioglu, N. (2016). Evli kadınların kullandıkları aile planlaması yönteminin cinsel yaşam ve benlik saygısına etkisi. *Hemşirelikte Araştırma Dergisi*. 101-106.
- Ekmen, B. (2017). İnfertilite tedavisi gören kadınlarda cinsel mitlere inanma düzeyi. *Klinik Psikiyatri Dergisi*, 21: 209-216.
- Ekmen, B., Özkan, M. ve Gül, T. (2017). İnfertilite tedavisi gören kadınlarda cinsel mitlere inanma düzeyi. *Klinik Psikiyatri Dergisi*, 20(1), 209.
- Ercan, M. (2021). Cinsel mitler ve cinsel tutumlar: Kadın ve erkek üniversite öğrencileri arasında bir karşılaştırma. *Journal of Human Sciences*, 18(3), 1592-1603.
- Ercan, N., Dönmez, S. ve Uysal, R. (2019). Üniversite öğrencilerinin cinsel tutum ve davranışlarının incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 16(2), 1499-1514.
- Erdem, M. (2019). *Yetişkin kadın bireylerde toplumsal cinsiyet rolleri ile benlik saygısının ilişki doyumu üzerindeki etkisinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Işık Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

- Erenoğlu, R. ve Bayraktar, E. (2017). Hemşirelik bölümü öğrencilerinin cinsel tutumları ve etki eden faktörler. *Journal of Human Sciences*, 14(2), 1745-1756.
- Erzenli-Altunbayrak, D. ve Kaya, F. Ş. (2019). Üniversite öğrencilerinin kendini gerçekleştirme düzeyi ile benlik saygıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(2): ss.388-401.
- Esencan, T. (2015). *Günümüze değin cinsellik konusunda yapılan çalışmaların irdelenmesi*. N. Beji (ed.), Kadın cinsel sağlığı (301-309). İstanbul Üniversitesi.
- Foucault, M. (2003). Cinselliğın tarihi (Çev. Hülya Uğur Tanrıöver). İstanbul: *Ayrıntı*.
- Gangestad, S. W., and Simpson, J. A. (1990). Toward an evolutionary history of female sociosexual variation. *Journal of Personality*, 58(1), 69-96.
- Geçtan, E. (2005). *Psikanaliz ve Sonrası*. (On Birinci basım). İstanbul: *Metis Yayınları*.
- Giray, H. ve Kılıç, B. (2004). Bekar kadınlar ve üreme sağlığı. *Sürekli Tıp Eğitim Dergisi*, 13(8); 286-89.
- Goldstein, I., Lue, T. F., Padma-Nathan, H., Rosen, R. C., Steers, W. D., Wicker, P. A., and Sildenafil Study Group. (1998). Oral sildenafil in the treatment of erectile dysfunction. *New England Journal of Medicine*, 338(20), 1397-1404.
- Göker, Z. E., and Artantaş, A. B. (2016). The effects of socio-economic status on gender role attitudes among Turkish university students. *Social Sciences*, 5(3), 47-54.
- Gölbaşı, Z., Evcili, F., Eroğlu, K. ve Bircan, H., (2016). Sexual Myths Scale (SMS): Development, validity and reliability in Turkey. *Sexuality and Disability*, 34(1): pp.75–87.
- Grau, I. B., Atanes, A. C., and Santos, M. A. (2013). Gender differences in sexual myths among Portuguese employed and unemployed individuals. *Sexuality and Culture*, 17(4), 667-682.
- Gülseren, G. (2010). *Psikiyatrik hasta popülasyonunda cinsel işlev bozuklukları*. Uzmanlık Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Afyon.

- Güneş, M., Akçalı, H., Dede, O., Okan, A., Bulut, M., Demir, S. ve Sir, A. (2016). *Prematür ejakülasyon olgularında cinsel mitlere inanma düzeyi*. Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi / Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Diyarbakır.
- Gür S., (2011). Çocukta cinsel gelişim. *Türk Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Makalesi*.
- Heatherton, T. F., Carrie W. L., and Shane L. J. (2003). Assessing self-esteem. positive psychological assessment: a handbook of models and measures, *American Psychological Association*, USA.
- Henderson, L. (2017). Sexual attitudes and sexual functioning among women who have experienced sexual assault: a literature review. *Journal of Clinical Nursing*, 26(9-10).
- Hendrick, C., Hendrick, S. S., and Reich, D. A. (2006). The brief sexual attitudes scale. *Journal of Sex Research*, 43(1), 76-86.
- Akan, H. ve Doğan, S. (2011). Approach to sexual dysfunction in primary health care. *Türk Aile Hek Derg.*, 15(2): 69-76.
- İncesu, C. (2004). *Cinsel işlevler ve cinsel işlev bozuklukları*. Klinik psikiyatri. Bakırköy Ruh Ve Sinir Hastalıkları Eğitim Araştırma Hastanesi. İstanbul. 3: 3-13.
- James, W. (1950). The principles of psychology. Vol 1. Reprint Edition, *Dover Publications*.
- Kaner, S. (2000). Ortopedik engelli ve engelli olmayan erkek ergenlerde benlik saygısı ve beden imajı. *Özel Eğitim Dergisi*, 2, 13-22.
- Karaçam, Ö. ve ark. (2012). Hendrick Cinsel Tutum Ölçeği Kısa Formunun Türkçeye uyarlanması, geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Anatolian Journal of Psychiatry*, 13, s.138-144.
- Karademir, M., 2005, *Depresif ve cinsel işlev bozukluğu bulunan hastaların temel patolojilerinin tanımlanması ve karşılaştırılması*, (Yayımlanmamış Tıpta Uzmanlık Tezi). Gülhane Askeri Tıp Akademisi Askeri Tıp Fakültesi Psikiyatri Ana Bilim Dalı, “bakıda”.

- Karakoyunlu, F.B. (2007). *Evli kadınlarda cinsel fonksiyon bozukluğu görülme sıklığı*. Akdeniz Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Antalya, (Danışman: Yrd. Doç. Dr. S Öncel).
- Kaya, A. (2017). *Otizmlı çocuğa sahip ebeveynlerde benlik saygısı üzerine bir inceleme*. (Yüksek Lisans Tezi). Çağ Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- Kayır, A. (2001). Psikiyatri ders notu: Cinsellik ve cinsel işlev bozuklukları. *İstanbul Üniversitesi Yayınları* No: 4139, İstanbul.
- Keçe, C. (2012). Yatak Efsaneleri. İstanbul, *Pusula Yayınevi*, 2-79.
- Keçe, C. (2018). Boşalma, orgazm ve cinsel doyum. Ankara, *Pusula Yayınevi*.
- Kılıç, Ş. D. (2014). *Üniversite öğrencilerinin yalnızlık ve psikolojik dayanıklılıklarının incelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Kırcı, H. (2018). *Üniversite öğrencilerinde cinsel ilişki ve cinsel mitler*. Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kilci, Ş. (2018). *Evlilik hazırlığı yapan çiftlerin cinsel mitlere inanma durumları ve etkileyen faktörler* (Yüksek lisans tezi).
- Kocagöz, Z. S. (2008). *Cinsel işlev bozukluğu tipleri ve cinsel mitler arasındaki ilişki*. Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi / Psikiyatri Anabilim Dalı, Bursa.
- Korkmaz L., (19.04.2014). *Toplumsal cinsiyet rolleri neden değişmeli*.
- Körükçü, Ö. (2004). *Altı yaş grubundaki çocukların özsaygı düzeyleri ile anne empatik becerilerinin incelenmesi* (Yayınlanmamış doktora tezi). Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kukulu, K., Gürsoy, E., and Sözer, G. A. (2009). Turkish university students' beliefs in sexual myths. *Sexuality and Disability*, 27(1), 49-59.
- Kumru R. (2016). Kapsamlı Cinsellik Eğitimi serisi: Ben- Yetişkin kitabı. *Lifecycle Yayıncılık*. İstanbul.
- Küçükyaşıcı, G. (2016). Cinsel gelişim evreleri yaş gruplarına göre nasıldır? *Küçük ve Genç Psikiyatristi*.
- Lalos, A., and Fokas, A. S. (2006). Attitudes towards sexuality among Greek women attending menopause clinics. *European Journal of Contraception and Reproductive Health Care*, 11(1), 65-71.

- Lambert, T. A., Kahn, A. S., and Apple, K. J. (2012). Placing blame: A social psychological analysis of sexual myths and stereotypes. *Sexuality and Culture*, 16(2), 183-201.
- Macuncu A. (2016). Türk kadını ve cinsellik: Kan kırmızı tabular. *İndigo Dergisi*.
- Malekpour, M. and Shayesteh, M. R. (2017). The effect of receiving psychological counseling on iranian women's sexual attitudes. *Sexuality and Culture*, 21(1), 77-88.
- Maticka-Tyndale, E., Herold, E.S., and Mewhinney, D. (2000). Casual sex on spring break: Intentions and behaviors of Canadian students. *The Journal of Sex Research*, 37(1), 6-14.
- Meuwissen, A. S., Overweel, P. J., and van Laar, M. W. (2015). Seksuele voorlichting en seksuele gezondheid bij jongeren met diabetes mellitus. *Nederlands Tijdschrift Voor Geneeskunde*, 159, A9113.
- Mollaoğlu, M., Tuncay, F. Ö. ve Fertelli, T. K. (2012). Dahiliye kliniklerinde yatan kadınlarda cinsel işlev bozukluğu ve etkileyen faktörlerin incelenmesi. *Yeni Symposium*, 50, 4.
- Montejo, A. L., Llorca, G., Izquierdo, J. A., and Rico-Villademoros, F. (2001). Incidence of sexual dysfunction associated with antidepressant agents: A prospective multicenter study of 1022 outpatients. Spanish working group for the study of psychotropic-related sexual dysfunction. *The Journal of Clinical Psychiatry*, 62(10), 10-21.
- Nurius, P. S., Norris, J., and Dimeff, L. A. (1996). Through her eyes: Factors affecting women's perception of and resistance to sexual coercion in dating. *Violence and Victims*, 11(4), 277-292.
- Nusbaum, M., and Rosenfeld, J. A. (2009). Sexual health across the lifecycle a practical guide for clinicians, *Cambridge University Press*, New York.
- Oktan, V. ve Şahin, M. (2010). Kız ergenlerde beden imajı ile benlik saygısı arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7(2), 546-547.

- Oruk, S. G. (2007). *Toplumsal cinsiyetin oluşumunda psiko-sosyal ve dinsel faktörlerin rolü ve önemi*. (Yüksek Lisans Tezi). T.C. Dokuz Eylül Üniversitesi. İzmir: Türkiye.
- Ozcan, S. S. ve Top, M. (2020). Yaşa göre cinsel mitler: Türkiye'deki yetişkinler üzerine bir araştırma. *Journal of Human Sciences*, 17(3), 6056-6068.
- Özcan, Ş. ve Yalçın, Ö. (2018). Üniversite öğrencilerinin cinsel mitlerine ilişkin bir araştırma. *Türkiye Klinikleri Journal of Medical Sciences*, 38(1), 1-8.
- Özdemir, S., and Aslan, A. (2018). The effect of income on sexual behavior: A survey study. *Journal of Education and Practice*, 9(32), 72-79.
- Özen, Y. (2014). Kendilik, kendilik algısı ve kendilik algısına bağlı psikosomatik bozukluklara sosyal psikolojik bir bakış, *Akademik Bakış*.
- Özmen, E. (1999). Cinsel mitler ve cinsel işlev bozuklukları. *Psikiyatri Dünyası*, (2): 49-53.
- Öztürk, M. (2015). Üniversite öğrencilerinde benlik saygısı ve cinsel işlev bozukluğu düzeyleri. *Journal of Mood Disorders*, 5(3), 115-119.
- Plotnik, R. (2009). Psikolojiye giriş, *Kaknüs Yayınları*, İstanbul.
- Poroy, A. (2017). *Evlilikte cinsel ilişki sıklığı ne olmalıdır?*
- Rahman, M. M., Ali, M. A., ve Ahmed, H. U. (2019). Sexual myths and its relation to sexual behavior among young unmarried males. *Bangladesh Journal of Medical Science*, 18(3), 478-484.
- Rosenberg, M. (1965). *Society and the Adolescent Self-Image*. Princeton University Press, Princeton.
- Safarinejad, M. R. (2006). Reversal of SSRI-induced female sexual dysfunction by adjunctive bupropion in menstruating women: a double-blind, placebo-controlled and randomized study. *Journal of Psychopharmacology*, 20(6), 729-738.
- Sahranavard, M. ve Hassan, S. A. (2012). The relationship between self-concept, self-efficacy, self-esteem, anxiety and science performance among Iranian students. *Middle-East Journal of Scientific Research*, 12(9), 1190-1196.
- Salami, S. O. (2010). Moderating effects of resilience, self-esteem and social support on adolescents' reactions to violence. *Asian Social Science*, 6(12), 101-110.

- Sarıyüce, K. Ö. (2004). *Altı yaş grubundaki çocukların özsaygı düzeyleri ile anne empatik becerilerinin incelenmesi*. Yayınlanmamış doktora tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Sayın, F. ve Akman, İ. (2018). Yaşa göre cinsel mitlerin değişimi: Türkiye örneği. *Dicle Tıp Dergisi*, 45(3), 284-290.
- Seçkin, G. (2020). *Üniversite öğrencilerinin cinsiyete göre cinsel mitleri ve cinsel tutumları*. Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Soylu, L. M., Levent, B. A. ve Gürkan, S.B. (1999). *Ergenlerde cinsel işlev bozukluklarına yol açan etmenler ve cinsel mitlerin araştırılması*.
- Sprecher, S., McKinney, K., and Orbuch, T. L. (1985). Has the sexual double standard changed? College students' perceptions of male and female sexuality. *The Journal of Sex Research*, 21(1), 1-15.
- Süt, H.K, Aşçı, Ö. ve Gökdemir, F. (2015). Hemşirelik bölümü yaz okulu öğrencilerinin cinsel tutumları ve etki eden faktörler. *TAF Preventive Medicine Bulletin*, 14 (4), s. 315-323.
- Şahbaz, T. (2017). *Cinsel mitlerin cinsel işlev bozukluğu ve kaygı üzerinde etkisi*, Yüksek Lisans Tezi, Işık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Şahindoğan, B. (2017). *Mitler, gerçekle düş, umut ve korkular arasındaki köprü*.
- Tahyalı, S. ve Sezer, S. (2017). Çocuk ve ergenlerde cinsel gelişim ve eğitiminin önemi. *Küçük Ağaç Dergisi*, Ankara.
- Tavşancıl, E. (2002). Cinsel İnançlar Ölçeğinin Türk toplumunda geçerlik ve güvenilirliği. *Türk Psikoloji Dergisi*, 17(50), 59-76.
- Tepecik A. (2006). *Düşünmeye başlamak: Schopenhauer ve Tolstoy'un cinsellik görüşleri*.
- Tiftikçi, P. (2020). *Üniversite öğrencilerinde cinsel mitlere inanma düzeyi ile bağlanma stilleri arasındaki ilişki* (Yüksek lisans tezi).
- Timmerman, M. E., and Valkenburg, P. M. (2017). The effects of sexual media on beliefs, attitudes, and behaviors towards sex: A meta-analysis. *Human Communication Research*, 43(3), 315-342.

- Torun , F., Torun, S. ve Özeydin, A. N. (2011). Erkeklerde cinsel mitlere inanma oranları ve mitlere inanmayı etkileyen faktörler. *Düşünen Adam Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Dergisi*, 24(1), 24-31
- Tunç, S. (2005). *Gebelik ve cinsel doyum*. A.Ü. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara (Danışman: Prof. Dr. O E. Berksun).
- Tunç, T. ve Kutanis, R. (2013). Hemşirelerde benlik saygısı ile durumluk ve sürekli kaygı arasındaki ilişki: Bir üniversite hastanesi örneği. *İş, Güç Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi*, 15(2).
- Turan A. (2013). *Evli bireylerin cinsel mit inançları, cinsel bilgi düzeyleri, ilişkilerindeki mutluluk düzeyleri ve cinsel doyumları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Uyanık-Balat, G. ve Akman, B. (2004). Farklı sosyo-ekonomik düzeydeki lise öğrencilerinin benlik saygısı düzeylerinin incelenmesi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(2), 175-183.
- Ünal, S. (2019). *Cinsel mitlerin cinsiyete göre farklılığı: İstanbul Üniversitesi örneği*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ünver, G. (2002). Gelişim ve öğrenme. A. Ulusoy (Ed.). Ankara: *Anı Yayıncılık*.
- Yalom, I.D. (Ed.) (2012). Cinsel Terapi. Kotiloğlu, G. (Çev.). İstanbul: *Prestij Yayınları*.
- Yaşan A. Gürgen F. (2004) Cinsel partneri olan hemşire grubu ile hiç partneri olmamış hemşire grubunun cinsel bilgi edinme yolları ve cinsel mitlerinin yaygınlığının karşılaştırılması. *Yeni Sempozyum Dergisi*. 70-75.
- Yenidünya, A. (2005). *Lise öğrencilerinde rekabetçi tutum, benlik saygısı ve akademik başarı ilişkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Yetkin, N. (2001). Vajinismus. Yetkin N, İncesu C (editörler). Cinsel İşlev Bozuklukları Monograf Serisi içinde. İstanbul: *Roche Müstehzarları Sanayi A.Ş.*, 26-29.
- Yıldız, M. A., ve Arıcak, T. (2015). Üniversite öğrencilerinin cinsel mitlere ilişkin inançları. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(2), 390-407.

- Yıldız, M. ve Çapar, B. (2010). Orta öğretim öğrencilerinde benlik saygısı ile dindarlık arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Din Bilimleri Akademik Araştırma Dergisi*, 10(1): ss.103-131
- Yıldız-Çiçekler, C. ve Alakoç-Pirpir, D. (2015). 48-72 aylar arasında çocuğu bulunan annelerin çocuk yetiştirme davranışları ile çocuklarının benlik kavramlarının incelenmesi. *Hacettepe University Faculty of Health Sciences Journal*, 1(2), 491-500.
- Yılmaz, B. (2019). *Cinsel mitler ile cinsel işlev bozukluklarının yaşam doyumunu yordama düzeyinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi).
- Yılmaz, B., Şenormancı, Ö., Konkan, R., Sungur, M. Z. ve Uygur, R. (2018). Cinsel mitlere ilişkin inançların cinsel tutum ve davranışlar üzerine etkisi: Üniversite öğrencileri üzerine bir araştırma. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 29(1), 1-8.
- Yılmaz, S. ve Bilgin, N. (2016). Üniversite öğrencilerinin cinsiyet rolleri ve cinsel mitlerinin incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(1), 145-164.
- Yılmaz, Şimşek ve Deniz (2012). Üniversite öğrencilerinin cinsel tutumları ve ilişkileri: Cinsel yönelim farklılıkları. *Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı Kongresi*, 5-7 Nisan, Antalya.
- Yiğit, H. (2010), *Ergenlerin benlik saygılarının yaşam doyumu ve özlük nitelikleri açısından incelenmesi*, (YYLT), Selçuk Üniversitesi, E.B.E, Konya.
- Yörükoğlu, A. (2000). Gençlik çağı, *Özgür Yayınları*, Ankara.
- Yüksel, M. Y. ve Kurtuluş, H. Y. (2016). Okul öncesi dönemdeki 4-5 yaş grubu öğrencilerin benlik kavramı ve bağlanma stillerinin anne davranışları açısından incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5(2):ss.182-195.
- Zeren, F. (2018). Neden cinsellik eğitimi. *Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*. 29-33.
- Zeyneloğlu, S. ve Terzioğlu, F. (2011). Development and psychometric properties gender roles attitude scale. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2011; 40: 409-420.

Ziya, A. Z. (2015). *Üniversite öğrencilerinin cinsel mit inançları, cinsel bilgi düzeyleri ve cinsel tutumları* (Yüksek lisans tezi). Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Ekler

EK-1 Aydınlatılmış Onam Formu

Değerli Katılımcı; Bu çalışma, DR. Ayşe Buran danışmanlığında Yakın Doğu Üniversitesi, Psikoloji Bölümü, Klinik Psikoloji Yüksek Lisans programı öğrencisi Psikolog Buse Nur KOCA ÖZDEMİR tarafından yetişkin bireylerin cinsel mitlere inanma düzeyleri, cinsel tutumları ve benlik saygıları arasındaki ilişkiyi araştırmak amacıyla yürütülen bir tez çalışmasıdır.

Bu araştırmaya katılmak tamamen gönüllülük esasına bağlıdır. Aşağıdaki onay kutucuğunu “onaylıyorum” şeklinde işaretlerseniz araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul etmiş sayılırsınız. Araştırma kapsamında kimlik bilgileri gibi özel bilgiler istenmemektedir. Bu çalışma süresince toplanan veriler yalnızca akademik araştırma amacı ile kullanılacak ve yalnızca ulusal/uluslararası akademik toplantılarda ve/veya yayınlarda sunulacaktır. Uygulama yaklaşık olarak 15-20 dakika sürmektedir. Çalışmaya katılmayı kabul edip, ölçek maddelerini doldurmaya başladıktan sonra herhangi bir nedenle ölçeği tamamlamak istemezseniz, ölçeği yarıda bırakıp süreci sonlandırabilirsiniz. Eğer araştırmaya katılmayı ve tamamlamayı kabul ederseniz, yanıtlarınız araştırma sonucunu etkileyeceğinden yönergeleri dikkatlice okumanızı ve cevapları içtenlikle işaretlemenizi rica ederim. Eğer çalışma ile ilgili herhangi bir sorunuz ya da endişeniz olursa aşağıdaki iletişim bilgilerinden araştırma ekibine ulaşabilirsiniz.

İlginiz ve katılımınız için şimdiden teşekkür eder, saygılar sunarız.

Araştırma Ekibi: Psk. Buse Nur KOCA ÖZDEMİR

E-posta: psk.busenurkoca@gmail.com

Tel: 05525193639 – 05488554304

Bu çalışmaya gönüllü olarak katılmayı kabul ediyorum.

Onaylıyorum ()

EK-2 Bilgilendirme Formu

Değerli Katılımcılar,

Yakın Doğu Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Klinik Psikoloji Yüksek Lisans Programında yürüteceğim tez çalışmam için araştırma yapmaktayım. Bu çalışmada size demografik bilgi formu ve ölçekler verilecektir. Ölçeklerde ve bilgi formunda isminiz yazılmayacaktır ve verdiğiniz cevaplar gizli kalacaktır. Tamamen gönüllük esasına bağlı olacaktır. Araştırma sonuçları bireysel bilgi olarak değil, grup ortalaması olarak bilimsel raporda kullanılacaktır. Eğer çalışmayla ilgili bir şikayetiniz, görüşünüz veya sorunuz varsa bunu çalışmanın araştırmacısı Psk. Buse Nur KOCA ÖZDEMİR 'e iletebilirsiniz.

Katılımınız için teşekkür ederim.

Psk. Buse Nur KOCA ÖZDEMİR

YakınDoğu Üniversitesi, Klinik Psikoloji Bölümü

Lefkoşa

E-posta: psk.busenurkoca@gmail.com

EK-3 Sosyodemografik Bilgi Formu

Aşağıda hazırlanan demografik bilgi formunda katılımcıların yaşı, eğitim düzeyi gibi kişisel soruları ve cinsel bilgi düzeylerine dair soruları cevaplandırmaları istenmektedir. Bu araştırma tamamen akademik bir amaca yönelik olarak hazırlanmış olup cevaplar gizli tutulacaktır. Anketin geçerli olması için lütfen soruların tümünü yanıtladığınızdan emin olunuz. Katılımınız için teşekkür ederiz.

1. Cinsiyetiniz: () Kadın () Erkek
2. Yaşınız: () 18-25 () 26-33 () 34-41 () 42-49 () 50 ve üzeri
3. Eğitim durumunuzu belirtiniz:
 - () İlkokul
 - () Ortaokul
 - () Lise
 - () Üniversite
 - () Yüksek Lisans/Doktora
4. Medeni Durumunuzu belirtiniz: () Bekar () Evli () Boşanmış () Dul
5. Mevcut iş durumunuzu belirtiniz: () Çalışıyor () Çalışmıyor () Emekli
6. Aylık gelirinizi belirtiniz:
 - () 0 - 1000 TL
 - () 1001 TL - 3000 TL
 - () 3001 TL - 5000 TL
 - () 5001 TL ve üzeri
7. Herhangi bir kronik ya da psikolojik rahatsızlığınız var mı?
 - () Evet
 - () Hayır
8. Herhangi kullandığınız bir ilaç var mı? (tıbbi ve psikiyatrik)
 - () Evet
 - () Hayır
9. Herhangi bir psikolojik destek alıyor musunuz?
 - () Evet
 - () Hayır

10. Son 6 ay içinde yaşamınızda önemli bir değişiklik oldu mu? (Trafik kazası, boşanma, maddi sorunlar, sevdiğiniz bir kişinin vefat etmesi vb.)
 Evet
 Hayır
11. Cinsel ilişki sıklığı ve biçimi için sınırlamalar olmalıdır.
 Evet
 Hayır
12. Kadınlarda cinsel yaşam menopoz ile sona erer.
 Evet
 Hayır
13. Erkekler de her türlü cinsel uyarana karşı her zaman ve her koşulda peniste sertleşme olması gerekir.
 Evet
 Hayır
14. İlk cinsel birleşimde kadınlarda mutlaka kanama olması gereklidir.
 Evet
 Hayır
15. Kadınlar orgazm sonrası cinsel uyarana olsa bile tekrar orgazm olamazlar.
 Evet
 Hayır
16. Kondom, cinsel yolla bulaşan hastalıklara karşı büyük ölçüde koruyucudur.
 Evet
 Hayır

EK-4 Cinsel Mitler Ölçeği

Cinsellikle ilgili olarak aşağıda verilen ifadelerden her birini okuyarak size uygun olan seçeneği (X) şeklinde işaretleyiniz. Lutfen hiçbir maddeyi boş bırakmayınız.

İFADELER		Asla Katılmıyorum (1)	Katılmıyorum (2)	Kararsızım (3)	Kısmen Katılıyorum (4)	Kesinlikle Katılıyorum (5)
1	Eğcinsellik bir hastalıktır.					
2	Eğcinsellik tedavi edilmelidir.					
3	Eğcinseller toplum için zararlıdır.					

EK-5 Hendrick Cinsel Tutum Ölçeği

Onaylayıcılık

1. Birisiyle seks yapmak için ona bağlanmak zorunda değilim.
2. Rastgele seks, kabul edilebilir bir olaydır.
3. Çok sayıda partnerle seks yapmaktan hoşlanırım.

EK-6 Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği

- 1) Kendimi en az diğer insanlar kadar değerli buluyorum.
 - a) Çok doğru
 - b) Doğru
 - c) Yanlış *
 - d) Çok yanlış *
- 2) Bazı olumlu özelliklerim olduğunu düşünüyorum.
 - a) Çok doğru
 - b) Doğru
 - c) Yanlış *
 - d) Çok yanlış *
- 3) Genelde kendimi başarısız bir kişi olarak görme eğilimindeyim.
 - a) Çok doğru *
 - b) Doğru *
 - c) Yanlış
 - d) Çok yanlış

Ölçek İzinleri

 ozgur karacam <ozkaracam@yahoo.com>
24.04.2022 12:56

Kime: Buse Nur Koca

[Tüm ekleri kaydet](#)

 Hendrick cinsel tutum olcegi.doc
52,69 KB

 Hendrick_cinsel_tutum_ölçeği_p...
85,53 KB

Ölçeği ve kılavuzu eklede gönderiyorum.

Başarılar dilerim.

Dr. Özgür Karaçam

On Wednesday, April 20, 2022, 11:20:39 PM GMT+3, Buse Nur Koca <psk.busenurkoca@gmail.com> wrote:

Sayın Özgür KARAÇAM,

Ben Buse Nur KOCA. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Yakın Doğu Üniversitesi, Klinik Psikoloji Yüksek Lisans öğrencisiyim. Şu an almış olduğum seminer dersi kapsamında önümüzdeki yıl tez aşamasında çalışacağım konu başlığım "Üniversite Öğrencilerinin Cinsel Mitle Olan İnançları, Cinsel Tutumları Ve Cinsel Bilgi Düzeyleri İle Benlik Saygıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" şeklindedir. Hem üniversite etik kuruluna başvuruda izniniz beyan etmek hem de tez aşamasında kullanmak üzere Hendrick Cinsel Tutum Ölçeğini izniniz doğrultusunda kullanmak isterim. Ayrıca ölçeğin bir nüshasını ve varsa uymamı istediğiniz puanlama tablosu vb. durumların talimatlarını rica ederim.

Saygılarımla,

Re: benlik saygısı ölçek izni dekont

 Türkiye Çocuk ve Genç Psikiyatrisi Derneği <cogepder@gmail.com>
28.04.2022 14:26

Kime: Buse Nur Koca

[Tüm ekleri kaydet](#)

 Rosenberg - aciklama.doc
32,84 KB

 ROSENBERG.doc
37,63 KB

Zehra Gölbaşı <zehragolbasi@gmail.com>

21.04.2022 10:27

Kime: Buse Nur Koca

[Tüm ekleri kaydet](#)

CİNSEL MİTLER ÖLÇEĞİ.pdf
559,75 KB

Sexual Myths Scale.pdf
496,11 KB

Sevgili Buse Nur,

Ölçekle ilgili dökümanları ekli dosyalarda gönderiyorum. İlgili makaleyi kaynak göstererek ölçeği kullanabilirsin. Kolaylıklar dilerim.

Prof. Dr. Zehra GÖLBAŞI

Buse Nur Koca <psk.busenurkoca@gmail.com>, 20 Nis 2022 Çar, 23:11 tarihinde şunu yazdı:

Sayın Zehra Gölbaşı,

Ben Buse Nur KOCA. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Yakın Doğu Üniversitesi, Klinik Psikoloji Yüksek Lisans öğrencisiyim. Şu an almış olduğum seminer dersi kapsamında önümüzdeki yıl tez aşamasında çalışacağım konu başlığım "Üniversite Öğrencilerinin Cinsel Mitlere Olan İnançları, Cinsel Tutumları Ve Cinsel Bilgi Düzeyleri İle Benlik Saygıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" şeklindedir. Hem üniversite etik kuruluna başvuruda izniniz beyan etmek hem de tez aşamasında kullanmak üzere Cinsel Mitler Ölçeğinizi izniniz doğrultusunda kullanmak isterim. Ayrıca ölçeğin bir nüshasını ve varsa uymamı istediğiniz puanlama tablosu vb. durumların talimatlarını rica ederim.

Saygılarımla,

Öz Geçmiş

Buse Nur KOCA ÖZDEMİR, 18 Haziran 1997 tarihinde Hatay'da doğmuştur. İlköğretim, ortaöğretim ve lise eğitimini Hatay'da tamamlamıştır. Lisans öğrenimini 2015-2019 yılları arasında Girne Amerikan Üniversitesi, Beşeri Bilimler Fakültesi, Psikoloji (Türkçe) bölümünde tamamladı. İki yıl aranın ardından 2021 güz döneminde Yakın Doğu Üniversitesi Klinik Psikoloji Yüksek Lisans eğitim sürecine başlamıştır. Lisans eğitim döneminde staj programını Hatay Kırıkhan Devlet Hastanesinde tamamlarken, yüksek lisans eğitim döneminde staj programını Lefkoşa Barış Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesinde başarı belgesi ile tamamlamıştır. Eğitim süreçleri içerisinde Bilişsel Davranışçı Terapi, Kısa Süreli Çözüm Odaklı Terapi, EMDR, Şema Terapi gibi önemli birçok eğitimleri almış bulunmaktadır. 2019 yılından itibaren belirli iş deneyimleri elde ederek şu an çalışma sürecine devam etmektedir.

İntihal Rapor Oranı

YETİŞKİN BİREYLERİN CİNSEL MİTLERE İNANMA DÜZEYLERİ, CİNSEL TUTUMLARI VE BENLİK SAYGILARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

ORIGINALITY REPORT

15%	15%	5%	%
SIMILARITY INDEX	INTERNET SOURCES	PUBLICATIONS	STUDENT PAPERS

PRIMARY SOURCES

1	docs.neu.edu.tr Internet Source	6%
2	acikerisim.gelisim.edu.tr Internet Source	3%
3	acikbilim.yok.gov.tr Internet Source	2%
4	dergipark.org.tr Internet Source	<1%
5	acikerisim.karatay.edu.tr:8080 Internet Source	<1%
6	acikerisim.maltepe.edu.tr Internet Source	<1%
7	acikerisim.gedik.edu.tr:8080 Internet Source	<1%
8	a0272912-4303-4a2a-97f1-0fc5400ae5fd.filesusr.com Internet Source	<1%

Etik Kurul Onay Formu

BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU

03.11.2022

Sayın Buse Nur Koca Özdemir

Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'na yapmış olduğunuz YDÜ/SB/2022/1428 proje numaralı ve **“Yetişkin Bireylerin Cinsel Mitlere İnanma Düzeyleri, Cinsel Tutumları ve Benlik Saygıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi”** yazı ile birlikte, başvuru formunuzda belirttiğiniz bilgilerin dışına çıkmamak suretiyle araştırmaya başlayabilirsiniz.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'A. KIRAZ'.

Prof. Dr. Aşkın KIRAZ

Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu Koordinatörü